

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 6 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, héttől és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, csütörtök, december 8-án.

338. szám.

Ne menj el!...

Nem ült ott hatalmas, vállas alakja a karyatidos, baldachinos emelvényen, amikor megtörtént a megható bucsuzás, a lelkes marasztás. Nem hallotta a harsogó éljenzést, amely mindenfelől felzúgott, mikor az érdemeiről esett szó, és nem a maga két kezével vette át az óriás bokrétát, melyet a szeretet, a becsülés, az elismerés virágaiból kötöttek a számára.

És most ül otthon egymagában a nagy ember, a kemény ember és nézi a bokrétáját és olvassa a felírását: „Ne menj el! Ne menj el!...” Nézi a bokrétáját, sok illatos virágát. Rózsa is van benne és nefelejts és százszorszép. Illatos virág az egyik, csinált virág a másik.

De minek mondanók ezt neki, a nagyeszűnek, aki sokkal jobban látja a két szemével közeiről, mint mi gyatra halandók innen messziről? Ki tudja ő válogatni a virágot, aki lepréselni való és aki elhajítani való. És nem vaktja el az arany, ha fényes betűkkel mondja is: „Ne menj el!...” Ismeri ő a könyvet, amely a szívből szokik a szembe, meg azt is, amelyet ököllel megdörzsölt könycsatornák izzadnak ki; az illatos kerti virágot nem téveszti össze a mamsellek gyűrött, rikító rózsáival és az éljen-szó is kedvesebb neki, ha halkán indul és tremolóban végződik,

mintha rekedt hörgéssé teszi a műlelkességét.

Igen, most már. De ott fön, oh, az más. Ott azon a karyatidos széken, ott másképp hallszik az éljen, mint oda-haza, a meghitt szoba lágy kerevetjén. Oda a hangos éljen jobban fölhat, ott az idegen hörgés kedvesebb, mint a hazai megszokott. Volt-e már elnök, ott a menyezet alatt, akit ez a riadalom meg nem részegített? Vas lehet a szervezete, de ettől mámor fogja el és újabb vágy utána. Az igazi szerelem az otthon van, a hitvesi nyoszolyában. A feleség az édes, a hü, a jó. De ki nem vágyott még a tiltottra, a bünbe hajtó festett szerelemre? Oh, az nagyon csábító, megtántorítja a nagyokat is. Nem a szívét adja a mámorító, kéjes csábnak, csak a fület. S a családi élet szentségén mégis fölt esik, a hitvesi nyoszolya meg van fertőztetve.

Mind így járt, majdnem mind, aki elnök volt a Házban. A legnagyobb is, a legkisebb is. A jó öreg Péchy-t csak úgy eltántorította a tálcán hozott szerelem, mint a csöndes, a hűséges, a hazajáró Láng Lajost. Még ő se tudott ellentállani a csábító Phrynének.

Ebben van az oka Szilágyi távozásának. Ebben kell keresni az első csirát és abban a viszályban, mely közte és a miniszterelnök közt folyt szinte láthatatlanul a kulisszák mögött. A helyzet csábító volt. Az egyik férfiúé volt a legtöbb

népszerűség, a másiké volt a legtöbb hatalom. Ez az elosztás lehetetlen így. A kié a hatalom, az érezi és talán érezteti, hogy ő az ur, a kié a népszerűség az is érzi és talán érezteti, hogy a hatalom őt jobban illetné. És beáll egy kis, egy hajszálnyi ellentét, melyet a besugók, udvaroncok kiélesítenek repedésnek s úgy válik apránként kitölthetetlen szakadékká, amelyből mint Josipovich mondaná: le kell a konzekvenciákat vonni.

A két kiváló férfiú közt már több mint egy éve észlelni lehetett a jelentékeny, folyton nagyobbodó differenciákat. Mindenki tudta ezeket, aki mélyebben lát be a politikai események kohójába és csak az volt a kérdés, hogy melyik éli túl a másikat.

Erre a kérdésre mindjárt azt lehetett volna felelni, hogy az okosabb. Az, aki jobban tudja magát fegyelmezni. Az, aki jobban megmarad a természetes talaján — amelybe a gyökerei nyulnak. Szilágyi hajthatatlan lelke inkább török, de meg nem adja magát. Hatalmas tervek, fényes czélok rajzanak ki örökké forrongó koponyájában s élnek néha egy napig, mint a lepkek s aztán születnek újak és egyre újak. Ez a nagy elme nem tud pihenni. A nyugtalanság ül mögötte, mint a Horac lovasa mögött a gond. E nyugtalanság kergeti, táplálja és feszíti erejét és felköltögeti összes szenvedélyeit. Szi-

Szilágyi Dezső.

Írta: Mikszáth Kálmán.

Egymástól jó messzire eső időben és egymástól sokban különböző Szilágyiról szól az a két jellemrajz, amelyet itt Mikszáth Kálmán tollából közlünk. Az elsőben a polgári házasságot megteremtő igazságügyminiszterről, a másodikban a szónoki sikereket kivívó ellenzéki vezérferfiuról van szó. Szilágyi, a mai Szilágyi Dezső sem az egyik, sem a másik, hanem valami a kettőből együtt. Ezért közöljük itt most mind a két cikket, mert a kettőből együtt önként előáll a mai visszalépő elnök, s csak az események kívánságának hódolunk meg, mikor a később írottat adjuk elől s az előbb írottat hátul.

Szilágyi Dezső.

Az a férfiú, aki ma a Házban talán először életében szólott az alszerénység banális írásán, „az én csekély személyem”-ről (t. i. önmagáról), bizonyos tekintetben tulságosan súlyos (sőt, mit fősvénykedjünk az igazság aprópénzével) tulságos nagy ennek az országnak. A szék, amelybe leül (még ha miniszteri szék is) kicsiny is, szűk is és igen sokszorropogni kezd alatta. Nekem magamnak volt egy óriási termetű nagybátyám, aki ahova belépett, mindenütt megütötte magát az ajtó gerendájában, a csillároknak és igen kellemetlen volt a háziasszonyoknak, mert felágaskodás nélkül látta meg a magas helyeken le-

telepedett szemetet, penészt, almáriumok, polczok tetején.

Szilágyi Dezső izzó agyat és kevély lelket kapott örökségbe az istenektől a többi sok ajándék mellé. Nagy indulatok mozgatják. Lelkében, mint ahogy az aggteleki barlangban, ágyudörgésnek hangzik egy pisztolylövés, marczangoló nyomokat hagy néha egy parányi inczidens. Semmi sem normális, semmi sem közönséges ezen államférfiuban, kit igen sokáig fogtak emlegetni és csodálni ebben az országban, különösen a halála után, midőn már nem lesz senkinek kényelmetlen.

Mert kényelmetlen ő most amig él és kényelmetlen is lesz, mivelhogy tulságosan nagy, nem tudnak vele mit csinálni.

Ha a kabinetben benne van, akkor kényelmetlen a kabinetben, amelyre nehezedik, kényelmetlen a szabadelvű pártnak, amelyhez nem tud simulni, kényelmetlen az ellenzéknek, amelyet fonséges szónoklataival összemarczangol.

Voltak is már ehhez a témához tanácsadók nem egyszer, több ízben:

— Ki kellene tenni a kabinetből!

Igen ám; csak hogy a kabinetben kívül még kényelmetlenebb a kabinetnek, a pártnak és mindenkinek. Ha kezet szorit az emberrel, és is fáj, szinte összezuzza a kezdet; ha ölel, a vállad fájdul meg, mikor a nehéz karjait ráteszi — de hálha még üt! Pedig ő csak vagy ölel, vagy üt (de szivesebben üt).

A mi kabinetünknek most az a baja, hogy némely miniszterek mindenkinek szeret-

nének tetszeni. S ez a legrosszabb politika az államférfiaknál. Ebbe pusztult bele Szapáry s előtte annyi százan s ebbe pusztulnak el majd a meg nem nevezett némely minisztereink is. Mert tisztelet a kivételeknek. Vannak ugyanis, akik ennek igazságát átérzik és csak a z ellenzéknek óhajtana k tetszeni.

Szilágyi egész ellenkezőleg, senkinek a szeretetére sem spekulál. Megy sokszor mogorván, vagy dulva-fulva a maga útján, ködbe burkolva, mint egy óskori óriás. Ugy néz ki néha tündő hamleti arczával, mintha önmagát keresné.

— Szilágyi megint haragszik ránk — megy szájról-szájra a szabadelvű klubban.

S ez így is van. Hol Szilágyi haragszik a pártra, hol a párt haragszik Szilágyira. E viszonyban, pedig már öt éves innen-onnan, csak igen ritkák a mézes napok. A párt, mint a gyermek, megszokta, hogy a „szülei” becézgessek, simogassák, néha a térdükre vegyék. Szilágyinak ellenben derogál minden sablon, minden érzélgés:

A párt nem érti meg Szilágyit. Az elefánt házakat hordoz a hátán, de pesztonkának nem született, a gyermekekkel nem játszat. Következésképp sokszor igazságtalan a párt, Szilágyi iránt.

A Szapáry-régime alatt, midőn tevékeny részt vett a parlamenti szócsatákban s kitette mellét a pártért, legott nagy morgás támadt:

— Szilágyi a vezérségre törekszik. Akkor azután fogta magát Szilágyi és

lányi fölött csak egy ur van: a pillanatnyi szeszély, mely háborgó lelkéből kipattan s ilyenkor kicsiny neki a szabadelvű párt s liliputiságnak látja annak a feladatait.

Ez volt oka ama idegességnek, mely utóbb közéje és a párt közé is férközött. Ki volt ebben a hibás? Egyik sem. Ennek így kellett történnie. Mert Szilágyi nem volna Szilágyi, ha lát-számra méricskélne a tapintat mértékén, mit adjon ide, mit adjon oda, hogy a kecske is jóllakjék és a káposzta is megmaradjon. Jupiter hajigálja a mennyköveket és a mannát, ahogy épen szeszélye hozza. Hiszen azért Jupiter.

Hanem a közönséges emberiség szeretete, haragja bizonyos rendszerek közt támad és enyészik el. Aki ebbe bele nem igazítja magát, bizonyos összeütközésbe jöhet. Szilágyi finom érzéke megérezte ezt az összeütközést, mely már elkerülhetetlen s idejekorán kitért előle lemondásával.

Nem hisszük, hogy a képviselőház által ma küldött bizalmi bokréta változathatna még a Szilágyi lemondásán. Nem fog még csak töprengeni sem rajta: hogy az elmenetel pompája-e az, vagy valóban visszahívó izenet? Ki kutatna a szívek alján? E rettenetes mélységekben. Jaj volna annak, aki oda belátna. Különös extraktumokat lehetne kihozni abból a nagy szeretetből, amit az ellenzék tombolva hirdet. . . . Értékesebb talán az a sajnálat, amelylyel a szabadelvű párt oldaláról nézték tegnap eltűnő lépteit, amint lelépett arról a székről. Mintha egy nagy epocha távoznék azokon az ajtókon, hogy soha többé vissza ne térjen. . . .

De mindegy, a bokréta odaér a nagy emberhez és az ő éles szeme meglátja azt, hogy a bokkrétát nem gyöngéd kezek kötötték, hanem ökölbe szorított harczó kezek és hogy bár mindenik szalagján, a piroson is, a fehérén is ott látható a felirat: „Ne menj el!”

kerülte a Ház porondját, vagy ha eljött is, sphinx-szerű arcczal hallgatta, hogy paskol bennünket az ellenzék. Ismét nagy morgás támadt:

— Szilágyi hallgat. Szilágyi intriguál. Szilágyi a vesztünket akarja.

A nagy fa először is arra való, úgy vélik a kis emberek, hogy gyümölcsöket hozzon nekünk.

De ez nem elég tőle, még arra is való, hogy az ágai úgy nőjenek (ne csak fölfelé, de lefelé is), hogy árnyékot tartson nekünk.

De még ez se elég. — A nagy fa még arra is való, hogy fészket lehessen rakni rajta.

Szilágyi elég nagy fa, de nem mindenben felel meg ezen feltételeknek. Annyi bizonyos, hogy a gyümölcsöt most meghozza gazdagon az egyházi reformok kolosszális munkájában. Szidták is azelőtt eleget, hogy csak virágozni tud.

Titáni gondolatok formák, nagy tervek gomolyognak Szilágyi koponyájában. Lelke áhítja a rendkívüli cselekedeteket. S a nevetéses, kis eszközök, melyekkel rendelkezik s a kicsinyes viszonyok, melyekben él, ugyszólván folytonos irritációban tartják. Klégedetlen. Borongós. Homályos, nevezhetetlen ambíciók feszítik. Néha vágyat érez eltaposni valamit, néha az egész országot szeretné összeroppantani és egy újat csinálni helyette. Alálagos, nagy igazságok világítanak szeméi

csak az egyik szalagon áll ez nyomtatásban, a másikra csak átütődtek a betűk a nyomástól. Ő tudni fogja azt. S ha elveszi is oda, hol ragyogó pályája emlékei vannak e rettenetes politika mezejéről, melyben megfordított sorrend uralkodik, hol a hazugságok erősebbek, mint a látszatok és a látszatok erősebbek, mint a tények, ha elveszi is emlékei közé, — bizonyára abba a fiókjába teszi, ahol az illatos kenőcsökkel szokás tartani, melyektől elmúlnak a pattanások és pörösenek (mert azok különben maguktól is elmúlnak), de amelyek a nyitott sebet be nem gyógyítják.

POLITIKAI HIREK.

Krieghammer. A bécsi „Neue Freie Presse” holnapi száma a következő, kissé dobonai ízű közlést hozza: Krieghammer közös hadügyminiszter állása a Hentzi-ügy tárgyalása alkalmával megrendült. Hadügyminiszterválságról azonban most már beszélni nem lehet többé, mert Krieghammer ügyében oly irányban történt a döntés, hogy a miniszter megmarad állásában.

Gróf Teleki Samu az obstrukcióról. Egy kolozsvári lap és utána több budapesti is azt a hírt közölte, hogy Maros-Tordamegye törvényhatósága gróf Teleki Samu indítványára állást foglalt az obstrukció mellett. A gróf nyilatkozatainak, mint aki a trónörökösnek is barátja volt, e lapok szerint, különös súlyt kell tulajdonítani. Tényleg, e kiváló főur szavának nagy súlya van; csak hogy a gróf jelentőségteljes szavát nem az obstrukció mellett, hanem az obstrukció ellen emelte fel, tiltakozván az ellen, hogy az országában az ököljog uralkodjék. Gróf Teleki Samu ugyanis a következő javaslatot tette:

„Mondja ki a közgyűlés, hogy az obstrukciót elítéli; s miután már csendesebb mederben folynak a tárgyalások, Csongrád megye átiratát tárgyalannak tartja és ez ököl nem ír fel.”

Az indítvány heves vitára adott alkalmat s a vége az lett, hogy az hét szó ellenében elfogadtattott. Az a tekintély tehát, melyre az említett lap méltán hivatkozott, ezuttal az obstrukció ellen nyomta le a mérleget.

előtt, mint bolygó fények az éjben. De ezek az igazságok magasan vannak. Utánunk nyulna, de lehet-e őket elérni? Nem. Ilyenkor tehetetlenül hanyódik lelke s végzetlenül leverőleg hat rá, hogy miért olyan kicsiny ő. Mint minden titán, Szilágyi is boldogtalan.

S micsoda ellentétéből van összetéve! Ő, akiben az emberiség boldogságának nagy problémái főnek szüntelen, természetnél fogva mégis zsarnok. Erőszakos lényé kikitör a nyers erőnek imponáló ruhájában. Minden új szituáció szinte átgyurja őt egészen. Egy másik adott viszonyban talán nem is az előbbi ember többé.

Ha orosz császár lenne, rögtön megadná az alkotmányt az orosz népok — mert ez az ő erejét jelentené; de ha például szerb király lenne Szilágyi, minden nap felfofozná minisztereit, mert ottan az az erő. És ha fazekas lenne Szilágyi Dezső, képes volna egy napon összetörni a saját fazekait. — Mert neki életszüksége, hogy az erejét használja, így vagy úgy, amint lehet, hacsak az ártatlan fazekakon is. Erőt mutatni és érezni, hogy a körülötte levők is érzékek ezt az erőt, ez az a csábító édesség, amit ő áhít.

Erő, mindig erő. Szilágyi Dezső az erő rabja. Az erőé, akinek ikertestvére a zsarnokság.

De végre is nem essayt írok Szilágyiról (lesznek ő róla még bibliothekák is), én voltaképpen csak a mai parlamenti szerepléséről

Szilágyi Dezső.

(Az országgyűlésből.)

Neptun akkor is ur a vizeken, ha elvonul és barlangjába rejtőzik. És Szilágyi Dezső talán sohasem fékezte olyan hatalmasan a parlament háborgását, mint ezen a napon, amikor maga helyett csak a lemondó-levelét küldte el. Minden párt félretette ebből az alkalomból a kicsinyességeit s hódolt a Szilágyi Dezső szellemének. Azok a turbulens elemek pedig, amelyek egyáltalán csak kicsinyességekre képesek, de csak a jelenlevő Szilágyitól tartanak, meglepetve tapasztalhatták, hogy a Szilágyi Dezső teljes erélye és ötletessége beköltözött Láng Lajosba s ez maga is meg tudja ezen a napon fékezni a tulkapásokat. Egy-egy pillanatban szinte úgy tetszett, mintha nem is Láng Lajos, hanem maga Szilágyi Dezső elnökölne. A csalódás a kicsi részletekig is tökéletes volt. Az elnök rendreutastotta az ellenzékét, megvonta a szót Gajári Ödöntől s utoljára még tegeződve lehurrogta a mellette ülő jegyzőt is — amire idáig nem Lángnak, csak Szilágyi Dezsőnek volt bátorsága.

Mondta is valaki:

— Sohsem volt ez a Láng olyan jó elnök, mint amikor már nem elnök. . . .

De talán nem is ő volt, hanem igazán Szilágyi Dezső. A hang, az ötlet, az erély — Szilágyira vallott s a hatás is. Mert fogamatja volt a szavának minden oldalon s amikor szinte a flegmájából kijöve kezelte a szabályokat, akkor is mindenfelől éljenzték érte.

S milyen szép akart lenni a Ház! Csinosította magát s egy napra (még a kadémikus határozat árán is) fenséges akart lenni. Mig ugyanis Polónyi Géza még egész lomposan vágta ki, hogy a parlament ne vegye tudomásul a Szilágyi Dezső lemondását, addig lassankint sokkal szebb formába öltözött a Ház akarata. Mert a Polónyi indítványával szemben báró Bánffy Dezső még nem mondhatott egyebet, mint hogy a száraz faktumra hivatkozott. Szilágyi Dezső nem tréfál s nem most jelenti be lemondó szándékát. Régi elhatározása az, amit mélységes sajnálkozással vesz ugyan mindenki és első

óhajtók röviden referálni, anélkül, hogy mint szónokot jellemezzem; erről már megírtam néhány év előtt a „Szilágyi beszél” című rajzot s csak ismétlésekbe esném.

Szilágyi annyira szónok s annyira ismeri tárgyát (s javaslatot, melyen valóságos ideges szeretettel csüg), hogy egy héten is el tudott volna róla beszélni szakszerűen és érdekesen.

De vajjon miről ne tudna ő beszélni, aki esténként kifáradva, baráti társaságban is, midőn elfogy a téma s beáll az az ismeretes nyomozó csend, amely a fehér asztalnál gyakori, mint egy prédára váró sas odaszól Darányihoz:

— Nácikám, állíts valamit.

És ez annyit jelent, hogy állíthatsz. Nácikám, mindent a világon, amit akarsz, olyat amit te gondolsz, olyat, ami a bölcsék agyrostjain már leszűrődött, olyat, amit a világ már megemésztett és aranytáblájára írt, vagy olyat, amit még a világ nem hallott, nekem az egészen mindegy, én az állításodat össze fogom azonnal törni egy óráig tartó érdekes, élvezetes diskurzusban.

Szilágyi maga is élvez azzal, hogy beszél. Ha egy pusztá szigeten élne, én azt hiszem, akkor is gruppirozna gondolatait és elmondaná az őserdőknek a saját mulatságára.

Ma azonban nemcsak mulatságból beszél, hanem az ő nagy javaslata mellett történelmi lánczát. Sok beszédét mondott, szebbeket talán, hatásosabbakat, bravurjait a dialektiká-

sorban a kormány is, de amit mégis csak tudomásul kell venni. De aztán fölemelkedett Kossuth Ferencz s utána gróf Apponyi Albert is, ezek pedig arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a faktum előtt ők is meghajlanának, de legalább derüljön ki hivatalos formában, hogy a Szilágyi Dezső lemondó szándéka csakugyan megmásíthatatlan. Ők tehát olyanforma közvetítő javaslattal álltak elő, hogy a parlament mondja ki előbb egyhangulag a maga ragaszkodását, ami talán mégis hatással lesz Szilágyi Dezsőre.

Ennél a közvetítő javaslattal állt be a fordulat.

Valaki megvitte a hírt a miniszterelnöknek, hogy mit kíván az ellenzék. S a miniszterelnök, aki első beszédében is hangsúlyozta, hogy a Szilágyi maradását ő óhajtáná leginkább, most azt mondta a híveinek, hogy a parlament egyhangu marasztalása minden valószínűség szerint csak akadémikus értékű marad, de talán még sem hiábavaló, mert legalább is meggyőzi a közönséget, hogy minden faktor egy volt a Szilágyihoz való ragaszkodásban. S épen azért báró Bánffy Dezső beüzente pártjának, hogy járuljon hozzá a gróf Apponyi Albert és Kossuth Ferencz közvetítő indítványához. Ezt Hegedüs Sándor és Gajári Ödön a nyílt ülésben be is jelentették s a törvényhozás váratlanul egy igazán szép tüneményben egyesült: egyhangu határozattal fogja Szilágyi Dezsőt a helyén marasztalni.

— Éljen Szilágyi Dezső! — hangzott harórl.

— Éljen Szilágyi Dezső! — tüntetett lelkesen a jobbmező is.

S ilyenformán a vihar váratlanul a legszébb manifesztációvá alakult volna, sőt Láng Lajos még tetézte is azzal a jó ötlettel, hogy ez az egyhangu határozat jegyzőkönyvben adassék át Szilágyi Dezsőnek, a Ház pedig az ő válaszáig egyebet ne is tárgyaljon — de íme, a szép manifesztációhoz is hozzányult a csuf taktika. A bokrétába, melyet a parlament Szilágyi Dezsőnek a legnagyobb megtisztelés jeléül akart prezentálni, hirtelen egy külön tövist akartak csempészni — a miniszterelnök sebzésére. A jegyzőkönyv hitelesítésének kérésénél ugyanis Rakovszky István egyszerre el akarta hitetni, hogy a határozat tulajdonképpen nem is egyhangu, mert a miniszterelnök nem is volt benn a szavazásnál, azonfelül pedig a jegyzőkönyvnek nem szabad elhallgatnia azt a körülményt sem, hogy a szabadelvű párt leszavazta a miniszterelnököt, aki nem vonta vissza azt az indítványát, hogy Szilágyi Dezső lemondását, sajnálkozással bár, de tudomásul kell venni.

És ebből a gyermekes taktikából egész vita tudott fejlődni.

Pedig hát a távollevők nem számítanak a szavazásnál s ha a miniszterelnök távolléte következtében a határozat megszűnnék egyhangu lenni, akkor nem illik megfélekedezni arról a száz és egynehányképviselőről, akinek szintén van szavazati joga s a mai ülésben nem volt jelen. Ezekre nem is gondolt Rakovszky ur? Aztán meg az a leszavazási komédia is micsoda? Hiszen a miniszterelnök semmiféle indítványt nem tett, írásban semmit sem adott be s voltaképpen csak az elnöki indítványt támogatta. Ha tehát valakit egyhangulag leszavazták volna, az csak az elnök lehetne. De azt sem szavazták le. Mert hiszen az Apponyi-Kossuth közvetítő indítványának elfogadással önként esett el minden más javaslat: az elnöki, a Polónyié, a Hollóé. Elcsúszott tehát a miniszterelnöké is, ha egyáltalán lett volna, de nem volt.

Hanem a tisztelt Ház még egy napra, sem tud fenséges lenni — egy kis neveltségeség nélkül. S a parlament egyhangu határozatához Rakovszky ur szolgált ezzel a kis fűszerrel . . .

A képviselőház ülése.

Kevés hely üres. A képviselők már kilenc órákor ott vannak a folyosón s a vihart lesik. Csak a legkomolyabb csoportok beszélnek a szabadelvű párt konferenciájának eseményéről, a nagy többség inkább a Szilágyi Dezső lemondó levelére kíváncsi. Zsufolva vannak a karzatok is.

Hirtelen nyelvelni kezd a villamos csangó, az egész zaj behuzódik.

Láng Lajos már ott ül a dobogón,

— Halljuk! Halljuk! hangzik a balmezőről, pedig még csak a jegyzőkönyvet olvassa Perczel Béni. De már türelmetlen mindenki.

Két perc múlva pedig mélyeséges csönd támad. Láng Lajos bemutatja Szilágyi Dezső lemondó levelét.

— Tessék felolvasni! — zug a szélsőbal.

— Hangosan! — toldja meg Polónyi.

S Molnár Antal felolvassa a levelet, amint következik:

(Szilágyi levele.)

Nagyméltóságu alelnök ur!

Évek előtt, midőn a Ház akarata az elnöki állásra emelt, a Ház előtt elmondtam, hogy nézetem szerint, mik az állásomnak járó föladatok és az azzal összefüggő kötelességek.

Igyekeztem azokat legjobb erőm szerint teljesíteni. Helyesen-e, afölött a döntés másokat illet, a Házban és künn az országban. Föladatom teljesítésében döntő befolyást elhatározásomra semmi oldalról sem fogadtam el. Ezt kívánta az elnöki szék függetlensége. Ezzel a függetlenséggel az a kötelesség van összeforrvá, hogy az elnök nyugodtan és szorgos szemmel vizsgálja meg, olyan-e még állása és meg vannak-e a szükségszerű föltételek arra, hogy föladataihoz a siker reményével nyulhasson? Ennek megítélésében önünmeggyőződése az irányadó, mert a felelősség is egyedül őt terheli.

Meg kellett győződnöm arról, hogy állásom többé nem ilyen, hogy föladatom teljesítéséhez nem egy föltétel hiányzik. Ily viszonyok között nem szabad állásomat megtartani.

Ezért tisztelettel bejelentem lemondásomat és kérem a Házat, fogadja el.

Fogadja a Ház meleg köszönetemet a kitüntetésért és azért a támogatásért, melyben a Ház minden oldaláról részesültem; fogadják azért az elnézésért is, melylyel hibáim és fogyatkozásaim iránt viseltettek. Nem pusztán szólásmód, midőn ezeket mondom, nem az a kérelem sem, hogy tartsanak még jövőre is jóindulatukban és szíves emlékezetükben. Fogadja Nagyméltóságod is, valamint választott tisztársaim támogatásukért és barátságukért hálámat és köszönetemet.

Szilágyi Dezső.

Az ellenzék éljenezni kezd, a többség nyomban vele tart. Valahányszor a távozásról esik szó, kihallatszik egy-egy marasztaló felkiáltás:

— Ne menjen el! Nem fogadjuk el a lemondást!

Bartha Miklós felkiált:

— Szükségünk van Szilágyira!

nak; összetört szónokokat, torzfigurákká csavarta át theóriáikat, logikájukat, de ilyen monumentális beszédet, melyben az egész szituációt annyira markans vonásokkal világította volna meg, talán még sohase mondott.

Nem volt egy cseppet sem izgatott. Nyugodtan, szenvedély nélkül szólott; a guny, mely ajkai körül szokott játszani s melylyel ellenfeleit annyira fel tudja böszíteni, csendes komolyságnak adott helyett. A szavaiban se voltak nyilak, szurások. Hiszen azoknak a fákknak, amelyek gyümölcsöket hoznak, nincsenek töviseik. Cizfróság, retorikai cizráda se volt a beszédjében. Hiszen a gyümölcsök idejében virágja sincs a fákknak. Puritán egyszerűséggel, a Ház lankadatlan figyelme közt beszélt, csak a gondolatai, érvei suhogtak a mély csöndben fenségesen.

A „nagy ellenfél” szemben mind-mind komorabb lett. Végre már úgy látszott, mintha keskenyebbé is lett volna.

Ma egy „szelid” Szilágyit láttunk, aki nem akar senkit megenni, de meg akar győzni mindenkit. S ehhez először magát győzte le. A szenvedély, az indulat a körme hegyét se mutatta beszédjében. Maró szatiráját otthon hagyta. A buzogány helyett, melylyel útni szokott, sisakokat, pánczélokot behorpasztani, egy világító gyertya volt a kezében.

Megszokott haragos mozdulatai is elmaradtak. Csak a zwikkerével gesztikulált és csak nagyritkán rakta hátra kezeit összetéve, ami nála a kihívó mérközés jele; elől volt szük-

sége mindkét kezére, amint hol az egyikkel, hol a másikkal gyöngéden magyarázta a dolgok állását a Háznak, mintha csak valami szalonban egy kedves társaságnak felelne arra a kérdésre: „Miben van hát ez a kérdés?”

Mikor leült, mondanom sem kell, valóságos éjlen-orkán kerekedett. Éljenzett a jobb oldal, szélső baloldal és szinte tombolt a lelkesedéstől.

Ő maga megelégedetten nézett végig a hullámzó, kavargó ellenzéken, mintha mondaná:

— No, hát állítsatok még valamit!

Ezzel az ülés végét ért. A mamelukok vidáman siettek haza ebédelni abban a friss diadalnámorban, mely a liberálisokat elfogta, megizmosodott bizalommal a jövőben. A győzelem kimaradhatatlan.

Egy-két hónap múlva már csak a békák fogják karuttyolni a mocsarakban, amint eddig is tették, a népies hangfestés szerint:

— Urrak a papok! Urrak a papok!

Szilágyi Dezső beszél.

(1898. február 21.)

Szilágyi Dezső beszélt. A nagy Dezső, akit sokan bámulnak, de kevesen szeretnek. Egy „fénylő csillag”, mint egy lap nevezte, aki azonban nem tud eligazodni az égi testek közt, hogy a mennyből melyik tájékon helyezkedjék el. Hol a Gönczölzsekere előtt bukkan föl, hol mögötte (de sohasem rajta.)

Az anyatermészet is beszélésre alkotta. Egy nagyelméjű ember, akinek az a célja: beszélni és azután megint beszélni, majd újra, meg újra beszélni; aya mozog, mint a perpetuum mobile s örli gondolatokká a benyomásokat, ha másokkal beszél, hallgatja azokat, egy-egy megjegyzést, megfigyelést megragad:

— Ez jó lesz egy beszédbe.

Minden, amit lát, ami a nagy mindenségben eléje tárul, csak annyiban létezik, ha egy beszédhez anyagul szolgál. Az utcák koldusa, lapczikk, a szaladó fiaker, ácsorgó hordár, rikitó plakát az utcasarkon, garázdálkodó rendőr, sétáló gavallér, a kardesőrtető katonatiszt, mind csak úgy érdekli, ha észlelődés útján valami olyas morzsát lehet róla lekaparni, ami az épülőfőiben lévő beszédjébe behelyezhető valahova, vagy a fundamentumba, vagy a vértelékbe, vagy a padlásra, vagy a pillérek közé.

Mindig épít, lázzal, emésztő szenvedélylyel, hangyszorgalommal.

Előbb az anyagot gyűjti össze. Az oszlopokat, a gerendákat, a köveket.

Olvas egész éjszakákon át. Nagy államférfiak, hatalmas gondolkodó elmék említiszóppja, jegyzeteket csinál, s mikor elalszik, oda álmódja magát a parlamentbe s zajos izgatóság között tart fellegverő zajcséket. Reggel kél, behozzák reggelijét, olvassa a lapokat.

Van-e bennük valami anyag?

Rakovszky István pedig tüntette sírítja a többre felé:

— Ezt is elmarták?!

(Láng nyilatkozik.)

De most Láng Lajos csönget. Csönget kér. Szaz ellenzék, újabb pikantiát leve, figyelni kezd.

Láng Lajos megszólal: Tisztelt Ház! Csendet kérek! Azon két év alatt, amely alatt az önök bizalmából e helyet elfoglalom, igyekeztem egy a tanácskozáskor vezetésének szellemében, mint a házszabályok kezelésének módjában magamat az elnök urhoz tartani. (Hosszantartó éljenzés a szélsőbalon.) E körülmények között, azt hiszem, az igen tisztelt Ház természetesen fogja találni, hogy midőn az elnök ur lemond, én sem kívánok tovább ezen a helyen maradni...

Bartha Miklós: Maradjanak mind a ketten!

Láng Lajos: ... és kérem fogom a Házat, hogy állásomtól fölmentsem. Kell ezt tennem azon okból is, mert azt hiszem, tartozó kötelességem is a Ház új elnöke iránt az, hogy mellette oly alelnök legyen, aki mindenben vele egy szellemben kezelje a szabályokat. (Derűtség balfelől.) Formaszert meg nem adom be lemondásomat, mert kell, hogy megmaradjak addig ezen a helyen, míg a Ház új elnököt választ. Természetes, hogy amint az új elnök meg van választva, formaszert meg is beadom lemondásomat. Azonban, hogy az új elnök megválasztásáig hivatalomat viselhessem, arra nézve kérem a Ház minden oldalának szíves támogatását, mert ha a Ház minden oldaláról való támogatásban nem részesülhetek, természetesen, hogy akkor addig se vihetem tisztemet. Midőn tehát kérem a Ház szíves támogatását minden oldalról, bátorodom kérni első sorban azt, méltóztassék Szilágyi Dezső elnök urnak lemondását tudomásul venni. (Zajos fölkiáltások a bal- és szélső baloldalon: Nem vesszük!)

(Magyarozatok.)

Egyszerre többen is jelentkeznek szólásra. Ahogy följegyzik magukat, rendben kerül rájuk a sor.

Kossuth Ferencz: Szilágyi oly tekintélyre emelte az elnöki széket, hogy lemondásában most, mikor a Ház egén felbök tornyosulnak, nagy veszélyt lát. Pártja nevében kijelenti, hogy a lemondást nem veszi tudomásul. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) Indítványozza, kéressék föl Szilágyi lemondásának visszavonására. Kéri az alelnököt is, hogy ne mondjon le. (Helyeslés az ellenzéken.)

Polónyi Géza: Szilágyi rövid levelében megtalálja a lélektani következtetéseket. Semmiféle parlamentben nincs más védelme a kisebbségnek a házszabályoknál. A mint a házszabályokat megsértik, akkor nincs többé parlament, akkor a szorong következik. (Derűtség jobbról.)

Rakovszky István: Ne röhögjenek!

Az elnök rendreutasítja Rakovszkyt e kifejezésért.

Rakovszky István: Melyik kifejezésért? Mert többet mondtam.

Polónyi Géza: Szilágyi lemondásából az látszik, hogy tőle a házszabályok olyan megsértését követelték, melynek ő, mint integer vir, nem tehetett eleget. Láttuk Kardoss esetét. Saját füleivel hallotta, mikor a belügyminiszter ama hosszú ülés elején azt mondta Kardoss alelnöknek: A miniszterelnök követeli, hogy három órán túl is itt tartasd a Házat. A szomszéd államban is volt egy Abrahamovicz, aki a lex Falkenhaynt kimondotta és aki nemrég nagy kitüntetésben részesült. Megtörténhetett ez ugyanazon uralkodó alatt, aki a miénk. Tegnap is a klubban aláírás útján törvényt akartak hozni. (Felkiáltások: Hazaárulás!) Abrahamoviczot akarnak az elnöki székbe ültetni itt is. A többség a „Berliner Tagblatt” cikkére meg fogja adni most a feleletet. E cikk oly aljas, hogy csak pénzért láthatott napvilágot. (Zajos helyeslés.)

Kálmán Károly: Judás!

Polónyi Géza: Elvtársai nevében rágalomnak jelenti ki azt a cikket, mert ők Szilágyi elnöksége alatt vele még csak nem is érintkeztek. A többség, ha elfogadja a lemondást, megerősíti ama cikket. Azt az ellenindítványt terjeszti a Ház elé, hogy ne fogadja el az elnök lemondását, hanem állása megtartására kérje fel. (Zajos helyeslés és taps az ellenzéken.)

(Kölesönsé boykott.)

Most a miniszterelnök emelkedik fel, hogy az indítványokra reflektáljon. De az egész ellenzék felugrál a helyéről és dobogva, kiabálva fojtja el szavát. A legtöbbjét csak a gesztusából lehet megérteni, mert a szakadatlan zajban minden szó elvész.

Rakovszky István majdnem a padra áll s úgy ordítja:

— Ki vele!

Fáy Istvánnak az erei pattanásig kidagadnak. Mind a két kezével hevesen gesztikulál s ha egy pillanatnyi csönd támad, Fáy fölkiált:

— Menjen a klubba! Ott beszéljen! Itt nincs szava a hazaárulónak!

Ivanka Oszkár fűgén járja be az egész balmezőt. Mintha mindenfelé közbeszólásokat hintene, amit a kezes ellenzéki csibék nyomban fölzedgetnek. Amerre Ivanka elhalad, mindenütt közbeszólások jelzik a nyomát:

A maguk parlamentje a Lloyd-klubban van!

— Ugy se hiszünk magának!

— Mit akar hazudni?

— Ki vele!

Láng Lajos hevesen megrázza a csengőt.

— A szónokot meg kell hallgatni!

— Nem lehet! — mondja Polónyi Géza és a padon dobolni kezd.

Ekkor az elnök hevesebben fakad ki. Kéri a képviselőket, ne zavarjanak így senkit, mert az csak arra vezet, hogy mikor az ellenkező párttól fog valaki föl szólalni, azt sem hagyják beszélni. (Ugy van! jobbról.) Ha sajnálatukat akarják kifejezni Szilágyi távozásán, azt úgy teszik legmúltóbban, ha tiszteletben tartják a házszabályokat.

Fáy István: Megsértette a törvényeket. Nem beszélhet!

Az elnök Fáy rendreutasítja. Ő nem szívesen vállalkozott a mai ülés vezetésére, de ha elvállalta, a zajongók ellen a 204. szakaszt fogja alkalmazni. (Helyeslés jobbról.)

Ez a fenyegetés használ. (A 204. szakasz szerint a zajongók fölött a mentelmi bizottság egy nap alatt tartozik itélkezni akkor az elnökség az itéletet falragaszokon függeszteti ki az illető képviselők kerületében.) Csöndesebben vannak és Polónyi Géza már csak egy a fogai közül fuvózza:

— Menjen a klubba!

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök szóhoz jut. Tiltakozik a tendenciózus magyarzatok ellen. Ő maga mondta Szilágyinak, hogy nagy, válságos következménye lesz annak, ha elhagyja az elnöki széket. Neki nem is volt érdekében, hogy Szilágyi távozzék. Nem áll az, hogy a házszabályoknak bármely irányban való erőszakos megszorításra volt föl szólítva az elnök.

Kubik Béla: Miért nem dementálta?

Ivanka Oszkár: Ki hisz önnek?

Az elnök rendreutasítja Kubikot és Ivankát. Báró Bánffy Dezső: A „Berliner Tagblatt” cikkéről először csak a „Budapesti Hírlap”-ból értesült...

Bartha Miklós: Nem hiszünk!

Báró Bánffy Dezső: ... s a „Magyar Ujság”-

Aztán kimegy magányos sétára a duna-partra, hallgatva a nagy folyam csendes morogását: hátha az is sugna neki valami gondolatot.

Megáll. Egy ötlet jutott eszébe.

Hopp! Ebből egy fordulat lesz az elmondandó beszédbe! Megcsinálja hozzá a gesztust...

Gyakran lehet őt látni így gesztikulálva, egyedül. Dehogy egyedül, — az összes anyagával.

Magával hordja s az egyre gyűl. Itt is, ott is hall valamit. A kaszinó elejtett tricacsából, a vendéglői társaságok disputáiból értékes megfigyeléseket gyűj össze. A régi alchimisták a fűzfából is tudtak aranyat csinálni: Szilágyi Dezső egy tökfűlkő gondolatából is le tud szűrni egy figyelemreméltó igazságot. Nagy nyomozótehetsége gyorsan vājál a sok lim-lom közt s egyszerre kikapja abból, aminek ő hasznát veheti.

Mikor aztán össze van hordva az anyag, hozzáfog a beszéd megépítéséhez, napokig vajudik ezen.

Bemegegy a Házba, felírta magát a táblára.

Most már hirtelen fut, hogy beszélni fog. A jegyzői tábla kilocsogja s ő sem tart tüköt többé.

De hasztalan is lenne. Elárulja minden. Arcza sötétebb, ónszínű lesz, mintha egy felleg vónna be, a szeméi csillognak, a halántékaira dagadt kék erek ütnék ki. Mintha az

egész koponyát feszítené bent az a beszéd, amelylyel terhes.

Dezső hát beszélni fog. Közli bizalmas embereivel, hírek szivárognak ki az egyes részletekről. Csak egyet nem lehet tudni előre: ellene beszél-e a javaslatnak, vagy mellette?

E bizonytalanság mint egy vércse ott kóvályog a pártok felett borzalmasan.

Ha kérdezik, daemoni titokzatos mosolylyal feleli, szemöldjeit felhuzva:

— Ezt még nem tudom.

Ott ül a közepén, az ülések alatt, hallgatja a szónokokat, gunyosan nevetve egyes mondatnál. Nagy szeméi kerekre nyitva, rejtett villámokat látszanak kisugárzani, hatalmas tenyerét fumigálva forgatja, mintha mondaná:

— Beszélj csak, beszélj. Majd én mondom meg az igazit.

S építi tovább emeletről-emeletre, kacs-karingós czirádákkal, vaskos arányokban, az orációt. Nagy börkötésű könyvek, vén hachantokkal jár a hóna alatt, az embereket körüli szeméi alatt kék patkók jelennek meg, almatlan éjjek barázdái. S minél több barázdája, annál hosszabb beszéd.

S ime, mikor már mindenki várja s óriás karzatok zárandokolnak be napokon át — egyszerre csak letűnik a név a fekete tábláról:

— Szilágyi nem fog beszélni. A parlamenti alakok összedugott fejekkel sugnak bugnak: „Mi történt? Szilágyi letöröltette magát.” Mesék, legendák keletkeznek: Es az oka, az az oka!

A szó mesterét valóban habozás fogja el, meglepi egy gyermekes érzés, bizonyos félelem, mint az asszonyt a szülés előtt. Látni rajta a tépelődést, hogy minlegy a gombjain találgatja: „Beszéljek, ne beszéljek?”

— Beszélni fogok — határozza el — de ezt, meg azt kihagyom a beszédből. Ehelyett az argumentum helyett másikat teszek. Ezt meg azt a pontot így hegyezem ki, a beszéd közepéből kilökök egy csomót, a farkát megtoldom, az elejét összevonom.

S most következik a lélekroncsoló feladat. A Szilágyi jellemző férfias arcza igazi fájdalommal lehel. Egy apagyilkos minden kinját átérzi, mikor szerette gyermekeiből egy csomót feláldoz. Minden gondolatán, argumentumán nagy szeretettel csüg. Atyai lelke folyton az eltáasztott szellemi kölykökkel vesződik s gyakran visszavesz, megkegyelmez egynek-egynek, hogy újra elhajtsa.

E rettentő helyzetben találja a végzetes perc, midőn a jegyző elküldte: „Szilágyi Dezső” s beáll a fenséges csönd, minden koszorúnál erősebb hódolat az orátoroknak.

Szilágyi felkel, szíve megdobbán s megindul belőle az eszmetábor lassan, méltóság-teljesen hömpölyögve, mintha egy nehéz gályán jönne.

Előbb az orra látszik, aztán a bordák világnak ki, majd mintha egy hullám visszahajtaná, újra elkanyarodik hátrafelé, nagyot farol most s egy lökessel sebesen siklik kijebb, de még a zászló most se tűnik ki: ellenzéki-e, vagy a kormánypárt lobogója. Szél lengeti,

ban azonnal demantálta. Osztozik azok nézetében, akik Szilágyi lemondásában veszteséget látnak. Sajnája, hogy nem tudta megakadályozni. Ismerve Szilágyi határozottságát, kéri, hogy a Ház sajnálkozását kifejezve, fogadja el a lemondást és tűzze ki az új elnökválasztást. (Nagy zaj.)

Gróf Apponyi Albert föláll szólásra. Most meg a jobboldal fizeti vissza a bojkottot, perczekig kiáltván Apponyi felé az „eláll!”-t. Apponyi mosolyogva hallgat, de mögötte az ellenzék felháborodik. Az egyik rész gunyosan tapsol a jobbmésznek, a másik része ellenben haraggal tör ki.

Fáy István fölugrik s ezt kiáltja:

— Mi majd a miniszterelnököt inzultáljuk.

Polónyi Géza is fölkel:

— Fölpofozzuk a miniszterelnököt!

Hosszu zaj után az elnök figyelmezteti a jobboldalt, hogy az ő kértére vállalta el az elnökséget. Ha ez oldal sem támogatja, akkor egy perczig sem marad a helyén.

Most már csend volna, csak Hock izeg a jegyzői székben. Láng haragosan förmed rá:

— Nelármázz te is itten!

Ezen az egész Ház kaczag.

Gróf Apponyi Albert: Valságos órákban, mikor a Ház elnöki székében oly világszerte elismert tehetség, a magyar parlament oly kincse, szinte mentesvárá ült, nem szabad elmulasztani annak megkísérlését, hogy megtartsa a Ház öt tisztében. Az az egy tény, hogy Szilágyi elnöki tisztében teljesen pártatlan volt, többet mond köteteknél. Ha a Ház öt egyhangulag fölkerne az elnökség megtartására, ezzel minden oldalról kifejeznék azt, hogy sehonnán sem gyakoroltak lemondására befolyást. Azt indítványozza, hogy kéressék föl Szilágyi az elnöki tisztről való lemondás visszavonására. (Helyeslés a baloldalon.)

(A megállapodás.)

Még Holló Lajos is ad be indítványt. Azt hiszi, hogy Szilágyi lemondása visszavonására lehetne birni, ha a Ház eddigi elnöki tényeivel azonosítja magát. Ny értelemben indítványt nyújt be.

Hegedüs Sándor: Az a tisztelet, melylyel mindenki Szilágyi iránt viseltetik, kötelességévé teszi az ő pártfeleinek is, hogy hozzájáruljanak amaz indítványhoz, melyet Apponyi gróf beterveztett, hogy kéressék föl lemondása visszavonására.

Az elnök a kérdéseket szavazásra bocsátja.

Az elnök amaz indítványára szavazának először, hogy vegyék tudomásul a lemondást.

Gajári Ödön szerető, ha egyhangu lenne a manifesztáció.

Az elnök figyelmezteti a szót, hogy csak a kérdés föltevéséhez szólhat.

Gajári Ödön: Csakis ehhez szól. Nem lehet az elnök indítványát elsőnek szavazásra bocsátani, mert előbb a Kossuth-Apponyi-indítványt kell szavazásra bocsátani. (Helyeslés.) Ha ezt elfogadják, az elnöki indítvány elesik. (Helyeslés.)

Az elnök tehát Kossuth és Apponyi indítványát, mely szerint Szilágyi felkerendő lemondásának visszavételére, elsőnek teszi föl.

Az elnök kijelenti, hogy a z Apponyi-Kossuth-féle indítványt a Ház egyhangulag elfogadja.

— Alljunk fel mindnyájan! — hangzik az ellenzékéről s a következő pillanatban az egész Ház felállással mutatja kitiszteltét az elnök iránt.

(A szavazás legendája.)

De nyomban utána ujongani kezd az ellenzék, hogy ilyenformán báró Bánffy Dezsőt az egész Ház leszavazta. Mikor Polónyi és Holló visszavonják indítványukat, ők is ilyen állítást kockáztatnak meg s így a rákövetkező szünet alatti folyosón csak ez a hír keringett. Egy csomó ember tudni akarta, hogy báró Bánffy Dezső, aki már első beszéde után a miniszteri szobába ment, voltaképen nem is akart hozzájárulni az Apponyi indítványához s egészen más üzent hibeinek, mint amire Hegedüs és Gajári értették. Az ellenzék boldogan kürtölte, hogy a párt tévedésből leszavazta Bánffyt, és tudni vélte, hogy a miniszterelnök ezért magánkívül sietett volna Hegedüs Sándorhoz, akire már messziről rákiáltott:

— Mit csináltak, szerencsétlenek?

De ez csak legenda. Mikor terjedni kezdett, Papp Géza és Kristóffy József odaálltak a folyosón beszélgető csoportok elé s Papp Géza így szólt:

— Szavamra mondom, hogy Bánffy hozzájárult az Apponyi javaslatához s a párt az ő utasítására járult egyhangulag a javaslatához.

Kristóffy ugyanezt mondta.

— De látnak Bánffyt hevesen gesztikulálni! — jegyezték meg többen.

— Az igazságot elmondtam, felelte Papp Géza. Ha nektek legem-

dák kellenek és a gesztusokat akarjátok magyarázni, arról nem tehetek.

S a szünet után a jegyzőkönyv hitelesítése ötletről csakugyan így domborodott ki a tényállás.

(A szünet után.)

Láng Lajos megnyitja az ülést. Azt hiszi, hogy a Háznak egyhangu határozata nevezetes változást okozott. Kéri ezért, hogy az elnöki lemondással most ne foglalkozzanak, hanem a mai jegyzőkönyv hitelesítése után fejezzék be az ülést. Indítványozza, hogy a legközelebbi ülést pénteken tartsák, melynek tárgya lenne Szilágyi felelete. (Zajos helyeslés.)

Gróf Apponyi Albert: Minden más kérdésben a napirendre vonatkozó bármely indítványra nézve azt javasolná, hogy a Ház más napirendet ne fogadjon el a horvát miniszter lemondásának tényénél. E lemondás óta szemben állunk a szabadelvű párt tegnapi értekezletén történetekkel, a legnagyobb erőszakossággal. A felelősség kérdését ebben tisztázni kell. Föl van vetve klubhatározat alapján az alkotmányellenes kormányzat lehetősége. Az ellenzék kötelessége lenne már most szóba hozni a dolgot. Csak a Ház elnöke iránt való tiszteletből megy bele a most indítványozott napirendbe. De kijelenti, hogy amint az elnöki kérdés tisztázva lesz, azonnal fölveti itt a felelősség tisztázásának kérdését. (Helyeslés a baloldalon.)

Kossuth Ferencz szintén csak az elnök iránt való tiszteletből fogadja el a napirendet, de már most kifejezi fölháborodását.

Az elnök kijelenti, hogy a Ház indítványát elfogadta s a mai ülés csak a jegyzőkönyvet hitelesíti. A pénteki ülés tizenegy órákor kezdődik.

A jegyzőkönyv fölolvastása után föláll Rakovszky István s azt mondja, hogy a jegyzőkönyv nem mond igazat, mert az elnökre vonatkozó indítványt nem egyhangulag fogadták el, hanem a miniszterelnök szavazata ellen. (Zajos ellenmondás jobbról.) A szólo fölolvassa a miniszterelnök nyilatkozatát, melyben a lemondás tudomásul vételét és az új választás elrendelését kérte. A miniszterelnök meg is szókott a szavazás előtt.

Báró Bánffy Dezső: Mikor a szavazás ténye volt, ő a teremben volt. Ő nyilatkozatát még Apponyi indítványa előtt tette. Maga kérté aztán föl Gajarit és Hegedüst, hogy jelentsék ki a pártnak Apponyi indítványához való hozzájárulását. Hivatkozik ezekre a képviselőkre, hogy így volt.

Polónyi Géza: A határozat egyhangu, ahhoz

csavargatja messze a távolban a rudja körül, éles szemek kíváncsian tálsálgatják, kinek a színe lesz? Melyik parton köt ki?

S felhangzik közben mindkét pártól a „hurrah!” Mind a két párt népe reménykedik. És biz az igen sokszor megesik, hogy csak akkor sül ki, midőn a szónok az utolsó mondatot kiejti: „Elfogadom vagy nem fogadom el a javaslatot.”

Akár így, akár úgy, a bámulat ittasító zajgása morajlik át a Házon, mikor végre kifáradva leül.

Csodálatos látvány az neki. Álmatagul néz szét, hogy áll-e még a világ.

A száz meg száz fej nagy gombolyagba mozog az ajtó felé. „Öt percz! öt percz!” hangzik viharosan. Kusza kiáltások verődnek füleihez: „Nagyszerű volt! Pompás volt! Ez aztán a szónok!”

Igen, igen, a világ áll még. A nyomasztó levegőből teletüdövel szív be annyit, amennyit lehet. Homlokát megtöri kendőjével s újra szétnéz.

Ott ül az öreg Péchy Tamás, mint egyébkor, ott a csöngetyű, ott mosolyog az ország czimere a háta mögött, a hármás fedélablakon besüt a nap. Valaki odaszól Krajszknak: „Gyerünk ebédelni, Mohay sam.”

Szilágyi összerázködik. Hát, csakugyan áll meg a világ, dacára annak, hogy megtörtént. Megtörtént a dolog. Elmondta. Kiadta, ami benne volt. S a föld nem esett ki a küllőből, a természet össze nem morzsolódott, a miniszteri padok vidáman pirosanak s Krajszik ebédelni készül. Rettenetes ez.

Fojtó keserűség fogja el.

— Hát érdemes ebben az országban beszélni?

Kimegy a folyosóra, hol tömjénfüst veszi körül. Mindenki el van ragadtatva. A várászat bilincseiben nyög az egész Ház. Üdvözlök, magasztalják, de ez neki nem elég: mert semmi sem tört össze; minden áll és él.

Átszalad a folyosón a gyors-iroda felé s bekukkan az olvasó-terembe, hol lapot olvasnak néhányan.

Mintha egy kést szurnának a szívébe.

— E nyomorultak olvasnak. Most mikor én beszéltem!

Siető léptekkel, világgyűlölettel rohan az irodába s ott megint más ember ő. Itt a magzat pólyákban, úgy, ahogy meg van alkotva. Ezt most meg kell a világ számára fésülni, hogy tetszetős legyen, hogy hódítson. Széles, olajbarna arcán a szeretet meleg leve ömlik el. Szemeiből életkedv, lázas érdeklődés sugárzik. Mohón szalad át az egész beszéden. Egyszerre összeszorítja szívet egy sajgó fájdalom. Valamit kihagyott. Majd hamar utána felváltja a bosszúság érzése: valami olyat mondott, amit jobb lett volna elhallgatni.

Mikor elvégezte a korrekturát, a szükséges körülmetéléseket, leborgasztott fővel, kedvetlenül megy el. Hiába állítják meg újra a folyosón a gratulációnk, hiába harsogja minden ember: „Nagy voltál, Dezső, kolosszális voltál,” bánatosan rázza a fejét és mint az ütött vad, eltávozik a Házból.

Be se jön napokig. Nincsen meglegedve. Dörmög. A barátaihoz hozzá nem szól.

kerüli őket. Többet el sem olvassa a lapokban a beszédét.

Dühös rá. Lankasztó zsbabadság nehezdedik tagjaira. Egész napokon át zúgnak fejében azok a beszédrészek, a miket elmondott s a miket nem kellett volna s mint kisértetek jelennek meg álmatlan éjjelen előtte azok a passzusok, amiket kihajigált s amik kétségtelenül monumentálisá tették volna a beszédét. Emberalakot öltének az argumentumok és megjegyzések s óriás kalapácsokkal verik a mellét: „Miért nem mondtál el engem?”

De ez is csak napokig tart, míg a bánkódás kódén keresztül a politikai élet lüktetésének új benyomásai keresztül nem verik magukat, le nem tiporják, el nem temetik a régieket.

Az izzó fejben megfogamzik egy másik beszéd, megy, jár-ke, olvas, szemlélődik s hordja össze ismét az új anyagot — egy új beszédhez.

S ez így megy örökkön-örökké hosszú esztendők óta, és így fog menni mindig; a lángelmék soha sarkalni nem szünő ösztöne üzi, hajlja, hogy beszéljen, megint beszéljen és azután is beszéljen, soha nem szabadulva az édes kintől, mely fogva tartja s mely alkalmasint soha el sem eresztí azok közé, akiknek osztályrészük tenni és mindig csak tenni valamit.

Igy képzelem én Szilágyit, akiből egész életében nem lesz egyéb, csak Magyarország legnagyobb szónoka... Hát hiszen az is valami.

szó sem fér. De házagos s jegyzőkönyv azért, mert nincs benne a miniszterelnök indítványa. A Bánffy folyosói meséjére nem ad semmit. Kéri Bánffy indítványának a jegyzőkönyvbe vételét.

Báró Bánffy Dezső: Ne adassanak be vele oly indítványt, amit ő meg nem tett. Ő csak az elnöki indítványhoz járult, aztán elfogadta Apponyi indítványát. (Zaj, ellentmondás).

Az elnök: Amit a miniszterelnök mondott, az a naplóba kerül. Az egyes beszéd nem kerülhet úgy sem a jegyzőkönyvbe. Indítványt pedig írásban kell benyújtani, amit a miniszterelnök meg nem tett. Le sem szavazhatták tehát. S kérnie kell a Házat, hogy ne rekrimináljon ebben az irányban, mert ez az ő dezavválását jelentené, minthogy az indítványt nem is bocsátotta szavazás alá.

Gajári Ödön: Polonyinak tegnap a zárt ülésen mondott szavaival polemizál.

Az elnök: A jegyzőkönyv hitelesítése címén polemizálni nem lehet.

Gajári Ödön: Rakovszky aggályait akarja eloszlatni. Mikor ő és elvtársai készségesen hozzájárultak Kossuth és Apponyi indítványához...

Az elnök: Ez nem a jegyzőkönyv hitelesítése. Tessék leülni. (Zajos tetszés, taps, derűtség az ellenzéken. Gajári leül.)

Rakovszky István visszavonja indítványát, minthogy báró Bánffy kijelentette, hogy elfogadta Apponyi indítványát és ezt két tanúval meg is erősítette, e szerint el is hiszi neki. (Derűtség. Félkiáltások jobbról: Hát ez szabad?)

Az elnök a jegyzőkönyvet hitelesíti s az ülést berekeszti.

A politikai helyzet.

A „válság”-ban ma valami nagy momentum nem igen merült fel. A képviselőházban történeken kívül talán csak az az egy körülmény bír bizonyos jelentőséggel, hogy eddig tizenegy képviselő jelentette be kilépését a szabadelvű pártból. Ezekhez fog csatlakozni talán még öt-hat, köztük gróf Csáky Albin is, ki Szilágyi-Dezsővel együtt tagja volt a Werkerle-féle kabinetnek.

Szilágyit eddig nem lehetett lemondásának visszavonására bírni. Bár felkeresték őt az ellenzéki körök kiküldöttjei, határozott választ ezeknek nem adott.

Az ügy egyéb eseményeiről itt számolnak be a tudósítások.

(A kilépők.)

Itt alább közöljük azoknak a liberális klubbeli képviselőknek teljes névsorát, akik hír szerint Tisza Kálmán javaslatát nem írják alá, s akik ezek szerint egyszerűen kilépnek a szabadelvű pártkörből. A névsor ez:

gróf Andrassy Sándor
báró Perényi Zsigmond
báró Harkányi János
gróf Andrassy Gyula
gróf Andrassy Tivadar
gróf Toroczky Miklós
gróf Vass Béla
Enyedi Lukács
gróf Batthyány Lajos
Semsey László
Hieronymi Károly
gróf Széchenyi Aladár
Doboczky Ignác
gróf Batthyány Tivadar
Gróf Gyula
gróf Csáky Albin
Emmer Kornél
gróf Teleky Géza
Neményi Ambrus
Chorin Ferencz
gróf Sztáray Ambrus

A fent felsoroltak közül eddig tizenegyen, még pedig:

Gróf Andrassy Gyula
Gróf Andrassy Tivadar
Gróf Batthyány Lajos
Chorin Ferencz
Doboczky Ignác
Dr. Emmer Kornél
Enyedi Lukács
Báró Perényi Zsigmond
Gróf Széchenyi Aladár
Gróf Sztáray Gábor és
Gróf Toroczky Miklós

már hivatalosan is bejelentették kilépésüket. Valamennyien (gróf Széchenyi Aladár kivételével) a következő egyforma szövegű levelet intézték báró Podmaniczky Frigyeshez, a szabadelvű párt elnökehez:

Kegyelmes Uram!

Elnök ur!

Tisztelettel bejelentem nagyméltóságodnak, hogy a szabadelvű párt-kötélkéből szabadelvű programom teljes fenntartásával kilépek.

Fogadja stb. . . .

Budapest, 1898. december 7.

(Következik az aláírás.)

Gróf Széchenyi Aladár kilépési nyilatkozatához hozzáfűzi még azt, hogy elhatározásának konzekvenciáit minden irányban levonva, a Ház bizottságaiban viselt tagságairól is lemond.

Az esti órákban híre ment, hogy gróf Csáky Albin elnöklése alatt gróf Andrassy Tivadar lakásán tizenkilenc képviselő, — közöttük az eddig kilépett tizenegy — értekezletre gyűlt, melyen jövődő magatartásukra nézve igyekeztek megállapodásra jutni.

(Szilágyi Dezső nyilatkozata.)

A képviselőház mai határozata után az ellenzéki pártok küldöttséget menesztettek Szilágyi Dezsőhöz, kifejezést adván a pártok ama kérésének és óhajlásának, hogy a Ház mai határozatának megfelelőleg, lemondását visszavonja. A kiküldöttek a következők voltak: A nemzeti párt részéről Horánszky Nándor és Szentiványi Árpád, a függetlenségi párt részéről Kossuth Ferencz és Kubik Béla, a néppárt részéről gróf Zichy Aladár és Rakovszky István (Molnár János, a párt elnöke ma délután elutazott a fővárosból.)

Szilágyi Dezső szívesen fogadta a megjelenteket és örömmel adott kifejezést annak a jóhatásnak, melyet reá az ellenzék részéről előterjesztett indítvány tett. Egyszerűen odanyilatkozott, hogy a képviselőház mai egyhangú határozata őt igen nehéz helyzetbe hozta, azonban épen olyan nehéz a helyzete a már megtörtént lemondással szemben. Arra nézve, hogy a Ház mai határozata következtében mit fog tenni, megfontolás után fog végleg határozni.

(Nincs elnök.)

A szabadelvű pártkörben, ahova ma este kilenc óráig folyton érkeztek a kilépő nyilatkozatok, melyeket a nagyszámban együtt levő képviselők váltakozó érzésekkel fogadtak, jelen volt Láng Lajos, aki szintén nem írja alá Tisza Kálmán törvényjavaslatát. Az elnök azonkívül kijelentette, hogy az új elnök megválasztásáig sem vállalkozok az elnökség viselésére. Mikor eziránt ígéretét tette, nem gondolt több napokra, hanem csakis a mai napra, mert nem láthatta előre a közbejött indítványt, amelyben Szilágyit lemondása visszavonására kérik fel, ami bizonytalan időre elhuzza az elnökséki állapotot. Az iránt még nem történt ma semmiféle intézkedés, hogy a pénteki ülésen ki elnököljön.

A kilépések közt nagyobb szenzációt csak az az este érkezett hír okozott, hogy gróf Csáky Albin elnökölt a kilépettek értekezletén. Egy párttag állítólag vigasztalásképp így nyilatkozott volna az inkompatibilistákra czélozva:

— Az meg nem bukthatat bennünket, hogy némelyek kimétek, inkább az, hogy némelyek bennmaradtak.

(Pártértekezlet.)

Az ellenzéki pártok közül ma a nemzeti és a függetlenségi és 48-as párt értekezletet tartott. A nemzeti párt tanácskozása délelőtt kilenc órakor volt, közvetlenül az országgyűlés előtt. Ebben elhatározták, hogy Szilágyi Dezső lemondását nem veszik tudomásul és mindent megtesznek, hogy

Szilágyi Dezsőt lemondásának visszavonására bírják. Egyszerűen elhatározták, hogy mindaddig semmiféle napirendhez hozzá nem járulnak, míg a kormány a Josipovich Imre horvát miniszter lemondásának okai felől nem nyilatkozik.

Este a függetlenségi és 48-as párt gyűlt össze értekezletre, hogy a helyzettel szemben állást foglaljon. Az értekezlet igen népes volt. Kossuth Ferencz elnöklése alatt megjelentek: Lakatos Miklós, Hentaller Lajos, Leszkay Gyula, Meszlény Lajos, Illyés Bálint, Lukáts Gyula, Pichler Győző, Tóth János, gróf Benyovszky Sándor, Sturmman György, Kubik Béla, Barabás Béla, Kállay Lipót, Rutnoky Mór, Gräfl Andor, Barta Ödön, Brázay Kálmán, Meskó László, Papp Elek, Mülek Lajos.

Az értekezlet három óra hosszat tartott és helyenkint igen mozgalmas volt. Kossuth Ferencz behatóan ismertette a szabadelvű pártban tegnap történeteket és azzal szemben kifejtette, hogy a párt kötelessége ezzel az alkotmány elleni lázadással szemben a legerőteljesebb haragott végigküzdeni.

Ugyahányan szellemben beszéltek Meszlény Lajos, Tóth János, Pichler Győző, Barabás Béla, Hentaller Lajos, Papp Elek.

A párt a szabadelvű párt terveivel szemben a legmesszebbmenő akcióra teszi meg a szükséges előkészületeket, első sorban pedig felhívja az összes tagjait, hogy folyton Budapesten tartózkodjanak és a Ház ülésén állandóan részt vegyenek. Ez a felszólítás egyes képviselők személyére vonatkozik. Ezek eddig nem igen voltak szorgalmas látogatói a Háznak.

Az értekezlet eredményéről a következő hivatalos kommuniké adták ki:

„A párt egyhangulag elhatározta, hogy teljes eréllyel és minden eszközzel meg fogja akadályozni, hogy ezredéves alkotmányunk egyedül a kormánypárt uralma érdekében megsemmisíttessék.”

Este az összes ellenzéki pártokban nagy mozgás volt a Nemzeti Kaszinóból érkezett arra a hírre, hogy a mai minisztertanácson a kormány elhatározta, hogy beadja lemondását. A hír nagy hitelt nem talált még az — ellenzéknel sem.

(Josipovich lemondása.)

Josipovich Imrénének, a horvát miniszter lemondásának elfogadását a hivatalos lap valamelyik legközelebbi száma fogja közölni. Zágrábról távirják, hogy az idevaló lapok hidegen és tartózkodóan írják Josipovich Imre horvát miniszter lemondásáról. — Ugyanezek Zágrábi hírek szerint Josipovich utódja csak a helyzet teljes rendezése után fog kineveztetni. Ujabbán gróf Pejčevich Tódort, eszéki főispánt emlegetik horvát miniszterjelöltként.

(Minisztertanács.)

Ma délután minisztertanács volt, melyen a kormány valamennyi tagja résztvett. A minisztertanács a parlamenti helyzettel foglalkozott. Megállapodásáról azonban semmiféle hivatalos hírt nem bocsátott közre.

(Parlamenti affalrek.)

A képviselőház mai ülése alatt báró Bánffy Dezső beszéde közbe Förster Ottó közbeszólt. Ezt Lévy Lajos magára nézve sértőnek találta és arra Lévy közbekiáltás alakjában reflektált. A szóváltásból kifolyólag Lévy Lajos Kristóffy József és Wolfner Tivadar országgyűlési képviselők útján magyarázatot kért Förstertől, ki a kellő felvilágosításokat megadván, az ügy elintézését nyert.

Egy másik affairéről is beszéltek. Amikor gróf Apponyi felállt és a jobboldal zajongott, Polonyi Géza átkiáltott:

— Felporozom a miniszterelnököt.

Ehhez a közbeszóláshoz a „Magyar Ujság” a következő megjegyzést fűzi: „Erre csak annyit tartunk ezúttal szükségesnek megjegyezni, hogy mindenki azon a nyelven beszél, amit megért.”

Az „Országgyűlési Napló” az illető Inczidentet így adja elő:

Gróf Apponyi Albert: Tisztelt Ház! (Viharos elvi kiáltások és félkiáltások a jobboldalon.)

Most mi nem hallgatjuk meg Apponyit! Nagy zaj, lábdobogások, taps a bal- és szélsőbaloldalon. Elnök hosszasan csenget.

Szentiványi Árpád: Most én mondom, hogy Bánffy nem fog beszélni többé! (Hosszantartó zaj. Elnök csenget. Félkiáltások jobbfelől: Halljuk! Halljuk!)

Hock János: Bánffy többé nem beszél! (Nagy zaj.)

Fáy István: Mi a miniszterelnököt inzultálni fogjuk! Ez disznóság! Óriási zaj. Hosszantartó nagy zaj balfelől.)

Polónyi Geza: Fölpofozzuk a miniszterelnököt. (Hosszantartó nagy zaj.)

(A Berliner Tagblatt cikke.)

A sajtóban is, a képviselőházban is többen hirdették, hogy a Berliner Tagblatt „A Szilágyi-kérdés” című cikkét, amelyet most harmadnapja ismertettünk, dr. Radó Sámuel, a Magyar Távirati Iroda szerkesztője írta. Erre vonatkozólag dr. Radó Sámuel a következő nyilatkozat közlésére kért föl bennünket:

Mint hogy a képviselőház mai ülésében felhangzott közbeszólás nevémet a „Berliner Tagblatt”-nak „Die Szilágyi-Frage” cím alatt megjelent cikkével kapcsolathozta, kénytelen vagyok nyilatkozni és kijelentem a leghatározottabban, hogy a nevezett cikket, amelyet a legerősebben elítéltek, nem én írtam. A Berliner Tagblatt-nál elfoglalt levelezői állásról nyomban a cikk megjelenése után lemondtam és mint hogy lemondásomat a szerkesztőség eddigelé elfogadni vonakodott, ma azt táviratilag megújítottam.

Budapest, 1898. december 7.

Dr. Radó Sámuel
a „Magyar Távirati Iroda” igazgatója.

KÜLFÖLD.

A kiegyezés. Az osztrák képviselőház kiegyezési bizottsága mai ülésén befejezte a konzulátusokról szóló cikk tárgyalását és megkezdte a tizenegyedik cikk tárgyalását, mely a statisztikai anyagról szól. Lecher a Magyarországgal való áruforgalom statisztikájának behozatala mellett szólal fel. Ezt a statisztikát azonban Magyarországtól függetlenül kell berendezni és egyáltalán nem szabad a kereskedelmi és vámszövetséggel kapcsolatba hozni. Szóló indítványozza, hogy a kormány lépjen érintkezésbe a magyar kormányval, hogy a svájci szövetséges kormány kezdeményezésével a nemzetközi társadalmi statisztika érdekében mielőbb foglalkozhassék. Báró Dipanli miniszter kijelenti, hogy azívezen fogadja Lecher indítványát. A nemzetközi statisztikai szolgálat életbeléptetését már régebben kezdeményezték. Lechernek a tervezett átmeneti forgalmi statisztikára vonatkozó aggályait illetőleg megjegyzi a miniszter, hogy lehetetlen megvárni, hogy e tekintetben jövőre változás álljon be, mint hogy az eladók és küldők tekintetével vannak a vevők és elfogadókra, úgy, hogy az utóbbiak sok esetben csak a Magyarországból eredő bevallás pusztá megerősítésére szorítkozhatnak, holott Ausztria statisztikájának önálló szervezete mellett minden egyes esetben teljes bevallás lesz kiállítandó.

Hoi maradt a hármasszövetség. A brüsszeli „Indépendance Belge” a német trónbeszéddel foglalkozva, a következőket írja:

Feltűnő dolog, hogy a trónbeszéd egyetlen szóval sem emlékezik meg a hármasszövetségről. A hármasszövetség felbomlása kétségtelenül bekövetkezik, amint a jelenleg fennálló szerződés lejár. Hasonló értelemben nyilatkoznak a többi lapok is.

Az Egyesült-Államok pénzügyei. Washingtonból táviratozzák, hogy Gage pénzügyminiszter ma a kongresszus elé terjesztette az 1898-iki pénzügyi évről szóló jelentését. E szerint az állam összes bevételei a június 30-án leletelt költségvetési évből 494,333,963 dollárra, a kiadások 532,381,201 dollárra rúgtak. Az előző évből

képest a bevételek 639,467 dollárral, a kiadások 77,594,423 dollárral emelkedtek. Magába a kincstári hivatalba befolyt 738,549,255 dollár, ellenben kifizettek 827,538,124 dollárt, úgy, hogy a kincstári hivatal általános mérlege, amely az év elején 864,790,237 dollárt tett, ugyanannak az évrnek a végén 89,038,869 dollárnyi csökkenést mutatott. Az aktívák természetében annyiban mutatkozik javulás, hogy az aranykészlet és a letétek a nemzeti bankoknál emelkedtek, ellenben az ezüstkészlet és a kincstári jegyek értéke csökkent. A költségvetési év folyamán vertek: aranyban 64,634,865 dollárt, ezüstben: 10,002,780 dollárt, ezüst váltópénzben: 6,482,804 dollárt és aprópénzben 1,489,484 dollárt. Az aranytermelést a múlt naptári évben 2,774,935 unciára vagyis 57,363,000 dollárra, az ezüsttermelést pedig 5,386,000 unciára, vagyis 32,316,000 dollárra becsülik. A kamatozó államadóssági kötvények állásában kevéssel a költségvetési év lezárása előtt nem mutatkozott lényeges változás. Az előző év végén a kötvények 84,732,000 dollárra rúgtak. Június 13-án, aznap kelt törvény értelmében, 1,200 millió dollár értékű 3 százalékos államkötvényre aláírást nyitottak, amely összeg már a 30 napos határidő letelte előtt többszörösen túljegyezett. Az Egyesült-Államok fennállása óta először történt meg, hogy a kiviteli meghaladta a 100 millió dollárt havonként; az évi kiviteli 1,231,482,330 dollárra rúgott a 616,049,654 dollárnyi behozattal szemben. A kiviteli emelkedése valamennyi kiviteli cikkre kiterjed, de különösen a mezőgazdaság és az ipar termékeire, kivéve a gyapolttermékeket, aminek oka az, hogy a gyapotáru eddigi vevői most nyersgyapotot vesznek az Egyesült-Államoktól és azt maguk dolgozzák fel. Az aranybehozatal 120,391,674 dollárt tett, az aranykiviteli 15,406,391 dollárt, az ezüst behozatala 30,921,781 dollárra rúgott, kiviteli pedig 55,105,239 dollárra. A külkereskedelmi viszonyok minden egyes nemzettel szemben kielégítőek. Az európai forgalomban a kiviteli 180,420,601 dollárral emelkedett, ellenben a behozatal 124,285,514 dollárral csökkent. A többi világrészszel, különösen az Ázsiával való kereskedelemben is jelentős emelkedést mutat a kiviteli. Az Ázsiába való kiviteli, amely jelenleg 44,707,791 dollárra rúg, két év óta csaknem megkétszereződött. Az adók 170,986,819 dollárra emelkedtek az előző évi 140,619,593 dollárnyi adóbevételével szemben. A bevándorlásokra nézve, a visszautasítások elkerülése céljából azt ajánlja a kormány, hogy azokban a kikötőkben, amelyekben a bevándorlók bajokra szállnak, vizsgálják meg őket, s a kiknek bevándorlása nem kívánatos, azokat már ott zárják ki az utazásból. A jelentés azután a spanyol háború sikeréről, nevezetesen az új országgrészek elfoglalásáról és az ezzel járó kereskedelmi terjeszkedésről szól. A kereskedelmi befolyás biztosítására a jelentés szerint első sorban rendes hajóközlekedés létesítése szükséges az új területek felé. Ez áll Ázsiára nézve is, amelynek piacai most közelebb jutottak az Egyesült-Államokhoz, de ugyanez áll a Csendes-óceánra és Dél-Amerikára nézve is. Ez okból nagy gondot kell fordítani a hazai hajóépítés előmozdítására. A jelentés azután a nagyhatalmak kelet-ázsiai versengéséről szól és e hatalmak eljárásának összehasonlításából arra a következményre jut, hogy a törvényhozásnak viszonylag nagyon könnyű lesz a kereskedelem sürgős követelményeinek kielégítése a kellő eszközök megtalálása, első sorban a kereskedelmi tengerészet fejlesztése útján a portyikói valutaviszonyokra nézve azt ajánlja a jelentés, hogy átmeneti intézkedésként a pezot 0-8 dollárjával számítassék.

Végül a valuta- és bank-reform sürgős szükségéről szól a jelentés; különösen a kereskedelemre és iparra károsan ható, eddig törvényes fizetési eszköznek elismert unió-papírpénzt kell az ország egyre haladó fejlődésének megfelelő forgalmi eszközökkel pótolni. Figyelemreméltó e tekintetben Kanada példája, néhány pont nevezetesen a fedezetről szóló rendelkezések kivételével.

TÁVIRATOK.

A Dreyfus-pör reviztója.

Páris, december 7. A „Gaulois” értecsülése szerint Freycinet hadügyminiszter Loew semmitőszéki elnökkel való értekezései a titkos iratcsomó közlése dolgában eddig sikertelen volt, mert Loew abban a véleményben van, hogy Mornard ügyvéd titoktartására nézve nem vállalhat kötelezettséget. Az „Aurore” szerint Gallifet tábornok kihallgatása alkalmával vallomást tett Picquart kitűnő szolgálatáról és Barras tábornoknak Dreyfus lefokozása előtt mondott e szavairól: „Ártatlan embert készülnök lefokozni”. A „Figaro” bizonyosra veszi a Picquart-pör tárgyalásának elhalasztását.

Olaszország gyarmatai.

Róma, december 7. A Stefani-ügynökségnek jelentik Aszmarából: Ma írták alá azt az egyezményt, amely Olaszország és Abesszinia határát Eritrea északi részében a Hagar-Nus-Ambasza fensiklon vonja meg. A kérdéses terület, amely 1895. óta vitás volt, Olaszországnak marad.

Miklós nagyherceg a Bosporuson.

Konstantinápoly, december 7. Jildiz-körökből jelentik, hogy az a hír, hogy Miklós nagyherceg a galatáriai (Stefano mellett) emléktemplom felszentelésére e hó 18-án két páncéloshajóval ideérkezik, annyiban helytelen, hogy eddigelé Oroszország nem kért engedelmet a Bosporuson való átmenetelre és csak annyit tudnak, hogy a nagyherceg az említett ünnepekre ide jön vadászni.

A megsértett spanyolok.

Páris, december 7. A Havas-ügynökségnek jelentik Madridból: Montero Rios a békebizottság tegnapi ülésének elején szóba hozta Mac Kinley elnök üzenetének a „Maine” hajón történt robbanásra vonatkozó részét és erőlyesen tiltakozott a Spanyolország ellen fölhozott gyanúsítás ellen, majd nyomatékosan kikelt e ráfogás ellen, amelyet abban a pillanatban, amikor a békebizottság munkája befejezéséhez közeledik, valószínűleg abból a czélból hoztak fel újra nyilvánosan, hogy megmagyarázzák vagy legalább mentegessék azt a rablást, amelynek Spanyolország áldozata lett. Montero Rios végül indítványozta, válaszszerzők németekből, francziákból és angolokból nemzetközi bizottságot és bízzák meg a „Maine” hajón történt robbanás okának kiderítésével és a felelősség megállapításával. Egyben kijelentette, hogy Spanyolország mindenkor kész lesz a bizottság ítéletének következményeit viselni. A békebizottságnak amerikai tagjai a javaslat egyszerű visszautasítására szorítkoztak.

A német birodalmi gyűlés.

Berlin, december 7. A birodalmi gyűlés Ballestrem grófot (centrum) 340 beadott szavazat közül 279-czel elnöké választotta. Első alelnökké Frege drt (konzervatív), másodalelnökké Schmidt-et (szabadelvű néppárt) választották.

Berlin, december 7. A birodalmi gyűlés mai ülésén gróf Ballestrem elnök beszédében megemlékezett Bismarck hercegnök elhunytáról, aki a legdicsebb czélokat tűzte maga elé. E czélok felé törve nem egyszer összekötésbe jutott e Ház egyes tagjaival és pártjaival, de a halál sorsága mindent kiegyenlített. (Tetszés.)

A német hadseregben.

Frankfurt, december 7. 1899. április elején Poroszországban új hadtestparancsnokságot állítanak fel. A parancsnokság székhelye Frankfurtban lesz.

Deczemberelsajén új előfizetést nyitottunk lapunkra:

Előfizetési árak:

1 hónapra	1 frt 20 kr.
3	3 . 50 .
6	7 . — .
1 évre	14 . — .

Kérjük azokat a vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése november végével lejár, hogy a megújításról idejekorán gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap pontos szétküldése fennakadjon.

Most belépő előfizetőinknek is díjtalanul küldjük meg karácsonykor a

KATÁNGHY-NAPTÁRT,

mely gazdag tartalmával és művészi kiállításával értékes meglepetésszerű fog szolgál. Ujjon belépő előfizetőinknek kívánatra ingyen és bérmentve küldjük meg most folyó nagyhatalásu

Szezelem nélkü

czimű regényünk eddig megjelent folytatásait.

Mutatványszámokat készségesen küldünk mind azoknak, kik ez iránt hozzánk fordulnak.

Egyben értesítjük a tisztelt hölgyközönséget, hogy az „Országos Hírlap”-nak azentul dívatlapja is lesz, mely

„FRANCZIA DIVATLAP”

czimen jelenik meg havonként kétszer.

Szolgálatot vállunk tenni lapunk hölgyközönségének azzal, hogy az elképzelhető legolcsóbb áron olyan dívatlap meg szerzését tesszük nekik lehetővé, amely minden magyar nyelven eddig megjelent hasonló lapot felülmúl. A „Francia Divatlap” a női- és gyermekdivat minden ágazatát a legkisebb részletkéig menő gondossággal öleli fel és a legpompásabb, Párisban készült színes képekben mutatja be mindazt, amit a jó ízlés és elegancia a dívat terén produkál. A „Francia Divatlap”-hoz minden hónapban egy eredeti nagyságú, legutolsó dívatu szabásmintát csatolunk, ami olyan újítás, mely kétségtelenül a hölgyközönség legnagyobb meglepedésével fog találkozni, mert ez által hölgyeinket esetleg nagy gondtól és munkától kíméljük meg.

A „Francia Divatlap”-ot Wohl Janka kedvelt írónk szerkeszti, nagy gondot helyezve a szépirodalmi részre is.

A „Francia Divatlap” előfizetési ára kizárólag az „Országos Hírlap” előfizetőinek

Egy évre	3 forint,
Fél évre	1 frt 50 kr.,
Negyed évre	75 kr.

Mutatványszámokat újévig ingyen küldünk mindenkinek, aki az 1899. január 1-től számítandó előfizetési díjat már most küldi be hozzánk.

A kiadóhivatal.

HIRESK

Schnierer.

Ama háromemeletes kaszárnyát a szerb utcában nem fogadhatom el egyetemnek. A ház szerencsétlenségei között legelő van, hogy ezt a rideg épület-tömböt scientiarum universitásnak tartják nálunk. Scientiarum Universitas! Egyetem! . . . Haj, erről a szóról Magyarország nem tudja, hogy értelménye nem a ház, melyben asztalok és vizes-poharak választják el egymástól a „hallgatót”, meg a „nagyságos” urakat. A dékán nyakláncza és a tanterem és a 247 tagu tanítói kar nem teszi ki az Universitást; e régi szó, igaz értelmében emberek összességét is jelenti, professzorok és diákok, nem nagyságos urak és hallgatók egyetemét. De itthon mi nálunk megfordítva vannak a tudományos dolgok. Ime Veres Ákos ur is, az egyetem érdemes viczekésztorja, belévesztette a fészket abba, hogy gázvilágnál sürgősen kellett neki megkalligrafálni a sok millenniumi díszdoktor pergamen-oklevélét. Megfordított ország! Mások azoknak a szeméromlik belé a tudományba, akik a díszdoktori diplomát kapják.

Valaki csak külső egyetemeken botorkált és emlékszik Pufendorfs városára, Heidelbergre, midőn tavasszal cseresznye meg barackvirág lép el a Neckar völgyét; aki a gráci városvegen, a Hilmteich szomszédságában fiatal népeket látott vándorolni egy új épület csoport felé, hol muszállis utcászorok között székel a Muzsa és a fü-

vészkeret illatából kap a jogi fakultás is; aki továbbá még a freiburgi keresztény katolikus egyetemen is látta, hogy szombat esténként még ama szikár dominikánus professzorok is összedülnek a diákjaikkal egy pohár bavariai sörré: annak, az ilyen tapasztalt főnek, mondom, hideg, rideg, vi-rágtalan és kedélytelen, a mi univerzitásunk. Ez amaz ok, hogy majdan ösz fejjel csak így bocsát-hatom majd el fiamat az egyetemre:

— Üres óráidban a Micsek-kávéház pénz-tároskisasszonya helyett csak könyveiddel társalogj, fiam. Mert abban a nagy városban ánya léssz, miként minden golya. Még a barátaid is el fognak hagyni, mert a karambol-asztal, az egy-nek távolítója, ugy elválasztja az ifjakat, mint a mandátum az öregeket.

És tul, a nagy Európában viszont ez az ok, hogy a fuchshauseni luteránus pap ismét emigy küldheti a fiát a jeni egyetemre:

— Reggel a Grossherzog-alléében sétálj, fiam, mert ott issza a marienbadi vizet a jogtörténet professzora, az öreg Lübke. Maga köré gyűjvén a studenseket és nyolcz óráig beszélvén nekik a régi császárok kapitulációról s a jus primariarum precumról, mely beszéd nyomtatott lapoknál is üdvösebb sokszor. Mert a viva voxból még a birka is meg tud magának jegyezni valamicskét.

Egy igen tudós és igen melegsivü profesz-szora halt meg a mi egyetemünknek tegnap: Schnierer Aladár, a jogbölcészlet és a büntetőjog professzora, a szeretett Schnierer-papa, akit ma kivitték a csillag-utcza házból. Az ő halála alkalmából ejtettem a fönti panaszkodást. Mert ő arra való lett volna, hogy általános Mentora legyen az ifjuságnak egy arra való egyetemen, ahol nyelvész diákvárost lát magá körül a professor, nem csupán egy nagy sárgaházat, ahol mindennap köteles megtartani a fakultásnak 147/1898. szám alatt elő-terjesztett s a vizsgarend szükségleteihez alkalmazott főköllégiumot. Ő lett volna, mondom, amolyan „gyűjtőprofesszornak” való. Mert ő a szigoriató-kón, ha büta volt a vándor, iréfával ütötte ugyan el a dolgot, de eközben csak lopva mert a jelöltre nézni, ő szegyelte a tudatlanságot, nem a kandidáns. Az ilyen ember született valóságos profesz-szornak.

A Lajtha mellei Bruckból, régi kamerális családból származván, német eredetét széles német műveltsége is bizonyította. De nem olyan német professor volt, mint vaskos, öreg Scheuthauer egykor, aki notyon roszul tudta motyorul és halála után 114.000 osztrák értékű forint cselekvő vagyont hagyott vissza, holott míg élt, a téli kabátjai csak ugyanannyi milreire engedtek következtetni. Schnierer Aladár a keskenyvállu finom race volt az ő németiségében; a fürge, tipegő germán típus, melynek egyforma gyorsasággal jár az elméje meg a lába. A lelke természetesen — mondani sem kell — tiszta magyar volt s az egész németiségből csak egy szubtilitás érzett az előadásain: egy-egy idézet Hegelből, vagy valami Fauszt-citátum, melyet a második éves jogász nem ismer, mivel a gimnáziumban Iphigenia auf Tauris olvasatják vele, nem a veszedelmes doktort.

Szakmája a jogbölcészlet volt, meg a büntetőjog. Büntetőjogot tanított ez a szelid ember! Tankönyveiben, melyeket a békeszerető tudósak azzal az elszántsággal írt meg, hogy ami megvan, azt védeni is kell: ezekben a lucidus nagy könyvekben mi még azt a kriminális jogot tanul-tuk, mely nem ismeri sem Lombrosot, sem Kuralla doktort az ő rettenetes, nyomott homloku alakjával, sem a gráci professzort, Vargha Gyulát, aki azt tanítja, hogy el kell törölni a büntetésekét. Csupa derü volt a Schnierer büntetőjoga, és a fennálló intézményekhez bölcsen ragaszkodó, mint egykor a legendás Szlemenicsé. Az az igazság, ami benn van a Tripartitumban. Ezt tanította Schnierer. De szája körül azzal a szkeptikus német mosolygással, mely a Hohenlohe hibornok arcán is ott volt, mikor a pápaválasztás előtt elmondta a Times tudósítójának, hogy most a hagyomány erejénél fogva a conclatába fogják zárni. A bölc-

befalaztatja magát, de a szépszis kitor és ha csak egy mosolygást is, de eget kér.

Az egyetem nélküli városból kivitték ma Schnierer papát; sok koszoruja elhervad nemso-kúra és én azokhoz egy élő levelet sem tettem. De ha elképzelem a magyar univerzitás jövőjét, az ifjuságot, mely professzoraival közös egyetembe olvad, akkor a jövő generációját, az alma Mater fogalmával igazán megismerkedő nemzedéket csupa jó Schnierer papa körül látom forgolódnai. Valahol a Lágymányoson, vagy tán a Vérmezőn, vagy a Rákos felé, ahol szellős internátusok és családi házak veszik körül az új egyetemi várost s ahonnan nem csalja be a Babelbe az ifjuságot a kávéház, a tanárokat meg a kodifikálás és a politika. p—l.

Lapunk mai száma 22 oldal.

— Ferencz Ferdinand Bosznikban. Ferencz Ferdinand főherczeg trónörökös, rövidebb időre a boszniai Kupresbe utazott, ahonnan néhány nap mulva Szerajevóba megy. Utazásának kettős célja van: katonai küldetés és vadászás. A főherczeg lemondott minden hivatalos fogadtatásról és ő sem fogad senkit.

— József főherczeg és az Erzsébet szobor. József főherczeg és Klotild főherczegasszonya magyar vörös-köröszty-egyesület elnökségéhez ezer-ezer forintot juttattak abból a célból, hogy ezt az összeget a Budapesten felállítandó Erzsébet szoborra fordítsák. Gróf Csekonics Endre és Babarcsi-Schwartzér Ottó főmegbizott hódoló feliratban fejezték ki a főherczegi párnak az egyesület köszönetét. Ezzel együtt az egyesület 34105 forint 86 krajczárt gyűjtött az Erzsébet-szoborra.

— Vilma férjhez megy. A holland királynő, akit egész Európa becézően és bizalmasan csak Vilmának nevez, most már csakugyan menyasszony. Mint a londoni „Truth” jelenti, a kis királynő levélben értesítette Viktória angol királynőt, hogy Vilmos wiesdi herczeggel eljegyezte magát. Erről az eljegyzésről mi is írtunk már, amikor még csak kőszá hir volt. A boldog vőlegény egybéként a porosz hadseregnek nem éppen magasrangú tisztje.

— A király egy főhadnagynak. Miskolczi tudósítónk írja: A király Beck Károlynak, a Miskolcson állomásozó ötödik gyalogezred főhadnagynak a katonai érdemrendet adományozta, amiért Beck a nyár folyamán több katonát saját élete veszélyeztetésével a vízből kimentett. A napokban nyújtotta át a rendjelet a kitüntettnek. Vajna ezredes ünnepélyes módon az ezred tisztikara s az összes katonai csapatok jelenlétében. Vajna ezredes, miután Becket szép szavakkal üdvözölte, a legénységhez is intézett buzdító beszédet. Azután az ezred diszfelvonulást tartott a főhadnagy előtt.

— A politikai helyzet. Egy ellesett beszélgetést közlünk itt, amely egyik legelőkelőbb klubunkban folyt le. Egy jeles jogászunk (aki egyuttal képviselő) diskurálgat egy orvos-professzorral.

— Ugyan édes barátom, mondja az orvos-tanár, — beszélj valamit a politikai helyzetről.

— De különös kívánságaid vannak. Azt hiszed, hogy én egyebet is mondhatok, mint amit az ujságok írnak.

— Már pedig nekem nem az kell. Amit az ujságok írnak, azt először is nem hiszem. Másodszor, azt más is olvassa. Engem pedig mindenki, akár beteg, akár egészséges, (épgy mint én téged) azzal ostromol, hogy mit tartok a helyzetről.

— Hát mondd el, hogy mit tartasz róla.

— De én nem vagyok jogász. Különösen közjoghöz édes-keveset értek. Különösen a jogi részeit mondd el. Mégis csak a jogászok döntenek a parlamentben.

— Tévedsz, barátom. Mi már végeztünk. Most ti következtek. A parlamentnek már nem jogászra, — orvosra van szüksége.

— Bourgeois a francia szövetségnek. Bourgeois Leo, a volt francia miniszterelnök, hosszabb levelet írt Gauthier Jenőhöz, a budapesti francia főkonzulátus vezetőjéhez, mint az alakulóban levő „Alliance Francaise de Budapest” szervező-bizott

ságának elnökehez. Bourgeois őszinte sajnálatát fejezi ki, hogy nem lehet jelen az egyesület alakuló közgyűlésén, melyet holnap, csütörtökön délután tartanak a Royal-fogadó egyik termében. Leveleiben köszönetet mond azoknak a magyaroknak, akik az egyesülethez csatlakoznak és ezzel tanuságát adják Franciaország iránt érzett rokonszenvének. Okvetlen el kell utaznia és ezt — úgy mond — annál inkább sajnálja, mert ezen a gyűlésen alkalma lett volna nyilvánosan kifejezni köszönetét azért a szeretetreméltó fogadásért, amelyben Magyarországnak annyi illusztris képviselője öt részvételre. Reméli egyébiránt, hogy az alakuló egyesület sikerét biztosítani fogja Gauthier konzul, akit itt Budapesten általánosan kedvelnek és aki magyar költők francia fordítója is.

— **Justh Gyula gyászja.** Az országgyűlési függetlenségi és negyvennyolcas-párt ma este tartott értekezletén Tóth János indítványára elhatározta, hogy Justh Gyula elhunyt édes anyja ravatalára koszorút tesz s részvétét a haláleset alkalmából Justh Gyulának jegyzőkönyvileg fejezi ki.

— **Schnierer Aladár temetése.** Ma délután temették el a tegnapi meghalt dr. Schnierer Aladár egyetemi tanárt a nagyközönség részvételével. A csillag-utczai gyászházban nagyszámmal jelentek meg a politikai világ és a tudományosság képviselői. A budapesti tudományegyetem tanárikara és ifjúsága testületileg jelent meg a népszerű tudós temetésén. A megjelent előkelőségek között voltak: Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter, Zsilinszky Mihály államtitkár, Emich Gusztáv császári és királyi asztalnok, Láng Lajos képviselőházi alelnök, Hegedűs Sándor, Pulszky Ágost országgyűlési képviselők, dr. Mihalkovics Géza egyetemi rektor, Herczeg Mihály prorektor, Breznay Béla, dr. Nagy Ferencz, dr. Fröhlich Izidor és Klug Nándor dékánok, Rapaics Rajmund, dr. Zsögöd Benő, dr. Ajthay Sándor, Sághy Gyula országgyűlési képviselők, Vécsey Tamás, Antal Gyula, Kováts Gyula, Bochkor Károly, Földes Béla, Timon Ákos, Concha Győző, Schwarcz Gusztáv, Pikler Gyula, Fayer László, Csarada János, Csillag Gyula, Csiky Kálmán, Dobránszky Péter, Fodor József miniszteri tanácsos, Schulek Vilmos, Plósz Pál, Bókay Árpád, Klinger István apát, Berger János, Puri Irán, Than Károly, Lengyel Béla, Ballagi Aladár, Pauer Imre, Schwarcz Gyula, Szinnyei József egyetemi tanárok, Kisfaludy Liphay Sándor a műegyetem rektora, König Gyula műegyetemi tanár és mások. A gyászszertartást Kurecz Vilmos ferencvárosi plébános végezte nagy segédlettel. A gyásznak elhangzása után dr. Nagy Ferencz jogkari dékán, a tudományegyetem tanácsa és tanártestülete nevében tartott gyászbeszédet, megható szavakban méltatva a megboldogult nagy tudományát, kiváló jellemét és jó szívét, amelylyel mindeneiket magához bilincselte. Az ifjúság nevében Komáromy Zoltán az egyetemi-kör alelnöke értekeny szavakban bucsuzott el a kedvelt tanártól, az ifjúságnak igazi jótévőjétől. Ezután a koporsót az enterprise hatóságú diszhintájára tették és a gyászmenet a múzeum-köruton és kerepesi-uton át kivonult a kerepesi-uti temetőbe. A sírnál Gressler Jenő a Munka Akadémia elnöke mondott utolsó isten-hozzáírt az elhunytak, akit erre családi sírboltjában helyeztek örök nyugalomra.

— **Bécs város deficitje.** Most készült el Bécs város zárószámadása, amelynek eredménye minden kritikánál hírebben és élesebben mutatja a császárváros válságos gazdasági helyzetét, amelybe az antiszemita garázdálkodása juttatta, s amely egyszermind igen szomorú perspektívát nyit meg a város előtt. A zárószámadásban 81,000,000 forint aktívával szemben 87,000,000 forint passzív áll, ami hat millió forint deficitet jelent. S a zárószámadásba nincs még beleszámítva a 30,000,000 forintos gázkölcsön, mert azt csak az idén vették föl. Így állanak most a viszonyok a Lueger városában. A jövő évben még rosszabbak lesznek, mert az óriási gázkölcsön roppant nagy terhet ró a városra. Ennyit bizony nem ér meg a Lueger szép szakáll!

— **Szobonya Mihály meghalt.** A magyar fiatalabb festőgárda egyik talentumos tagja, Szobonya Mihály, elköltözött ma délben az élok sorából. Kedves póttája volt a magyar népeletnek, a Ko-

vács-família, amelyet a király vásárolt meg, a Percezes, amely most Schlauch bibornok tulajdona, a Beiratás, a Kenyérstűtés és más kisebb-nagyobb életképei sokáig emlékeztetében tartják a nevét a képzőművészeti társulat kiállításait látogató közönség előtt. A hetvenes években került Budapestre a mintarajziskolába. Azután báró Majthényi költéségen Münchenbe ment s ezernyolczszáznyolczvankettő óta, amikor ismét Budapestre jött, a festőművészeti társulat minden tárlatán szerepelt. Legutolsó festménye, amely még be sincs fejezve, Erzsébet királyné képe volt. Máramaros vármegye számára festette. Régióta betegkedett, valami gégebaja volt s emiatt néha hónapokig nem dolgozhatott. Három héttel ezelőtt egyszer nagyon rosszul lett, hazament kerepesi-uti lakására s ágyba kellett feküdnie, ahonnan föl se kelt többé. Ifjú felesége és egyéves kis fia gyászolja. Pénteken délután temetik.

— **Nagy Vincze temetése.** Nagy részvét kísérte ma utolsó útjára a hirtelen elhunyt Nagy Vincze országos tejjgazdasági felügyelőt. A kerepesi-uti temető halottas-házában a végtisztességgadásra megjelentek: Darányi Ignác földmivvelésügyi miniszter, némeskéri Kiss Pál államtitkár, Máday Izidor, Tormay Béla és Nagy Gábor miniszteri tanácsosok, a földmivvelésügyi minisztérium tisztviselői, az „Othoon” írók és hírlapírók köre képviselőiben Rákosi Jenő elnök, továbbá Pósa Lajos, Evva Lajos, Kassai Vidor, Konti József, Vidor Pál, Spányi Béla, Rónaszéki Gusztáv s az irói világ számos tagja. A beszontelést Tóthfalussy Béla erzsébetvárosi plébános végezte. Szertartás után Magyar Kázmár, a földmivvelésügyi minisztérium tisztikara, Strausz Adolf, az „Othoon” írók és hírlapírók köre s Szilassy Zoltán pedig az országos gazdasági egyesület nevében bucsuztatta el a halottat. A sírnál Pósa Lajos mondott gyászbeszédet.

— **A bűnhődés.** Az egyetemi tanács legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy az éleli karácsonyi szünetet egy héttel megrövidíti. Eszerint a karácsonyi szünet 23-án kezdődik és 29-ig tart. December 28-án az előadások újból megkezdődnek.

— **Charcot-szobra.** Párisból írja tudósítónk: Charcotnak, a francia orvostudomány egyik legkiválóbb kutatójának szobrát tegnapelőtt leplezték le Párisban. A Salpetrière-kórház előtt áll a szobor, Falguière szobrász műve, amely azonban alkotóját nem nagyon dicséri. A tulzó eredetiségkedés itt majdnem nevétségessé válik. A hosszuhajú, símára borotvált arcú Charcot-t sarkig érő klinikai köntösében ábrázolja, ami miatt Charcot tőkéletesen olyan, mintha pap lett volna. A jobb kezé mutatóujjával egy beteg balántékára mutat, mintegy jelezve a betegség helyét. Ez a kissé zavaros szimbolizmus egészen elrontja a szobor hatását. Legszébb még a szobor egyszerű t a l a p z a t a, amelyen csak ennyi áll: „Charcotnak, tanítványai, barátai. 1898.” A leplezési ünnepélyen különben az orvosi világ előkelőségein kívül három miniszter is jelen volt. A közoktatási miniszter a leplezés emlékére Charcot legrégebb munkatársának, dr. Gombaultnak a becsületrend keresztjét eszközölte ki.

— **Molnár Viktor névnapja.** Temesvárról táviratozza tudósítónk: Molnár Viktor főispán nejének, akinek 6 felsége az Erzsébet-rend második osztályát adományozta, ma a temesmegyei vöröskereszt-egylet választmánya meleg orációit rendezte. Lászy Józsefnek, a táblai elnök nejé és Telbisz polgármester, mint alelnökök, tolmácsolták a választmány szerecsékívánatait, a központi elnökség nevében pedig báró Ambrózy Béla fődelegátus üdvözölte a kitüntettet úrnőt. Előzőleg Kabdebo alispán vezetése alatt a megyei tisztikar tiszteltette a főispánnéval. Délután five o'clock thee volt a főispáni lakosztályban, amelyre a tábornokok és a főispán intim köre voltak hivatalosak. A hadtestparancsnok rendeletére estély közben a megyeháza előtt katonazenekar hangversenyzett.

— **Törvény az erkölcsről.** Egy brüsszeli távirat a belga igazságügyi miniszternek egy érdekes törvényjavaslatáról hoz hírt, sajnos, igen homályos hírt. Arról van szó ebben a táviratban, hogy az igazságügyi miniszter törvényjavaslatot terjesztett a kormány elé, amely szerint tizenhat éven alul levő gyermekek jelenlétében frivol énekek előadása tilos s hogy azokat, akik ez ellen a törvény ellen vétnek, egy hónaptól negyedévig terjedhető fog-

házra, esetleg száz franktól ezer frankig terjedhető pénzbírság megfizetésére kell ítélni. Sejtjük, hogy a kevés értelmű távirat egy igen szép és üdvös akcióról szól. Mert ennek a javaslatnak ebben a formában bizony nem volna sok értelme. — Hiszen, ha azt akarják elérni, hogy gyermekek ne hallgathassanak frivol éneket, akkor sokkal egyszerűbb, ha nem engedik be őket ilyen „veszedelmes” helyre. Mert az mégis furcsa volna, ha az énekeseknek folyton arra kellene ügyelniük, hogy nem jött-e valaki a nézőtérre, akiről messzire meglátászik, hogy még nincs tizenhat éves. Az ördög se énekelne akkor orfeumban vagy operette-színházban! Még az is különös volna, ha egy operette-előadásán egy kuplénál egyszerre fölállna egy aggódó apa és jelenlevő tizenhat éven aluli fia nevében követelné az előadás abbahagyását! De ez még nem minden. A gyermek jelenlétében nem szabad például a „Lili” fehér lapjáról énekelni, ellenben a „Tokénősbéka” vaskos élezei nincsenek tiltva, mert csak a z é n e k t i l o s. — Itt okvetlen történet valami liba. Vagy a táviratban, vagy a javaslatban.

— **Másodvirágzás.** December közepében vagyunk már s a tél csak nem akar beköszönteni. Sőt mintha egészen el akarna maradni. Sátoralja-Ujhelyen, mint levelezőnk jelenti, Kelsch Ferencz folyammiérnökségi tisztviselő kertjében egy almafa uja kifirágzott, sőt gyűzőlőcsöket is hozott. Az almák persze nem érhettek meg, ehhez mégis nagyobb meleg kell, így is rendkívül enyhe és kedvező időjárásról tanuskodnak, aminek azonban a távaszszal alighanem megadjuk az arát.

— **Egyiptomi magantanárnő.** Még alig nyitlak meg az egyetemek kapui a nők számára, hogy ott a tudomány igéit hallgathassák, már is akad nő, aki az egyetemen h i r d e t n i fogja a tudományt. Franciaországban, az „Assistance publique” igazgatója docensül fogadta dr. Bl. Edwards Pilliet asszonyt, aki a Larivoisiére és a Salpetriére kórházban fogja előadásait megtartani. Ott az élettanból, emitt a kőtestanból fog felolvasni.

— **A karácsonyi kiállítás megnyitása.** Az iparművészeti társulat az országos iparművészeti múzeum üllői-uti palotájában karácsonyi kiállítást rendezett, amelyet ma déli tizenkét órakor nyitott meg Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter. A múzeum előcsarnokában a miniszter fogadására Ráth György főrendiházi tag, az iparm. társulat elnöke Radics Jenő múzeumi igazgató és Györgyi Kálmán társulati titkár jelentek meg. Ott voltak továbbá Cseörgheő Gyula államtitkár, Wartha Vincze miniszteri tanácsos, Kammerer Elnő kormánybiztos, Veredy Károly tanfelügyelő és Gelléri Mór királyi tanácsosok, Szerényi József miniszteri osztálytanácsos, dr. Lippich Elek és dr. Szabó Sándor miniszteri titkárok. A művészvilágból Rippl-Rónay József, kézdi Kovács László, Both Menyhért, Horti Pál, Farago József stb. A miniszter beszéd nélkül nyitotta meg a kiállítást, mely gazdag gyűjteménye bronz-, vas-, fa-, üveg-, porcellán-, majolika-, mozaik-, himzési és egyéb műipari tárgyaknak. Különösen szépek a Rónai-Rippl József festőművész tervel szerint készült, pompás mahagoni butorok, amelyek gróf Andrássy Tivadar budai palotája számára készültek; továbbá az özevgy Kern Aurélné urhölgy nemes izlésben tartott porcellánjai. Feltűnők az üvegfestmények és a mozaik munkák. Gyönyörűek az Izabella főhercegnő védnöksége alatt levő pozsonyi nőiparegyesület, valamint a „budapesti állami nőipariskola” növendékeinek himzései. Van a kiállításon egy szép magyar stílusú ebédő is, teljesen felszerelve, minden díszbe, butordarabja tiszta magyar motívumokkal készült. A miniszter egy órát töltött a kiállításon, melynek sikerült és művészi volta valósággal elragadta. A kiállítás naponta 9—1-ig és délután 5—8-ig ingyen tekinthető meg. A tárgyak nagy része eladó és azonnal elvihető.

— **Az új bonczatani intézet.** Az új bonczatani intézet, melyet a közoktatásügyi miniszter hatszáz-ezer forint költséggel építtetett, a legközelebbi hetekben már megnyílik. Az új intézet állítólag a világ legszebb bonczatani intézete lesz. Lift, villamfűtés és külön tanulószobák várják az orvostanbálgatókat, akik itt készülhetnek a szigorlatra is. A bonczatani és mikroszkopiai preparátumok beszerzésére ezután nem lesz szükség. Az összes kényelmes, meleg szobák a hallgatóság rendelkezésére

állanak, ami különösen a szegényekre áldásos reform. Az épületben, mely az az üllői-úton, a törvényszéki orvostani intézet mögött áll, Mihalkovics és Thanhoffer tanárok intézetei vannak. A külön bonczoló, fotografáló szobák, külön nevelések a holttestek fagyasztására, egészen elkülönített bejárattal a földszintről, diszei az intézetnek. Az épület felépítése előtt a miniszter megbízásából Thanhoffer tanár fél évig járt a külföldön, hogy az anatómiai intézetek berendezéseit tanulmányozza. Az építés és berendezés az ő tervei szerint készült. Az átköltözést már megkezdtek s a következő felévben a bonczolási és szövettani előadások már az új épületben kezdődnek. A régi bonczolási intézetet a két körbonczolási tanszék kapja.

— Személyi hir. Gróf Tisza István ma délben, közvetlenül az ülés után, falusi birtokára utazott.

— Ezüstmenyegző. Szilágyi József ismert fővárosi nagykereskedő tegnap ünnepelte nejevel való egybekelésének huszonötödik évfordulóját.

— Fogaskerekű vasut a csorbató tónál. A kereskedelemügyi miniszter, — mint tudósítónk írja — Gömöri Szentiványi József, szentiványi földbirtokosnak és Várnai Emil budapesti mérnöknek a csorbatói fogaskerekű vasut Csorbató állomásától Fátra-Füredig vezetendő fogaskerekű vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— Hajószerecsétlenség Párisban. Párisból fátíratózzák: A Szajván ma délután a Pont Royal és a Pont de Solferino között egy omnibusz-gőzhajó egy másik hajóval összeütközött és elsüllyedt. Nyomban számos mentőcsónak sietett a szerencsétlenül jártak segítségére. Azt hiszik, hogy senki sem vesztette életét.

— Ahol a citrom vírus. Mezey Albert, egy tizenhatesztendős biharmegyei fiú, olyan sok szépet olvasott Olaszországról, hogy fiatal szívét legyőzhetetlen vágyakozás fogta el a szép föld látása iránt. Összetakargatott néhány forintot, nagyon keveset, aztán vasuttraült és Finnországba meg sem állt. Finnországban azonban nagyon vigyáznak a profán rendőrök a vonathól kiszálló regényes és költői hajlamú fiukra, akik igen gyakran érkeznek oda. És Mezey Albert áldozatul esett a rendőri éberségnek. Bevezették a rendőrségre, ahol kénytelen-kelletlen elárulta szép terveit a mogorva rendőrtisztnek. Olaszország örökké derűs ege alá vágyott, ahol a citrom vírus, ahol gondoláznak s ahová, sajnos, kiskorukat nem eresztene Finnországból. A rendőrség egyelőre fogva tartja Mezey Albertet.

— Kirabolt ékszerüzlet. Említettük tegnap, hogy az Andrassy-úton levő Ellinger-féle ékszerüzletben kedden éjjel ismeretlen tettesek betörték s onnan több, mint harmincezer forint értékű ékszert elloptak. A rendőrség nagy erélyvel folytatja a vizsgálatot, de eddig semmi eredményt sem érhetett el. Mindössze csak annyit tudtak megállapítani, hogy a tolvajok csákány segítségével törtek be az üzletbe. Egy ottmaradt csákány szélesebb végét, melyen „Stahl“ felírás van, meg is találták.

— Szociáldemokrata kongresszus. A magyarországi szociáldemokrata párt a Czegléden megtűtött kongresszust Budapestre hívta össze. A pártvezetőség csak azért óhajtott volna a kongresszust Czegléden megtartani, hogy a Budapestről kiűtött pártvezetők is jelen lehessenek. A kongresszus napirendjét ma jelentették be a fővárosi rendőrségnek.

— Tűzek Liptó megyében. Liptó-Szent-Miklós-ról írja tudósítónk: Liptó megyében alig mulik el nap, hogy egyik vagy másik községben nagyobb tűz ne pusztítsa. E hónap 4-én, Kis-Palugyán a Kosztolnai-féle fűrészmalom hamvadt el teljesen. A kár óriási, annál is inkább, mivel az épület és a szerkezet biztosítva sem volt. Másnap, 5-én, a szomszédos Pazerini-féle szűrmosógyárban ütött ki a tűz, melyben szintén igen jelentékeny a kár. Ugyanezen éjjel Verbitzen a Drappa-féle bőrgyár jött a lángok martalékává s majdnem teljesen elpusztult. Ez utóbbi bőrgyár azonban biztosítva volt.

— A falu jegyzője. Kupinova község hivatalát eselőtt egy évvel „ismeretlen tettesek“ kifosztották. A legerősebb nyomozások dacára sem

tudták a csendőrök a betörők nyomára akadni. Feledésbe is merült volna az egész dolog, ha egy följelentés le nem leplezi a tetteseket. Borne Száva tette meg a följelentést a betörők ellen. A betörők Pietrovics Dimitrie községi jegyző, Krasojevics Nikolaj rendőrőrmester és még egy rendőr. Borne véletlenül tudta meg a titkot. Egy izben a faluházára ment és ott rajlacsípte a jegyzőt, amint a rendőrőrmesterrel és egy rendőrrel megosztotta a postahivatalból elrabolt pénzt és értéktárgyakat. Hallgatási díj fejében huszonöt forintot kapott akkor Borne, aki nem is jelentette fel a dolgot egy esztendeig. Most azonban leplezte a betörőket, akiket már be is vitték a zimonyi járásbíróházába.

— Fölsült utonállók. Dávidovics Adolf gerezei gazdag földbirtokos — mint sátoralja-újheiyi levelezőnk írja — a minap bekocsizott Újhegyre. Késő este volt már, mikor utnak indult hazafelé. Mikor az útjába eső erdőhöz ért, kóbor cigányok elrohantak aszszalutbokrok mögüli s a kocsis hátsó részének ugrottak, hogy lerántásák Dávidovicsot. Véletlenül azonban ugy esett a dolog, hogy a földesur tilt a kocsis helyén és megfordítva. A szegény kocsist tehát leszedték a kocsiról a gazdája helyett és behurczolták az erdőbe, Dávidovics pedig szépen hazahajtott. Csak akkor vette észre a kocsis eltűnését, mikor már hazaért. A szegény foglyot bántatlanul eleresztették a cigányok, akik kegyetlenül fölsültek a nagy sötétség miatt.

— Gyanus haláleset. Krikács András nap számot ma éjjel az Arany János-utca 20. számú házában pinczejében halva találták. Lehet, hogy szívizélhűdés érte, de nincs kizárva az sem, hogy bűntett áldozata, mert fején külső sérüléseket találtak. Holttestét bonczolás végett a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— Tüntetés a miskolczi színházban. Miskolczi tudósítónk írja: vasárnap este diákok tüntetése zavarta meg a színházi előadást. A „Gésák“-at játszották. Az előadás már megkezdődött, amikor Láng Ottó hírlapíró lépett be a színházba. Láttára több gimnáziumi tanuló hangosan elkiáltotta magát:

— Abczug!

— Ki vels!

Láng állítólag sértőleg nyilatkozott volna a tanuló ifjúságról, azért haragudtak rá. A rendőrség közbelépett és két tanulót letartóztatott. Az előadást néhány percre félbe kellett szakítani. A kellemetlen incidens természetesen kínos hatással volt a nagyszámu közönségre.

— Támadás egy fűszerkereskedés ellen. A budapesti fűszerkereskedők egyesületének választmánya Mauthner Adolf elnöklése alatt ma rendes havi ülését tartotta. A választmány elhatározta, hogy illetéktelen verseny miatt kellő lépéseket fog tenni a „Reggeli Ujság“ ellen, mely gyömbérral, sahéjjal és szerecsendióval valósságos fűszerkereskedést folytat, amennyiben előfizetőinek a szellemi táplálék mellett különösen ilyen árucikkeket szállít. A határozathoz nem járultak hozzá azok, akik attikai sóval kereskednek, mert azok a „Reggeli Ujság“-ot nem tekintik konkurrens vállalatnak.

— A régi ház. Különös okból lett öngyilkos és gyilkos Winterberg csehországi városban Stadler Károly, aki nemrégben még a város legelőkelőbb kereskedői közé tartozott. Stadlernek egy régi háza volt a fő-útcán. Tavaly lebontatta és helyébe modern emeletes házat építtetett. Az új ház azonban nem tetszett neki és nagyon megbánta, hogy a régit elpusztította. Ez a bánkodás idővel buskomorságba ejtette s a szerencsétlen ember tébolydába került. Néhány hónap mulva, úgy látszott, hogy meggyógyult és el is bocsátották a kórházból. Stadler azután visszatért Winterbergbe, de itt újra elérte előbbeni baja s egy rohamában agyonlőtte kis leányát és magát is. Mind a ketten meghaltak.

— Gyilkos csendőrőrmester. Évekig folytatótt szerelmi viszonyt Matuniczki Iván, dolna-tuzlai csendőrőrmester a szép Glavocsevics Máriaival. A szerelmesek közt azonban a perpatvar is napirenden volt, mert a férfi valósággal üldözte feltékeny

ségével a leányt. Glavocsevics Mária végtére is megunt a dolgot. Ezt tudára is adta egy levélben a feltékeny csendőrőrmesternek. Mikor Matuniczki megkapta a levelet, felkötötte szolgálati revolverét, lóra ült és a kedvese háza elé nyargalt. A lovat odakötötte a kapufélfához, s meg bement a szobába. Épen szembe jött vele a leány, aki nem szívesen látta a régi szeretőjét.

— Megmondtam, Iván — szólta neki — hogy hiába jársz utánam ezután.

— Nem is kellesz nekem, volt a szerelmes ember válasza. Azzal előrántotta revolverét és a leányra lőtt. A golyó halálosan találta a szép Máriaat, aki egy jajkiáltás nélkül rogyott össze. Matuniczki pedig kifutott az utcára, felkapott a lovára és elvágtatott. Két napig nem is tudtak a nyomára akadni. Harmadnapra azután megkerült. Halálra csigázott lován megállott a csendőrkaszárnya előtt és bekiáltott:

— Fogjatok meg, mert gyilkoltam!

Két napig holyongott lovastul étlen, szomjan a hegyek közt a csendőrőrmester, mialatt mindenfelé keresték. Mikor jelentkezett, majdnem öntudatlan állapotban volt a kiállott szénvedésektől.

— A román betörők. Stanescu Emilt és Györgyöt, a román betörő testvérpárt ma átkísérték az ügyészséghez. Az elegánsan öltözött fiatal emberek nagy feltűnést keltettek a rongyos rabok között. A rendőrség befejezte a vizsgálatot ügyükben, mert mindent bevallottak.

— A Zoltán-féle szag- és izmélőn csukamáj-olej a legbiztosabb szer különféle gyermekbetegségek (vérezékenység, angolkór, skrofulózis, tüdővész) keletkezésének elhárítására. Üvege 1 forint. Zoltán Béla udvari szállító gyógytárban, Budapest, V., Nagy-korona-u. 23.

— Szenczáczió. „Crème de Fanchon“ rögtön finomító és szépitő arczcrème. Zsirtalan! Ártalmatlan! 1 tégely 2 korona. Kapható mindenhol. Főraktár: „Ursits“ gyógyszertár, Budapest, Rákóczy-tér.

— A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekevények. Ha egy játékszerről mondható, hogy a gyermeket komoly gondolkozásra serkenti és a szemet és kezet egyaránt képezi, ugy ez bizonyára a Richter-féle Horgony-Kőépítőszekevényről mondható, melynek ezen előnyök tulajdoníthatók. A Horgony-Kőépítőszekevény különféle alakjaival az előbbi faszkevényekkel szemben igazán új játéknak tekinthető és már a mindéggyi szekevényhez mellékelt pompás mintalapok egyszerű megtekintése elég arra, hogy magunk is ugyanazon meggyőződésre jussunk. Igazán bámulatraméltó, mily nagy és pompás építmények állíthatók fel már egy aránylag kis szekevényekkel. Tehát valamennyi szülőnek, kik még kétségben vannak, mit vegyenek ez évben gyermekeiknek karácsonyi ajándékkul, legjobb és legsikerültebb ajándéknak a Horgony-Kőépítőszekevényt ajánlhatjuk. Nehogy bevásárlás alkalmával értetlen utazatot kapjunk, arra kérünk figyeln, hogy mindéggyi valódi kőépítőszekevény a horgony gyárjeggyel el legyen látva.

Napirend.

Naplár: Csütörtök, deczember 8. — Római katolikus: Mária szept. fog. — Protestáns: B. A. fogant. — Görög-orosz (november 26.) Alipiusz. — Zsidó: Kislev 24. — Nap kél: reggel 7 óra 20 perczkor, nyugszik: délután 3 óra 51 perczkor. — Hold kél: éjjel 1 óra 15 perczkor, nyugszik: délután 12 óra 28 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.

Angol iparművészeti tárgyak kiállítása, az iparművészeti muzeumban, nyitva d. e. 9—1-ig és d. u. 5—8. Megtekintése díjtalan.

Technológiai iparmuzeum nyitva 9—12-ig és délután 3—5-ig és 7—9.

Nemzeti muzeum természetrajzi tára nyitva d. e. 9—1-ig. Többi tárai, köztük a néprajzi osztály is (csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődíj mellett tekinthetők meg.

A Múcsarnok téli kiállításának tárlata nyitva délelőtt 9-től délután 4 óráig. Belépti díj 50 krajczár.

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától délután 1 óráig.

A „Hódoló díszfelvonulás“, Eisenhut Ferencz óriási körképe Városliget, Andrassy-ut végén, látható reggel 9-től este 1/25 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermek-jegy 30 krajczár.

Sennyeyné.

A császár-jubileum alkalmából a dícsült királyné emlékezetére alapított Erzsébet-rend első osztályát most négy magyar főrangú asszony is megkapta, köztük báró Sennyey Pálné, született erdményesi Fiáth Mária báróné. A mai nemzedék nem igen tudja már, ki volt Sennyey Pálné az áthidalás nehéz időszakában.

Politikusaink az 1865—66-iki esztendőt nevezték el így, az alkotmányos aerát megelőzőt hajnalhasadást érve alatta. Sennyey Pálné fiatal asszony volt akkor, az arisztokráciának egyik leg-

szebb hölgye. Olyan szép volt, hogy mikor a hatvanas évek derekán Pesten járt orániai hercege meglátta a városligetben, utasította hadsegédét, tudja meg, ki az a tündéri-jeffenség, mert ha leány, menten megkéri és nőül veszi. Nagyon elszomorodott a szegény herceg, mikor aztán megtudta, hogy ez a lányosan bájos alak már asszony, egy hatalmas nagy urnak, Magyarország tárnokmesterének a felesége. Mikor 1865. telén Budán időzött az uralkodó pár, Sennyey Pálné volt az, aki, még akkor Erzsébet császárné mellett a főudarmesternő helyét betöltötte.

Ő avatta be az uralkodó nejét mágnás családának apró intimitásába, ő adta ugyszólván kezére, kivel hogy és mint kell majd beszélni. A Pest városa által adott monstre-bálon is Sennyeyné kíséretében jelent meg a „császárné”, ő vele látogatta végig a főváros jótékonyági és tanintézeteit.

1866-ban, Königrätz után, mikor a poroszok közeledtek Bécshez, mindenképpen menekült onnan. A császárné, fején fekete selyemkendővel, egy kis homokfuton hajtattott ki Schönbrunnba s onnan a kastély összes drágaságaival együtt csakhamar Magyarországra, Budára érkezett az udvar. Julius 9-én érkezett a császárné Pestre. A csataterőről érkező szomorubból szomorubb hírek komor, halott városossá tették Magyarországot fővárosát. A pályaudvaron Sennyey Pál tárnokmester nejével, Neuwirth térparancsnok és a két ház elnöke: Szentiványi Károly és Andrássy Gyula várták az uralkodó nejét.

Erzsébet császárné melegen üdvözölte az urakat, és kétszer megcsókolta Sennyeyné.

Ez a csók később historikumává vált. Miután a kiegyezés már küszöbön volt és Sennyey és Andrássy miniszterelnökségét variálta egyre a közönség, Pákh Albert, a „Vasárnapi Ujság” akkori szellemes szerkesztője, így szólt egy csomó képviselőhöz:

— Ha valami udvari ünnepség lesz, figyeljétek jól. Ha a császárné Sennyeyné csókolja meg többször, a konzervatívok fognak győzni, ha ellenben Andrássy Gyulánét, úgy a liberálisok.

A képviselők mosolyogtak. Talán meg sem figyelték ezt a sajtószerű herozkopot. Andrássy Gyuláné Kendeffy Katinka kalvinista volt, szinte hihetetlen azokban az időkben, hogy befenntessék legyen a királyné mellett! Ez pedig, mint a tények igazolták, megtörtént. A kiegyezési harc a konzervatívok bukásával végződött, Andrássy Gyula lett a miniszterelnök.

Ettől kezdve a királyné mellett Kendeffy Katinka játszotta az első szerepet, a kalvinista asszony, aki minden kegy és udvari fény dacára is hű maradt egyházához — hitéhez. Nem hagyta el sem férje kedvéért, sem a csillagkeresztrendért, amely nem is díszítette soha a nemes grófné mellét.

Miután Sennyey Pálné elvonult a magánéletbe, csak nagyon ritkán fordult meg az udvarnál, a királyné azonban élete fogytáig szívesen emlékezett meg róla és a bárónővel átélte nehéz időkről. Erre mutat a következő kis epizód, mely 1895-ben történt, mikor a királyné Bérifán időzött.

Kirándulásokat tett a felséges asszony, megnézve Sáros két nevezetes romját: Zborót és Kapivárat.

Az utóbbinál egy pillanatig gondolkodott a királyné, aztán így szólt kíséretéhez...

— Kapivár, Kapivár... olyan üsmerős nekem ez a név... aztán utána tette:

— Hogyne, a Sennyeyné anyja volt Kapilány... óh, nagyon jó asszonyom volt nekem a báróné.

Az utóbbi mondás jellemzi a királyné hálás szívét és egyben tiszteletteljes magyar beszédmódját is.

Most, hogy Sennyey Pálné a legfelső kitüntetés érte, érdekesnek tartottuk megemlékezni arról az asszonyról, aki egyik, legszebb asszonya volt a hatvanas évek arisztokracziájának és az első magyar asszony aki Erzsébetnek, még mint császárnénak volt környezetében.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Filharmonia hangverseny. Teljes fogakonyossággal hallgathatta a közönség ma este Beethoven első szimfóniáját, mert a hangverseny ezzel a művel kezdődött Erkel Sándor karnagyi pálcája alatt a szimfónia minden része érczesen és nemesen hangzott. Utána az est újdonsága, Strauss Richard „Don Juan”-ja következett. Egy mámorosan zajos rapszódia ez, amelyre a szerzőt Lenau „Don Juan”-ja inspirálta. Lenau már nagybeteg volt, mikor a „Don Juan”-on dolgozott és művét be sem fejezhette többé. De az a töredék, amelyet hátrahagyott, duzzad az egészségtől és az eszmei tisztaságtól szemben Strauss Richard neurasthenikus művével. Strauss zenekara fényes színhatásokat szór itt is, mint minden alkotásában, bár heves véralkatánál fogva szerzőnk a hangszerelésben is akárhányszor túllépi a művészi szép határait. „Don Juan”-jának ideális tartalma azonban több, mint szegényes, és gondolatmenetében (amennyiben egyáltalán szó lehet róla) nélkülözzük azt a kiengesztelő eszmét, amelyet az összes Don Juan-legendákban megtalálunk (ha befejezésük különböző is) és amelyet e tárgy megzenésítőjének sem lett volna szabad figyelmen kívül hagyania. Az új Németország valóban nem irigylendő, amiért két zenésztáborra afölött vitatkozik, hogy Strauss-e, vagy Bungert-e a „legnagyobb”? Az est szólistája, Rissler Ede, az elzászi zongorázó volt, akivel egy ízben már találkoztunk e helyen. Ma is meggyőződünk róla, hogy végtelenül finom és teljes értékű művészlelek. Schubert-Liszt Vándor-ábrándját játszotta azzala poétikus szárnyalással, amelyben Sauer Emil nem követheti. A közönség rendkívüli lelkesedése kísérte és Chopin asz-dur balladájával köszönte meg az ovációt. A műsort a filharmonikusok Mendelssohn-nal fejezték be és pedig a „Szentiványi álom”-hoz írt zenével (nyitány, scherzo, norturno és nászinduló). Költői frissességben ragyogott minden része, csak úgy, mint Erkel előadóművészete. m. g.

* Az ezüst kecske. Kétredebli vétséget követünk el az újságszínalás chablonjai ellen ezzel az egy kis közleménnyel. De az olvasó bizonyára nem veszi zokon egyiket se, nemcsak mert okát tudjuk adni, de azért is, mert nem lehet a chablonok határai között megmaradni, mikor az ember Bródy Sándor új könyvéről ír: „Az ezüst kecskeről.” Elűt mindentől, amit eddig láttunk, akár idehaza, akár külföldön és elűt olyanformán, mint a milói Vénus minden más asszony-szobortól. Szép lehet az valamennyi, nagyon is szép, de a milói Vénus mégis csak szebb valamennyinél.

Az első vétség, hogy ime írunk egy könyvről, amelyet nem olvasott közülünk senki. Ez nem csekély hiba, dacára annak, hogy gyakoribb az irodalomban, mint a plágium: A mai kritikus rendszerint csak lapozgat a könyvben és nem olvas. Hiszen olyan sok lapozgatni valót kap és olyan kevés olvasni való! A Bródy könyvével más-kép vagyok. Már egy hete a kezemben van és minden áron szeretném elolvasni. És nem lehet. Csak nézni lehet és lapozgatni és újra nézni és bámulni: Hát ilvet is tudunk már? Ilyen tökéleteset a formában, művészi az izlésben? Amiben benne van minden, ami igazán szépet a nyomdai technika kidolgozni képes, amiben majdnem minden új és mégis olyan, mintha már régen megszoktuk volna és mégis semmivel se sok, semmivel se túlterhelt?

Innen van az, hogy elkövetjük ime a második vétséget és a művészet rovatban írunk egy irodalmi témáról: Mert erről a könyvről kétszer kell írni. Csak aki ismeri már, hogy milyen, az keresheti nagysokára, hogy mi van benne. Mint ahogy a tündérszép leányt csak nézni lehet messziről, s mikor már megszoktuk a látását, akkor merjük megszólítani.

Vörös vászonokban, selyemszalaggal lefogva van a könyv, nehéz két moiré-kötésben, oldalt egy bájos női fej bronz-reliefjével. A lilomot tartó lehalet-finom női alak Fadrusz Jánosné műve. Be-lől a könyvet a következő művészek díszítették:

Baditz Ottó, Csók István, Faragó József, Fényes Adolf, Feszty Árpád, Glatz Oszkár, Grünwald Béla, Hegedüs László, Ipoly Sándor, Karlovszky Bertalan, Lotz Károly, Márk Lajos, Mednyánszky László, Mannheimer Gusztáv, Olgyay Ferencz, Pállya Czesztin, Réti István, Thorma János, Tornyai János, Vaszary János. Igazi művészi képeket festettek, s bizony szívesebben lapozgatok ebben a téli műkiállításban, mintsem hogy rojjam odakünn a másik teremt. Több igazán szépet talállok és semmi olyat, amitől az ember elfordítja a fejét. Ehhez a műtárlathoz nem kell a felírás: „Kéretik a botokat odakünn hagyni”, inkább az: „Kéretik az egész lelket magával hozni”. Vaszary Jánosnak, Márk Lajosnak és Thorma Jánosnak van a könyvben egy-egy női alakja, amelyek után a könyvet egy-egy órára be kell csukni. Nem jó sokáig nézni: a kép is megigéz.

És még egy művész, egy igazi nagy művész dolgozott a könyvről, akinek a neve nincsen ki-nyomatva a díszes névsorban. Talán jól sejtjük, hogy nem is egy név az, hanem kettő: Bródy Sándor és a Pallas irodalmi műintézet. Ezek mesét produkáltak. Amerikai simított kréta papírt válogattak a képekhez és a szöveghez, recézett japán hátyappapírost a lapok közé. S a hófehér papírra éles, csudaszép metszésű betűkkel, bogárfekete festékkel nyomatták a szöveget. A nyomdai part is áttették a művészet rovatba.

Ennyit egyelőre a magyar könyvpiacon szenczácziójáról. „Egyelőre”, mert ha a könyvről külön beszélünk is majd, az elismerés akkor is kevés.

* A nagybányai művészek kiállítása. Az Andrássy-uti régi Műcsarnokban serényen folyik már a nagybányai művészek téli kiállításának rendezése. A kiállítás a nagybányai festő-telepen nyaraló magyar és külföldi művészek ez idei munkájának eredményét mutatja majd be mintegy 150 darab festményben. A kiállításon a Hollósy-iskola mintegy negyven külföldi (angol, német, amerikai, orosz és hollandi) tanítványán kívül a következő magyar festők szerepelnek: Csók István, Faragó József, Ferenczy Károly, Glatz Oszkár, Grünwald Béla, Horthy Béla, Kláber Gyula, Kubinyi Sándor, Nyilassy Sándor, Réthy István és Thorma János. A kiállított festmények száma másfélszáz. A kiállítás december 17-én nyílik meg.

* Duse körútja. Nápolyból jelentik, hogy Duse Eleonora hosszas betegségéből felépült és december 2-án szállott hajóra, hogy nagy körútját megkezdje. A művésznő december 15-től 30-ig Alexandriában fog játszani a „Zizina”-színházban. Január 2-től 25-ig Kairóban a „Kedive”-színházban fog vendégszerepelt. Onnan visszatérve, január 28-tól február 12-ig Athénben a nagy színházban fog játszani. Athénből egyenesen Párisba megy, hol harminc estét át fog fellépni Zaccónival együtt. A párisi vendégszereplés után, amint már szerződésileg meg van állapítva, Nápolyban, Rómában, Florenzben és Milanóban fog játszani.

* Budai zenekör. A budai zenekör 12-én, hétfőn, esti fél nyolc órakor a budai polgári leányiskola tornatermében, Eisyogel Ferencz karnagy vezetésével, hangversenyt rendez. A zene-és énekkaron kívül Chère Lulu, Müller Ilona és Dienzl Oszkár működnek közre.

* Joachimék Budapesten. Szombaton, december 10-én lesz a „Royal” szálló termében a Joachim vonós-négyes-társulat kamaraestélye. A társulat tagjai, Joachim József (első hegedű), Halir Károly (második hegedű), Wirth E. (mélyhegedű), és Hausman Róbert (gordonka). Valamennyien jelenleg a berlini zeneakadémia tanárai. Előadásra kerülnek I. Haydn 74-ik mű 1. sz. C-dur, II. Brahms 51. mű A-moll, III. Beethoven 130. mű B-dur vonós-négyesek.

* Kozákok. A párisi Théâtre de la République a napokban mutatta be Armand Sylvestre és Eugène Morand ötfelvonásos drámáját, amelyet szerzői „Kozákok”-nak neveztek el. A szerzők bizonyára azt hiszik, hogy a francia-orosz barátság ezzel a darabbal ismét erősen megszilárdult. Az egész dráma különben Gogol egyik művének hű reprodukciója. A szerzők alig változ-

lattak valamit az orosz drámán, sőt még azt sem írták a nevük alá, hogy „orosz tárgy után,” amiben a magyar irodalmi viszonyokra nézve kétségkívül van valami vigasztaló.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

Szent Péter esernyője németül. Mikszáth Kálmán elbeszélése, a „Szent Péter esernyője”, amint említettük már, Wechsler Lajos fordításában is megjelent németül a berlini Fischer és Franke cégénél. A német kritika rendkívüli elragadtatással fogadta e művet. A „Berni Bund” például a következőket írja: „Jó gondolat volt a német olvasókörzséggel is megismertetni Mikszáth Kálmán pajkos és amellet kellemes és költői humorát. A kiadó cégnek határozottan nincs igaza, amikor Mikszáthot híres honfitársának, Jókai Mórnak alárendeli. Jókainak talán üdőbb a fantáziája, mint a „Szent Péter esernyője” szerzőjének, de ez gazdag és erős fantáziáját jobban tudja megzabolázní és cselekményének felépítésében is sokkal elővigyázatosabb és finomabban számító, mint Jókai.” A „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” a könyv humorát könnyedén szatirikusnak mondja. „Mikszáth — úgy mond — inkább a dolgok humorát beszélgeti, minthogy szubjektív megjegyzésekkel akarna humoros lenni. Stolariknak fiához intézett utasításai olyanok, mintha Póloniusz mondaná. A mese fonyolítása és megoldása rendkívül ügyes, a vége pedig mindenkit meglep.” A „Dresdener Anzeiger” szerint „ez az elbeszélés nemcsak számtalan részletében rejti humorát, hanem, ami sokkal több, az egész cselekményben is, amely a habonának pompás kigunyolása.”

Herman Ottó előadása. A Természettudományi Társulat népszerű estélyeit a közönség oly tömegesen látogatja, hogy azok a termek, ahol eddig az előadásokat tartották, és amelyek három-négyezer hallgatót fogadhattak be, már szűkeknék bizonyultak erre a célra. A társulat kérésére a József-műgyetem rektora készséggel átengedte a műgyetem udvarán újabban épült, hatszázötven hallgatóra berendezett termet, és így Herman Ottó előadásai december tizedikén és tizenhetedikén már ott lesznek. Az előadás címe: Az ősfoglalások köréből. I. A magyarság háza. II. Beszélő tárgyak (bemutatókkal). E két előadásra jegyek a társulat titkári hivatalában ingyen osztatnak ki december kilencedikén és tizedikén délelőtt 10—12 és délután 4—6 óra között.

FŐVÁROS.

(Mintagazdaság a temetőben.) A székesfőváros közigazgatási bizottságának fegyelmi választmánya, mint említettük, tárgyalta a Brestyánszky Lajos németrolgyi temető-gondnok ügyét, akit többrendbeli visszaéléssel vádoltak. A fegyelmi választmány a vizsgálat kiterjesztését rendelte el. Ez folyamathban van s már is kiderült, hogy a gondnok valóságos mintagazdaságot rendezett be a temetőben — a főváros költségére. A cselédeket, a napzamosokat s az összes felszerelvényeket a fővárossal fizettette meg, álcizmek alatt. A vizsgálatot erőlyesen folytatják s rövid idő alatt be is fejezik.

(Az iskolás fiúk megvizsgálása.) Az országos közegészségügyi tanács intézkedéséből azokat a tanulókat, akik ellen az a gyanu merül föl, hogy bór-, vagy hajbetegségben szenvednek, a központi bakteorologiai intézetben megvizsgálják. Az első ilyen vizsgálat december tizenegedikén, vasárnap délelőtt kilencz órakor lesz az üllőiúti klinikán. A bakteorologiai intézet igazgatósága felszólította a fővárosi iskolák igazgatóit, hogy a betegnek látszó gyermekeket a vizsgálatra rendeljék ki. A szegény tanulókat az intézetben az orvosi rendelésen kívül ingyen gyógyszerrel is ellátják.

(Külföldiek a földalatti vasuton.) Előkelő külföldi vendégek voltak ma délelőtt a földalatti vasut igazgatóságának. Francke és Doeming porosz királyi titkos tanácsosok, a kormány küldöttei, nézték meg a vasut berendezéseit. Hüvös József királyi tanácsos vezérigazgató és Wörner műszaki igazgató fogadták és kalauzolták őket.

(Jogtalan foglalat.) A kereskedelmi miniszter ma leiratot küldött a fővárosnak. Tiltakozik az ellen, hogy a főváros a mexikói-úton az államvasutak területéből háromöles sávot jogtalanul elfoglalt és kikövezett. A miniszter a fegyelmi következőkre való utalással föl hívja a fővárost, hogy az államvasutak területéről a kövezetet azonnal vigye el s eljárását két hét alatt igazolja.

(A gellérthegyi vasut.) A kereskedelemügyi miniszter leiratilag tudatta a székes főváros hatóságával, hogy a Gellért-hegyre vezető vasut építésére és üzemeltetésére vonatkozó engedély-okiratot Novák Ferencz műépítésznek kiadta. A vasutat vizuálisul mozgatott hegyi-pályaként építik és kezelik majd. A miniszter egyuttal arra is felhívta a vállalkozót, hogy a részletterveket mutassa be.

A mai közgyűlés.

Csak szokásból jöttek ma délután össze az új városházán Sartory Pálék, mivelhogy két-három hét óta egymást érik a rendes és a rendkívüli gyűlések. De az eddigieknek volt valami érdekességük: vagy veszekedtek, vagy békültek, néha pedig közös akarattal a tanácsot csipkedték. A mai napnak nincsen története. Olyan szürke volt az egész közgyűlés, mint amind rendesen. Ha akadt volna is téma, amelyet az atyafiság vagy barátság szempontjai kiemelnek a napirend lapályából, okvetetlen eltemeti a politika, amely csak úgy önti a szenzációkat. Még az elnöki asztal körül is afelel folyt a beszéd: mi történt a Házban, lesz-e váltság, vagy nem. Talán emiatt is volt olyan feltűnő, hogy a karzaton egész sereg szép asszony szép leány leste, mikor lesz már érdemes a lent diskuráló öregurakat hallgatni. Bizonyosan össze tévesztették az új városházát a képviselőházzal.

Szó nélkül estek át az elnöki jelentéseken, a vidékről jött obstrukció ellenes föliratok iratárba tételén. Kár lett volna most beszélni, mikor a polgármester virtuskodása következett, a legutóbbi rendes közgyűlésen tett tizeneggy interpelláció egymás után való „elválaszolása.” Azt hittek tovább tart egy óra hosszánál, de Halmos nagyon röviden végzett mindenikkel.

A válaszokat sorra tudomásul vették s föllelégett a közgyűlés, mikor a polgármester leült. Eltették is a bravurkodásért, de a szó hamar fennakadt ajkukon, mert Kasicsnak megint volt mondanivalója.

A Pálffy-teren valami kétezer négyszögöl telket adott el a közmunkák tanácsa Holzspach Nándor vállalkozónak száz forintjával, holott azon a tájékon a telek értéke százötven forintnál is nagyobb. Emiatt interpellált Kasics. Erre azonban a polgármester ma nem válaszolt.

Most tértek csak át a napirendre. Grüber Károly, a Stefánia-úti kioszk bérlelője ezentul kevesebb bért akar fizetni. A tanács pártolta is a kérelmet, de ideiglenesen csak egy évre ajánlotta a kérelem teljesítését, amit a közgyűlés többsége Breslaimyer Román felszólalása után el is fogadott.

A „Fővárosi Közlöny”-nek és a „Vásárcsarnoki értesítő”-nek a nyomtatása eddig évenként 10,857 forintba került. A főváros háziyomdájja azonban 6770 forintért kinyomatná mind a kettőt s ezt a tanács főképen a takarékoság szempontjából ajánlja. Légrády Károly és Geró Lajos inkább idegen vállalkozókkal dolgoztatnának, dr. Havassy Rezső és Kasics Péter ellenben a háziyomdát ajánlják. Kurfürst Miksa maga is átvizsgálta a nyomdaköltségeket s negyvenkét esztendősz nyomdász lévén, érti a dolog minden fortélyát és mint szakértő is pártolta a tanács javaslatát — amit a közgyűlés többsége el is fogadott.

A Károly-kaszárnya szabályozásának a tervei következtek. A közgyűlés kifogás nélkül hozzájárult a bíráló bizottság véleményéhez: amely szerint már most az első díjat Juschmann János, a másodikat Palóczy Antal kapja.

A vig opera színháziyintási engedélyének kiadása után, amelynél Hecht Ödön és Heitai Ferencz szólaltak fel, néhány jelentéktlenebb dolgot intézett el a közgyűlés.

Eközben a főpolgármesteri értekező teremben a különböző választmányi és bizottsági tagokra szavaztak. A választás eredményét az elnök a tanácskozás vége felé hirdette ki.

A központi választmányba megválasztották a következőket:

Osztoics Mihály, Scheich Károly, Peringer Ferencz, Garancsy Mihály, Freyberger Pál, Szabó M. Ferencz, Kollár Lajos, Moldorányi Sándor,

Végh János, Kugler József, Tatai Adolf, Stern József, Török György, Hahóthy Sándor, Dobrovzsky Ágost, Preyer-Hugó, Bródy Samu, Hüttl Tivadar, Nyiry Lajos, Schweiger Márton, Feleki Béla, Méró János, Radozsa János, Ráth Péter, Fektor Ferencz, Grósz Sándor, Ehrlich Gusztáv, Milassin Mihály, Rémi Róbert, Winter Lajos, Weinszeisz Lajos, Hüvös József, Kleineisel Jakab, Bálint Sándor, Röck Géza, Híndy Kálmán.

A közigazgatási bizottság tagjai lettek: Szivák Imre, Gombár Tivadar, Morzsányi Károly, Csaszár Jenő, Végh János; igazoló választmányiak: Heinrich Kálmán, Risz Károly, Végh János, Szadovszky József, Schweiger Márton, Morzsányi Károly, Hüvös József, Turóczy Adolf.

A közgyűlés a választás eredményét tudomásul vette s a főpolgármester az igazoló választmány elnökévé Méró Jánost nevezte ki.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Egy gyémánt nyakék odysseója. Nagyon előnyös oldalról mutatkozott be Marón Jánosné szakácsnő a jövődöbeli gazdájának. Meglopta, még mielőtt a szolgálatába szegődött volna. Az eset úgy történt, hogy 1895 szeptember havában Schantzer Ignácné belépett Patzauer Jakab cselédszerző helyiségébe, hogy szakácsnő után tudakozódjék. A kezében egy kis zöld bőrtáskát tartott, amelyben kétszáz forint értékű briliáns nyakéke volt. Marón Jánosné azonnal jelentkezett, hogy ő hajlandó Schantzerné szolgálatába szegődni. Ugy beszéltek meg a dolgot, hogy az urinő néhány nap mulva fogja megadni a szakácsnőnek a választ, hogy vajjon fölfogadja-e vagy sem Schantzerné ezzel távozott, s künn várakozó kocsiába ült. Alighogy hazaérkezett, ijedten vette észre, hogy kis bőrtáskája, melyben drága ékszere volt, eltűnt. Azonnal visszahajtatott a cselédszerzőhöz, de Marón Jánosné már nem volt az üzletben. A többi ötlelvő cselédek azonban emlékeztek rá, hogy Marónné, amikor a másik szobából, ahol Schantzernével beszélgetett, kijött, egy kis zöld bőrtáskával játszott. A tolvaj szakácsnőt még aznap este elfogták, de a lopott holmikat már nem találták meg nála. Ma is váltig tagadta a büntető törvényszék előtt, hogy ő meglopta volna Schantzernét. A törvényszék azonban a beidézett tehelő tanuk vallomása alapján hűnősnék mondta ki a faczér szakácsnőt és tíz hónapi börtönre ítélte, két hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek véve. A vádlott és védője felebbezett.

— Melyik a három közül? A sasvári római katolikus templom tornyán ugyancsak garázdálkodott az idő vasfoga. A rozoga torony renoválására Bartha József mérnök és építőmester vállalkozott harmincezer és egynehány forintért. Amikor aztán a munka elkészült, egy küldöttség felülvizsgálta az építész számadásait, amelyekből kitűnt, hogy a teljesített fizetések után Barthanak még 6000 forint jár. Az építész halála napjáig nem egyszer kérte ezt az összeget, de a kiutalványozását már nem érte meg. Meghalt és jogutódja, Funák János mérnök, gödingi lakos, utóbb Eötvös Károly ügyvéd útján keresetet indított a közalapítványi királyi ügyigazgatóság, Vaszary Kolozs hercegeprimás és a sasvári római katolikus plébánia ellen. Azért mind a három ellen, mert az élnyűt építészszel annak idején kötött szerződés oly zavaros, hogy abból nem lehet kideríteni, hogy tulajdonképen ki bizta meg Barthát a torony renoválásával. A kincstár is adott hozzá pénzt, meg a hercegeprimás is jóváhagyta az építkezést, a templomtorny pedig a plébániáé. Hogy a három közül melyik köteles most már a hátralékos hatezer forintot fizetni, ezt a fogós kérdést nem tudta eldönteni a budapesti törvényszék sem, jöllehet a keresetességi jogot megállapította. A pör most a királyi ítélőtáblán van, amely talán el fog igazodhatni a bonyadalmas szerződésen.

— Halálos botlás. Ez év szeptemberének egyik vasárnapján este két jókedvű társaság akadt össze a Kerepesi-úton. A társaság egyik tagja, ifju Devecseri Sándor, a kezében volt kosárral meglökte Buschmann Józsefet.

— Paraszt, nem látsz? Nem tudsz kitérni? — kiáltott Buschmann és botjával végigvágott De-

vecserin. Ez meg kosarát vágta Buschmannhoz, aki erre még egyet ütött Devecserire. Az ütés a fején találta Devecserit, aki másnap reggel az ütéstől származott koponyahorpadás következtében meghalt. A budapesti büntetőtörvényszék előtt ma Buschmannat szándékos emberöléssel vádolta az ügyész. A törvényszék azonban csak halált okozó súlyos testi sértésben találta bűnsnek a vádlottat és három évi börtönrre ítélte. Az ügyész és a vádlott megnyugodtak az ítéletben, mely így jogerős.

— **Válpör a táblán.** A budapesti ítéletábla második polgári tanácsa ma foglalkozott Freystädler Flóra váltóperével. A törvényszék csak hat hónapra választotta el férjétől, Splényi Árpád barótól és csak miután a hat hónap letelt és a házasságuk békültni nem akartak, mondotta ki végleges elválásukat. Mai ülésén a tábla Csilléry bíró előadása mellett megerősítette a törvényszék házasságbontó ítéletét.

Az új esküdtek.

Ma történt utoljára, hogy az esküdtek névsorát a főváros törvényhatósági bizottsága állította össze, vagy (mint mondani szokás), „sorsolta ki”. A jövő évben már — az új törvény értelmében — a kerületi előjárók állítják össze az esküdtek listáját. A ma „kisorsolt” esküdtek, akik 1899-ben fognak működni, a következők:

(Rendes esküdtek.)

Az I. évnegyedre: Farkas Gyula, Bellovits Imre, Acsády Jenő, Kiss Aladár, Kammermayer Károly, dr. Éles Henrik, Horváth S. János, Gerenday Béla, Illits József, Brinze Károly, Brunner Géza, megyeri Krausz Lajos, Jálcs Ferencz, Lázár Pál, gróf Festetics Pál, dr. Csiky Kálmán, Halitius Károly, Palotay Rezső, dr. Örléy Lajos, Hauszmann Alajos, Cimela János, dr. Prém József, Fillinger Károly, dr. Várady Antal, Bolgár Ferencz, Kiss István, Wagner Ödön, budai Goldberger Samu, Feszty Gyula, gróf Károlyi László, Lukács József, Radicsics Jenő, Bozóky Ádám, gróf Hugonnay Kálmán, dr. Weinek József, Vörös László.

A II. évnegyedre: Cselle János, ifj. Cséry Lajos, Benesch Ferencz, Berkes Kálmán, Benő Pál, Balassa Gyula, Andreánszky István, br. Kobesch Sándor, Dollinger Lajos, dr. Csengey Gyula, Géczy Ferencz, Brázy Zoltán, Diósy Lajos, dr. Buday József, Freund Vilmos, dr. Nagy Dezső, Pintér Gyula, Reichl Gyula, dr. Gerő Lajos, Bartsch Gyula, Madarassy Gábor, Gaál István, Harsányi István, Filó János, Miklós Ödön, dr. Véssey István, Csárossy Ignác, Veszely István, Csalmányi Károly, Kády Gyula, dr. Hajós Zsigmond, Neuschloss Marcell, dr. Diescher Ferencz, gróf Karátsznyi Aladár, Wagner Emil, Bárd Ferencz.

A III. évnegyedre: dr. Rácz Károly, dr. Hatalla Péter, gróf Keglevich Béla, Gessler József, Porcsolt Kálmán, Bachrach Károly, Sigmund Gusztáv, Bayer Antal, Rothauszky József, Dietzl Károly, dr. Arányi Miksa, Hampel József, dr. Földes Béla, Lakatos Aladár, Faludi Ágoston, Bihari Sándor, Schunda József, gróf Andrassy Gyula, Weisz Berthold, Korodi Péter, Berczely György, Gottschlig Ágoston, Mezey Gyula, Orczy Dezső, dr. Szirák Imre, Vágó Ignác, Kollerich Lajos, Kausser József, dr. Münnich Aurél, hatvani Deutsch Sándor, dr. Fayer László, Bán Géza, Kommer Ferencz, Ráth Péter, Benkő Kálmán, Bartolffy János.

A IV. évnegyedre. Devecseries del Vecchió Károly, Hilberth Károly, dr. Jandrassik Ernő, Ilk Mihály, dr. Neumann Ármán, Kuncz Jenő, gróf Batthyány Elemér, Wolfner Tivadar, Kállay Gyula, dr. Nagyórszi Ferencz, László Mihály, Reicher István, Steinhardt Géza, dr. Emmer Kornél, Mutschenbacher Béla, Tömör Kálmán, Köntsch Géza, Egle Imre, Benke Gyula, Rosenberszky Ödön, dr. Stiller Mór, dr. Charada Lajos, Moldoványi Sándor, Fischer Győző, Szénássy Imre, Jálcs Géza, Kriegler György, Hajcsik Béla, Simbach István, Medrey Zsigmond, dr. Kun Rezső, Gyulányi Ádám, dr. Alexander Bernát, Takáts Lajos, dr. Polgár Hugó, Koch József.

(Pótesküdtök.)

Január: Dr. Csengeri Soma, Richter Károly, Monási Mór, Böhm János, Szabó János, Gömöri Sándor, Pulszky Garibaldi, Nesi Gyula, dr. Somody Aladár, ifjabb Skriván Ferencz, Gyengő Béla, Paál József, Madarász Gyula, Gompertz Károly, Biró Miksa, dr. Dirner Gusztáv, Dolinay Antal, Gyarmathy Miklós, Kármán Ede, dr. Purjesz Ignác, Siposs Kálmán, Frommer Elemér, Langer Géza, Gyárossy Alajos.

Február: dr. Bachtá Bódog, dr. Bischoitz Gyula, Balogh Árpád, Bém Ferencz, Endress Antal, E. Császár Ferencz, dr. Deász Lajos, Weiner

Mór, dr. Kelen István, Gieszfelder Jakab, Csuptor József, Hollós Dezső, Ági Lajos, dr. Kollár Gyula, Dankovszky István, Méry Ferencz, dr. Csányi Aladár, Lavotta Gyula, Jablonszky András, Gerenday Dezső, Machunka Imre, dr. Nesi Pál, dr. Kocsis Elemér, Halász Béla.

Márciusra: Horvát Lajos, dr. Sebestyén Jenő, Keppess László, Mogyorócsi Zsigmond, Fabiny Géza, Sturza János, Strobentz Gusztáv, dr. Pálos Géza, Földiák Vilmos, Klein Gyula, Bünzel Alfréd, Svarteczky Gáspár, Becher Frigyes, Ladányi Zoltán, Karfunkel Salamon, Mandelló Hugó, Lisznyay Tihamér, dr. Rose Harik, Abel Gyula, dr. Némethy Géza, Kristófy Gyula, Mayer Vilmos, dr. Körömi Árpád, dr. Lehoczky Antal.

Áprilisra: Gabos Róbert S., ifjabb Luczenbacher Pál, ifjabb Bobula János, dr. Ludvik Elemér, Dombay József, König Antal, Schön Rezső, Buday Béla, Dósa Bertalan, Kozma Andor, dr. Kupfer Béla, Mattyasovszky Mór, dr. Egger Leo, Gottesman Raul, Faiszl Ferencz, Merényi Árpád, Jónás Gyula, ifjabb dr. Korner Ede, Debreczeni István, Singer Sándor, Sényi Ferencz, ifjabb Schreil János, dr. Riedl Frigyes, dr. Admetko Géza.

Májusra: Bezeredy Gyula, báró Horváth János, Hoffer Károly, Szirák József, dr. Friedrich Jenő, Beuel Gusztáv, dr. Dörschug Antal, Szerdahelyi Ágoston, Kocsis Béla, Feichtinger György, dr. Ballagi Henrik, Szabó Mihály, dr. Adler József, Fáy Dezső, Baross Károly, dr. Gindele Jenő, Támedly Mihály, Tauszig Márkus, Szekula Hugó, Kovács Imre, Kartschoke János, ifjabb Mittelmayr József, dr. Rácz István, Arányi Gusztáv.

Juniusra: Baltazár József, Schüny Rezső, Tóth Elemér, Bandhauer Sándor, Sireltzky Sándor, dr. Bauer Mór, Derlik Sándor, báró Barkóczy Béla, Herskovits Dezső, A. Sárkány Ignác, dr. Bentsik József, Györgyi Kálmán, Gföllner József, Felszegi Ferencz, dr. Vajna Vilmos, Gergő Károly, Hirsch József Lajos, Höfler József, Kilitics Zsigmond, Káldor Simon, Giergl Ernő, Árgai Bódog, Fischl Béla, Bognár Dezső.

Juliusra: Sperl Flóris, Jusztus Sándor, Buday Emil, dr. Teleki Hugó, Agoraszó Miklós, dr. Bárdossy Jenő, Ernyey Lajos, Hochholczter Károly, dr. Heller Simon, Ginszky Gyula, dr. Ambró Endre, Baky Béla, Mátyás Gábor, Ghiczó Lajos, ifjabb Krajtsik Ferencz, ifjabb dr. Bamberger Béla, Mechlachy Béla, Egger Gyula, Ellinger Ede, Németh Sándor, Kerefi Arthur, Brogyonai Gábor, Emmerling Adolf, Irányi Imre.

Augusztusra: Dr. Nagy Sándor, dr. Kramer Gyula, ifjabb Barbás József dr., Lencz Ferencz, Strausz Lajos, Hajduska Adolf, Arabám Sándor, Abrányi Emil, Berauek Antal, Biró Imre, dr. Balassa István, Hieronymi Kornél, Beck Lajos, Jónás Bertalan, dr. Szénássy Sándor, Villányi Alajos, Lengyel Sándor, Láng György, Finger Gábor, Schaffer István, Pál Imre, Horváth Ferencz, dr. Kiss József, Milassin Mihály.

Szeptemberre: Bein Károly, Balogh Mihály, Almássy János, ifj. Bresslinger Márton, Deák Andor, Prochnof Károly, Beniczky Attila, Kuncz Ferencz, Abonyi Mór, Bánky Donát, Bengyel Zsigmond, Kádár Lajos, Ács József, Fromman János, Kölber János, Antal Ferencz, Kalm Gyula, Kommer József, Friedrich Károly, Hirsch István, Arnon József, Csorba Géza, Seidl Ambrus, Berczik Gyula.

Októberre: dr. Freyberger Pál, Oláh Dezső, Beimel Sándor, Aba Lehel, Andráska Gusztáv, Medák Dávid, dr. Alberty Dezső, dr. Czerán Ádám, Bozóky Jenő, Petrovich Antal, Ambró Géza, Lefrankó János, Mátray Arnold, Tárnok Károly, Békely Géza, Friedl Mór, Hikade Lajos, ifj. Kammer Ernő, Benedek Lajos, dr. Hibay György, dr. Andreánszky Jenő, Elek Imre, Rupprecht Kálmán, Frank Endre.

Novemberre: Grötschl Imre, Dörre Tivadar, Szende Károly, Anikó Sándor, Angerer Imre, Forti Ottó, Gaál Adorján, Regéczy Nagy Andor, Grayács Tivadar, dr. Turavszky Jenő, dr. Lengyel Alajos, Höfler Ferencz, Demeter Samuel, Czukan János, Mingrorits István, Enter István, Gyárfás Sándor, Waczula Rezső, Garancsi Mihály, Bresslmayer Román, Mähler Gusztáv, dr. Vadász József, Albini Alajos, Erdélyi Lajos.

Deczemberre: dr. Frommer Zsigmond, dr. Strasser Alfréd, dr. Miklóssy Henrik, dr. Aczél Károly, dr. Osztermayer Miklós, Dósa Kálmán, Czifly János, dr. Kertész Ába, Fleischl Sándor, Baumholczter Ede, Beck Oszkár, Vajda Károly, Dépold Lajos, Cselár István, Brunner Alajos, Fűredy József, Pucher István, dr. Burián Béla, Rosconi Lipót, Duma György, Gattein Ede, dr. Tóth Lajos, dr. Doktor Frigyes és Bajusz Lajos.

A kisorsolás után Hampel Sándor a bizottság nevében köszönetet mondott Gelléri Szabó János elnöknek és Rózsavölgyi Antal jegyzőnek.

SPORT.

— **A betéri vadászatok.** Gróf Andrassy Géza betéri uradalman a múlt héten több napon át nagy hajtóvadászokat tartottak. A vadászaton számos előkelő vendég vett részt, többek közt: gróf Andrassy Gyula, gróf Andrassy Sándor, gróf Andrassy Tivadar, gróf Auersperg Károly tábornok, báró Berckheim ezredes, Eszterházy Ferencz, a tatai gróf, Fürstenfeld Egon, gróf Hadik-Barkóczy Endre, gróf Serényi Béla, gróf Széchenyi Géza, Bertalan és Imre, gróf Zichy Andor, Wardrop ezredes (a bécsi angol követségől.) Medvék nem kerültek elő nagy számban, mert az idő nagyon késő volt, két-három maczkót mindazonáltal megsebeztek, egyet meg elevenen, csapdában fogtak el. Annál több vadászó került terütekre. Az utolsó estén fényes multság volt, melyen gróf Fürstenberg és Wardrop ezredes angol, báró Berckheim pedig francia pohárköszöntőt mondott. Magyart nem mondott senki.

— **10 : 308.** Ennyi volt a totalisateur-oztalék múlt pénteken Paris—Enghienben a hároméves Autocrate győzelme után, mely a Prix de la Lys-gátversenyben huszonegy ló ellen győzött. A helyosztalék aránylag több volt: 10-re 319.

— **Drága yearling.** Báró Springer Gusztáv megvette az egyéves Kavallierdestille nevű kanczát Ruprecht-Illnisch német tenyészőtől. A drága pénzben megvásárolt előkelő származású csikó valószínűleg csak a versenycarriéréje befejezéseig marad báró Springer tulajdonában, minthogy a ló volt gazdája annak visszavásárlási jogát biztosította.

— **Agancs-kiállítás Zágrábban.** Zágrábi tudósítónk írja: Jövő január 28-án és 29-én Zágrábban agancs-kiállítást fognak rendezni. Ez a kiállítás rendkívül érdekesnek ígérkezik, mert Horvát-Szlavonországnak rendkívül nagy területei vannak, ahol szarvasok és őzek tanyáznak s mert a társországokban a vadászati sport folytonosan terjed, nemcsak az arisztokrata osztályban, hanem a birtokosok közt is. Nagyszámú és ritka példányok kiállítását eddig a következők jelentették be: gróf Wenckheim, báró Ozegovic, gróf Draskovich Dénes, gróf Pejacaevics, gróf Khuen-Hédervary horvát bán és Köstler J. veleszevecezi uradalmi igazgató. A jelentkezési határidő deczember végén jár le.

— **A király-díj.** A jövő évi király-díjra már megeredt a kombináció. Legtöbben gróf Andrassy Cid-jét favorizálják, de vannak olyanok is sokan, akik Mindig-nek a hívei. Cid a bookmakereknél 8 : 1 odds-szal áll. A tavalyi király-díj-győztes Mindig-et tízszeres pénzzel kínálják.

— **Turfihek.** Alagon az ezerháromszáz méteres egyenes pálya már elkészült. — Xaintralles-t, Lebaudy Róbert híres fedezőménéjét, mely eddig Pervaton állott, visszaszállítják hazájába. — Mr. Silton a yearlingjeinek a következő neveket adta: Diplom, Gandi, Barkarol, Assorga. — Hebe-t nevezte tulajdonosa a két év múlva futandó badeni nagy díjra. — Az angol istállótulajdonosok élén Rotschild L. báró áll 30.267 font sterling nyereményösszeggel.

EGYESÜLETEK.

— **Mérgek a mindennapi életben.** Az országos közegészségi egyesületben ma este dr. Vámosy Zoltán tartott előadást „A mérgek a lakásban és a mindennapi életben” czimmel. Az előadó alig ismer életünk nézve fontosabbat, mint az egészséges lakást, melyben mindenki, még ha csak aludni tér is haza, életének felét tölti. A lakás egész egészségtanával — ugymond — nem foglalkozhatik, hanem csak a lakásban előforduló nevezetesebb mérgekkel akarja hallgatóit megismertetni. Mivel legtöbb áldozatot szenved, ezért első helyen említi a világítógázt és a melegmegtakarítás czéljából a kályhából kiáramló szénegőzt. Mind a kettő éjjel szokta meglepni és a legtöbbszor meg is fojtani áldozatát. A napilapok hasábjain majdnem minden nap olvashatunk ilyen mérgezéseseket. A világítógáz levegővel keveredve még robbanása miatt is veszélyes. A sok kilehelt levegő is megrontja a szoba,

levegőjét, mert szénssavval fertőzi be. Az angol-indiai háború alatt egy egyablakos tömlőbe zárt 146 angol közül egy éjjelen 123 halt meg a levelettel fertőzött levegő következtében. Azután az arzénfészes tapéták ellen kelt ki az eldado és különösen igen mérgezőnek mondotta a schweinfurti zöld színt. Ezek a mérges festékek leporlodoznak a falakról, finom porukat beleheljük, megesszük, s így észrevétlenül itültl arzénmérgezés fejlődhetik ki rajtunk. Az előzőtt hőmérők ből kifutó kénese folytonos párolgásával szintén veszélyes; hasonlóképen higanygözők fejlődhetnek rossz tükrök hátlapjáról, különösen ha kályha közelében vannak elhelyezve. A nikotin-mérgezésről, illetve a dohányzásról az mondja az eldado, hogy míg a dohányzás csak kronikus mérgezés okoz, addig a házi szerként alkalmazott dohányleveles borogetások igen súlyos mérgezéseket szoktak okozni. Végül arra figyelmeztetett, hogy a torokbőlgötenek oly gyakran használt klórkáli mérgező és robbanó anyag és robbanását cukorporral eldörzsölve be is mutatta. Az eldást nagy és előkelő közönség hallgatta meg, amely megéljenzte az eldást.

Egyetemek kórház-egylete. Az Egyetemek kórház-egylete tegnap tartotta tisztújító ülését. Elnök Zsembery Gyula lett. Alelnökök: Ludwig Rudolf és Melezer Elemér, főtitkár: Wolner Pál, titkár: Lichtenberg Sándor, főpénztáros: Hindy Zoltán, pénztáros: Amon József, ellenőr: Thaly Gyula, jegyző: Balassa Antal, másodjegyző: Gassner Aurél, háznagyok pedig Zsembery István és Szöllösy Ferencz lettek.

A Vöröskereszt-Egyesület. A Magyar Vöröskereszt-egyesület hadi szervezete szerint ama főmegbízottnak, akit a központi választmányhoz neveznek ki, háború esetén az egyleti elnök után a legfontosabb feladat jut, mert ő van hivatva az egyesület ügyeit igazgatni s az összes egészségügyi intézmények életbeléptetését és fenntartását vezetni. Ivánka Imre elhalálozása óta ez a nagyfontosságú tisztség betöltetlen volt. Lajos Viktor főherceg védnökkelhelyettes, Kletsheimban kelt elhalálozásával, az egyesület főmegbízottjává dr. barczai Schwartzer Ottó egyetemi magántanárt s az országos egészségügyi tanács tagját nevezte ki.

Földtani felolvasások. A magyar honi földtani társulat ma felolvasó-ülést tartott az egyetem földtani intézetében, melyen dr. Schafarik Ferencz Nyitra megyének ipari szempontból fontos közeleit ismertette és szép példányokat mutatott be a társaságnak. Különös érdeklődést keltet-

tek bemutatott üvegdarabjai, amelyek gyönyörű két színűek, de vannak közöttük színtelenek is. Schafarik nagy fontosságot tulajdonít e felfedezésnek, mert azt hiszi, hogy az üvegtechnikusok ez által sokkal olcsóbban állíthatják elő az üveget, mert ez a közet nagy mennyiségben található a megyében. A másik felolvasó: Papp Károly, a Budapest környékén található Dreikanterekről értekezett s végül dr. Staub Möricez ismertette a Romániában talált kövült növényekről szóló új munkáját. A felolvasásokat nagyszámu közönség hallgatta.

NYILT-TÉR.

A legnagyobb gavallérok

is viselhetnek feltűnő olcsó árért kényen kapható ur ruhákat, ha szükségleteiket nálunk szerzik be. A mesteri szabást végzőnk előkelő hírneve biztosítja, a munka kivételét pedig az üzlet képe elárulja. Méretutáni megrendelésekre külön szövetraktárunk van, kizárólag tiszta gyapjú- és valóban gyönyörű mintájú keimekből.

Karácsonyi és Társa

Kétfi-szabók

IV. ker., Muzeum-körut 39.

Téli kura
Szt. Lukácsfürdőben
Budapest.

Rheumatikus bajok, köhvény, neuralgia, ischiasis stb. ellen. Nagy kénese iszapfürdő, külön fürdők, masszázs, pégyógyászat. Lakás és teljes ellátás főzepszár 25 frt hetenként. Lit. Meghívás kizárva. Prospektus ingyen küld az igazgatóhoz.

MULATSÁGOK.

Jón a farsang: Közeledik a farsang, s a különböző testületek már sietnek a bálbizottságok megalakításával.

A jogászbál tisztikara a mai napon a következőképen alakult meg: Szily Ádám elnök, Laszkáry Gyula, gróf Teleki Pál, ifju Wekerle Sándor alelnökök, Matschenbacher Emil főpénztáros, Szalay Gábor ellenőr, ifju Ugron Gábor főtitkár, Rapacs Rudolf és ifju Tarányi Ferencz titkárok, Pósch Gyula pénztáros, Katona Miklós főjegyző, Dészelián Achill, ifju Miklós Ödön, Perczel Aurél, Pertich Kálmán, gróf Teleki Jenő jegyzők és Kunz Pál háznagy.

A jogászok az idén is a Vigadóban tartják meg báljukat január 28-án. A meghívók szétküldése a jövő héten kezdődik meg.

A polgári iskolai tanárjelöltek táncestélyének rendezőbizottsága is megalakult. Tisztségviselők lettek: elnök: Kürtössy Rezső, alelnökök: Hanvai Gyula és Macskássy Zoltán, titkár: Nilly János, jegyzők: Halász Adolf és Wiese Kálmán, pénztáros: Bock Ödön; ellenőr: Serafin Aurél.

A budapesti szikvizgyárak alkalmazottainak vigalmi bizottsága arról értesít bennünket, hogy január 19-én segély-egylete javára zártkörű táncestélyt rendez.

A miskolczi közművelődési egyletnek december 10-én fényes estélye lesz, Ábrányiné-Wein Margit, Máthé István hegedűművész és Bodó Alajos zongorás közreműködésével.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A földművelésügyi miniszter Szász Géza műszaki tanácsosi címmel felruházott királyi főmérnököt az országos vízépítészeti és talajjavítási hivatal személyzeti létszámába műszaki tanácsossá, Martin Tivadar és Jezerniczky Ákos királyi mérnököt a királyi folyamernöki hivatalok személyzeti létszámába: királyi főmérnökökké, valamint Brutsi László királyi segédmérnököt a magyar királyi folyam- és kulturtermékek hivatalok személyzeti létszámába királyi mérnököké nevezte ki, az V-ik (útszáj) vízépítészeti kerület felügyelői teendőinek ellátására ideiglenesen Némethy János címzetes műszaki tanácsos királyi főmérnököt rendelte ki, a szatmári magyar királyi folyamernöki hivatal főnöki teendőivel pedig ugyancsak ideiglenesen Nyírady László királyi mérnököt a magyar királyi folyam- és kulturtermékek hivatalok létszámába ideiglenes minőségű királyi segédmérnököké, a vállalkozás- és közoktatásügyi miniszter Preczner Irén okleveles tanítónőt az ecsegi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, a tengerészeti hatóság Schubert Antal kereskedelmi hadnagyot hosszujáratu tengerészeti kapitánnyá, Böhm Károly tengerészt pedig hosszujáratu tengerész hadnaggyá, a budapesti itélőtábla elnöke Jakab Zsigmond végzett joghallgatót ideiglenes minőségű díjas joggyakornokká, Kruesiu Honor ügyvédjelöltet díjas joggyakornokká, a gyulai pénzügyigazgatóság Hoffmann Rezső békési lakost a békési királyi adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

Pályázatok. (Budapesti Közlöny 281. sz.) Aljegyzői állásra a szilagy-somlyói járásbírósnágnál, fogházormesteri állásra a balassa-gyarmati törvényszéki fogháznál, ügyészi állásra a pancsovai királyi ügyészségnél, telegkönyvi átalakító állásra az erzsébetvárosi törvényszéknél, bírói állásra a rózsabegyi törvényszéknél, segédtitkári állásra a szegedi pénzügyigazgatóságnál, utmesteri állásra a szegedi államépítészeti hivatal létszámában, fogalmazó gyakornoki állásra a fő- és székvárosi pénzügyigazgatóságnál, telegkönyvi átalakító állásra a szilagy-somlyói járásbírósnágnál, utmesteri állásra a b-gyulai és a budapesti államépítészeti hivatal kerületében lehet a folyamodványokat benyújtani.

Felelős szerkesztő: Kálnoki Izidor.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. december 7-én.

Állampapírok.		pénz		ár		pénz		ár		pénz		ár	
Aranyárnyék	119 75	125 25	99	100	Magyar állatfalon tőpénztár.	316	320	Első magy. gyapjú- és bly. r.-t.	420	430			
Koronáérték jár. adóment. 4%	97 75	98 25	100	100 50	Magy. orsz. központi tőpénztár.	812	815	Első magyar részvényesfőzsde	1310	200			
1888. évi államv. ar.-kötés 4 1/2%	113 50	123 50	100	101	Pesti kazai első takarékpár.	620	62 0	Első magyar szénbányászó r.-t.	270	150			
1889. évi államv. ar.-kötés 4 1/2%	119 50	120 50	98 50	99 50	c) Híztársaságok.			Első magyar szálloda r.-t.	140	210			
Vasútpapír-ár. ar. adóment.	119 50	120 50	100 50	101 25	Bécsi biztosító társaság.	220	225	Első magyar szőlő- és szőlő- gy.	235	710			
1891. évi ar. adóment.	119 50	120 50	102	102	Bécsi él.-és jár.-bizt. intézet	220	230	Első pesti spodium és csontl. gy.	135	1600			
1891. évi ar. adóment.	124	125	103 50	105	Első magyar áll. bizt. társaság.	500	505	Fluori riadt. és riakom. gyár.	1550	475			
Magyar rögde-kárt. kötv.	100 00	100 00	120 00	121 00	Fonórány pesti biztosító intézet	103	105	Gschwindt-féle szeszgyár.	465	475			
Horr.-Szilvay	100 75	101 50	100	101	Lloyd magyar viszontbiztosító t.	87	89	Kőbányai királyi szőlő- és szőlő- gy.	45	0 150			
Magyar állatfalonment. kötv.	97	97	99 25	100	Magyar jéz. és viszontbiztosító r.-t.	63	63	Kőbányai polgári szőlő- és szőlő- gy.	85	150			
Horr.-Szilvay	97	97	100	101	Neur. baleset-munkabizt. r.-t.	122	125	Magy. cukoripar. t. B. előjogos	157	135			
Tiszai és szegedi nyar.-kötés.	123	123 75	100	101	Pannonia viszontbizt. intézet	650	675	Magyar fém- és lámpaárnyé- gyár	133	132			
Aranyárnyék, adóment. oszt.	101 25	101			d) Malmok.			Magyar villamosági r.-t.	136	307			
Koronáérték jár. adóment. oszt.	103 50	103 50	100	101	Concordia gőzmalom r.-t.	200	210	Nemzetközi villamosági társ.	310	610			
1884. évi ar. adóment.	138	141	97 40	98 40	Első budapesti gőzmalom r.-t.	200	205	Nemzetközi wággonkötés. r.-t.	600	221			
1886. évi ar. adóment.	138	141	98 50	99 50	Erzsébet gőzmalom társaság.	200	205						
1888. évi ar. adóment.	138	141	99 50	100	Luiza gőzmalom részv.-társaság.	200	205	a) Közlekedési vállalatok.					
1890. évi ar. adóment.	138	141	100	101	Pest hiengermalom-társaság.	200	205	Adria m. kir. teng. haj. r.-t.	220	221			
1891. évi ar. adóment.	138	141	100	101	Pest molnár és szőlő- gyár r.-t.	200	205	Budapesti alagút-társulat.	360	50			
1892. évi ar. adóment.	138	141	100	101	Pest Victoria-gőzmalom r.-t.	200	205	Budapesti közúti vaspálya.	360	255			
1893. évi ar. adóment.	138	141	100	101				Ugyanaz áll. jegy.	250	221			
1894. évi ar. adóment.	138	141	100	101				Budapesti városi vasút	220	50			
1895. évi ar. adóment.	138	141	100	101				Bpest-úpest-r.-palotai villam.	78	455			
1896. évi ar. adóment.	138	141	100	101				Első osz. k. szab. dunagőz. társ.	420	189			
1897. évi ar. adóment.	138	141	100	101				Kassa-ölcbergi vasút.	198	214			
1898. évi ar. adóment.	138	141	100	101				Magyar fém- és lámpaárnyé- gyár	213	214			
1899. évi ar. adóment.	138	141	100	101				Magyar nyugati vasút.	213	97			
1900. évi ar. adóment.	138	141	100	101				Máramarosi sósavat. és részv.	95	69			
1901. évi ar. adóment.	138	141	100	101				Déli vasút	68 60	361 50			
1902. évi ar. adóment.	138	141	100	101				Osztrák-magyar államvasút.	384				
1903. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1904. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1905. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1906. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1907. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1908. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1909. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1910. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1911. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1912. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1913. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1914. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1915. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1916. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1917. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1918. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1919. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1920. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1921. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1922. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1923. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1924. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1925. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1926. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1927. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1928. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1929. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1930. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1931. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1932. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1933. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1934. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1935. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1936. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1937. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1938. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1939. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1940. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1941. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1942. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1943. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1944. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1945. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1946. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1947. évi ar. adóment.	138	141	100	101									
1948. évi ar. adóment.	138	141	100	101									

Az idei karácsonyi kiállítás! Kertész Jenő áruházában Kerepesi-ut 8.

Ezer és ezer meglepő újdonságokat tartalmaz, amelyek itt fel nem sorolhatók, az árak olcsóbbak, mint bárhol, mert a cég azt a közkeletelt rendszert folytatja, hogy minden egyes darabon a gyári szabott ár feltűnően látható.

Párisi babák
hozz. térdig érő val. kajjal
ctm. 27 33 39 44
1. — 1.50 2. — 2.50
ctm. 48 62 67
3. — 4. — 5. — 15 ft.
Francia babák
ctm. 30 36 42
— 50 1. — 1.50
ctm. 60 54 63
2. — 2.50 3. —
ctm. 66 76 86
4. — 6. — 8.50
Börtöstü babák
Rembrandt-típusúval
forgó fejjel — 75, 1. —
1.50, 2. —, 2.50, 3. —
4. — 6 főtől 10 főtől.
Beszélő babák.
Remek arcképpel, harisnya és cipővel 1.50,
1.90, 2.50, 3.50.

Abrona (nagy forma) plüsch v. bőr 2.50, kisebb 3.50.
4. —, kékkel 5. —, belső festett kapok 4.50-5. —
nagy szemeltem 7. — 8.50.
Varródoboz, plüschből, 1.50.
3. —, 4. —, és 5. —, kék-nyitással 2.50, 3. — és 4. —
Plüschkényv plüsch, 1. —, díszes 2. —, kékkel 3. — 3.50.
Plüschkényv plüsch, vagy csó 1. —, fedél 1.50, díszes 2. —.
Szenteltvíztartók, 20 cm. magas, állított lém-készletben, remek ajándék, 2. — és 2.50.
Szivar- vagy pántárca, díszes és arcképpel 2.50, díszes 3. —, 4. — és 5. —.
Utazó uti szecesszár fin. bőrből, teljesen berendezve 4. — 6. —. Női táskák 15 cm. berendezve (táskák és táskák) 1. —, finomabb 1.50, 2. —.

Párisi bronz kézi tükrök:
rosoco-kövekkel kirakva, drágák 1. — nagyobb 1.80 és 2.20
Próaxtali díszóra, pontosan szabályozva, valódi aranybronzból vagy ó-részből 6.50
Amerikai óbrázoló és óra, pontosan szabályozva 2. —.
Próaxtali naptár, bronz, fin. ló-ból, pontosan járó órával, hőmérő, jegyző-tábla és kóronál 5. —. Selyempilüschből 4. —.
Fémtárlatok 1.50 és 2.50, nagyobb 3.50, 4. — és 5. —.
Szivar-készlet fémbe 2.50 és 3.50, díszesebb 4. 5 és 6. —.
Reketo kávé-készlet (2 csészés és 1 kanna tálcával) china-csészéből 3. —.
Paraván (arc-képtartó) finom, plüschből drága 1. 50, 2 és 3 ft.
Dohány- v. szivar-asztalok 3. —, 4. —, 5. — és 6. — ft. Egy teljes bronz író-garnitúra majolika aljjal 3. —.

Pálta-készlet, Cham-pagne-hűtőalaku, gyönyörű jegecszögéből, nickel-foglatatban, 6 pohár és 1 champagne-palack, gyönyörű meglepetés. 2 ft. 50 kr.
Spollkések ollóval 1.20, 1 lekész 1.50, gyöngyház 2. —.
Plüsch-zacskó 1. —, 1.50 és 2 ft.
Plüsch fall díszek (argyallal) 130. Plüsch oszlopok porcz. argyalkával — 50, nagyobb 1. —.
Majolika-asztalok, virág- és festményes, 75 cm. magas, 3 bambuszláb 1.50, finomabb 3. —, nagyobb 3.50. ugyanilyen lábú bronz-munkakosarak 4.50 drága.
Majolika-tortatálak nickel-al keretű, két füllel, 80 cm. 1.90, 38 cm. 1.50, 36 cm. 2. —.
Piros alma-alaku esemegő-készlet, 6 remek kással, nagy-zérű meglepetés.

Chinaezüst
10 évi jótállással:
gyertyatartók 6, 8 és 7 ft. 2 párja. Chinaezüst ezüstartók 2.50 3. —, 4. — és 5 ft. Chinaezüst süteménykosarak 2.50, 3. —, 4. — és 5 ft. Chinaezüst gyümölcstálak 4. 5, 7 egész 20 ft. Chinaezüst evő-eszközök tucatja, kón 13 ft. villa 13 ft. kanál 13 ft. kávéskanál 7 ft. 50 kr.
6 gyöngyházyolú esemegőkészletben 2. —, 12 drb 3.50.
Peketi kávé-készlet leg-clegansabb kivitelű goldin pi-colo kanállal, finom selyemtekiban, 2 személyre 2.50, 3 személyre 3. —, 4 személyre 4. — 0 személyre 6. —
Valódi párisi ózokor- és óz-szor-tartók, remek aquarell festményes, kálfonó nagyságú 1 ft. 1.50, 2. — és 3. — ft.

Újdonságok
Uppó kutyá, valódi bőr-fel ványa — 75, baba fej-fel — Loversonyek me-ganikával 1.50, 2. — és 3 ft. Laterno magica 1.50, 2. —, 3. —, 4. —, 10 ft. Képes kocka-ték 1. — és 1.50 Zenső-nicholdoboz 1. —. Főz-kecsi órámmal — 30. Tivoli társasjáték 1. — 1.50, 2. — és 3 ft. Hirt-lorok utánzótt bőrrel órák és szór, 3. —, 4. — és 5. — bizonyosít ny-roggel 50 kr. drágább. Valódi bőrrel 8. — és 10. — ft. Valódi bőr, gummikarokan mecha-nikával 1. —, 1.50 és 2.50. Füllard, posztóval 1.50 6. 2.50. Ólom-katonák — 10, 15, 1. —, 1.50 és 2. —. Dócsa kocsit 1.70 és 3.50. Namozó szin-ből kávéalkalmi tartók — 50 és 70 főtől-gar-nitúra, 4 táska selyemdo-bozban 1. —, kofóval 2. —
Videki megrendelések szigorú ellenőrzés alatt keldelők, meg nem felelő árúért a pénz bérmentve küldetnek.

Remek ajándék! Egy 3-osztályú fellelő-tükör díszkoronában aquarell-képekkel 3.50, azelőtt 6 ft., nagyobb 6 és 9 ft., azelőtt 10 és 18 forint.

Csakis ezt kérje:
Cognac
Louis de Salignac & Co.
gyártmánya
Cognacban.

Fontos önvédelemre.
Buldog-g-Memesis
6 lövéses revolver csak
4 frt
Börtén, mívél és állományal 6 frt. Vadászgyerekek nagy választékban.
FÜLDESSY L.
puskagyártó Budapest, Mu-zeum-tér 3. Videki strétkéld és utánvet vagy pénz előzetes-bekérkezés mellett. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

MUSZAKAI IRODA.
Engelsmann
Rezső
Magánmunkák
BUDAPEST.
Museum-körut 15.
Elfogad
MUSZAKIMUNKÁK
kivitelét
TALALMANYOK
szabadalmak
Műszaki
KIDOLGOZÁSA
értékeseitése
Makulatura-
papir
olcsón kapható.
Czím a kiadóhivatalban,

A felfaláló Dr. Meidinger tanár ur által kizárólag hitelesített
Meidinger kályhagyár
Heim H., Budapest és Bécs
cs. és kir. udvari szállító.
Kifőző hírnevű cs. s.kir. kiz. szab. kályháink
MEIDINGER-OFEN
H. HEIM
valódiságban osakis főkönyvben
Budapest, Thonet-udvar, kaphatók.

Tiszteit vevőimet és a nagyérdemű közönségre alázattal értesítem, hogy 234. oldalú
1725 eredeti kézimunka-
rajzokat tartalmazó új képes árjegyzékem, mely a női kézimunka szakmát teljességében bemutatja, a sajtóból kikerült és kinyitásra rendezhetőre áll.
Kiváló tisztelőit
Bérczi D. Sándor
kézimunka-nagyiparos
Budapest, Király-utca 4.

Való-
di francia költőlegesség gék csakos F. Bouey rand 116 leghíresebb pá-niágyártó legelőnyösebben bevezethető
Polgár Sándornál
Budapest,
VII., Erzsébet-körut 50.
Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldet.

Köz tudomásu dolog, hogy a Richter-féle
Horgony-Kőépítőszekrény
a gyermekek kedvenc játéka.
Ez csakugyan az egyedüli játék, mely a gyermekek figyelmét tartósan leköti és ezért egyhamar nem kerül szüla.
Emléit a legelőnyösebb ajándék és magas nevelési értéke és teljes kiválóval fogva egyuttal a legelőnyösebb ajándék is.
Egyáltalában a legelőnyösebb, amit gyermekeknek játéka és foglalkoztatásu ajándékoszab-bunk. Az új 23 sz. szekrény, mely tartalmaz: 2381 Horgony-Kőépítőszekrény, 14 mintafüzet, 11 me-l-szob-füzetet, 10 lap alkrajzot, 11 berakási minta-lapot, 2 alaptervet stb. és melynek ára 177 ko-nona, későbbtelenti a legelőnyösebb ajándék, amit gyermekeknek adhatunk.
A Horgony-Kőépítőszekrények 40, 75 és 90 főtől egész 6 írtig és azon felül árán minden nagyobb játékszerzetben kaphatók és a valódiság jelölő Horgony védjegy-gyel vannak ellátva minden kőépítőszek-reny. Horgony véd-jegy jelölő kevesebb árúak utánzat, melyet keményen viszanutasi-sunk.
Uj, díszes képes árjegyzékünket ki-nyitásra in-ven és bér-mentve be-küldjük.
Türelem-megpróbáló és a „Horgony”-cz. társasjáték. Bővebbet az árjegyzékéből lehet megtudni
Richter F. Ad. és Társa.
olcsó eszt. magyar. csász. és kir. szabadalmazott Kőépítőszekrény gyár. irás és raklár: 1: Opatovassa 18. 1E.38, Gyár: XIII/1 (Hiezlin) kádaltut (Turingia), Olten, Rotterdam, London, New-York, 215 Pearl-Street.

A Kimer, az nyer
a hatodik osztályban, legelőnyösebb eredménnyel
Egy Millió Koronát!
I. oszt. kuzsára decemb. 14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-1. —
II. oszt. vételorojegyek:
1/16 — 1/8 — 1/4 — 1/2 — 1 — 2 ft.
Sternberg József
főeljáró
Budapest, II. Teréz-körut 6.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.
Ezen hírneves házi szer ellentételt az idő megpróbálásá-nak, mert már több mint 1/2 év óta megbízható, fájda-lomcsillapító bedörzölésékként alkalmazatik közönségnél, csúznál, tagzaggatásnál és megfűléseknél és az orvosok által bedörzölésére is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török lözsef gyógyszerésznél Budapesten. Be-vásárlás alkalmával igen óvatosság legyünk, mert több kisebbbértörű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter ózégjegye nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállító, BUDAPEST.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Kiadóhivatal:

Előrefizetandók készpénzben, levélbélyegekben vagy postautalványon.

Vastagabb betűköl szedve 4 krajczár

VIII. kerület, József-körut 65. szám.

ha a hirdetés is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czészerül az apró hirdetést postautalványon beküldeni s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

LEVELEZÉS.

Karácsony k levele van a kiadóhivatalban. 2125—1

Sokan szólnak, sokan meg csúnyának mondják! Kiváncsi vagyok, melyik igaz. Válasz: hon nekem valaki „Csak az igazat” jellege alatt a kiadóhivatalba. 7020—1

„Édes” hirdetését olvastam. A megismerkedés sajnos, de ezidő szerint lehetetlen. Gondolhat azért néha rám és ha valahol véletlenül találkozunk meg is szólíthat. Üdvözlét. 7054—1

Jenő. Igényt nem váltotta be és ez igazán nem szép magától. Roppant keletkezését okozott vele. — Ha tudta, hogy nem jöhet el, minek írt. fél 4-kor jött csak mondani, hogy nem jön. Igen kérem, hogy máskor ezt ne tegye. Jöjjön el és csókolja Nona. 7056—1

M. Aranyos levélkedet ez, meg ezerszer olvastam és boldog vagyok mert látom, hogy még mindig szeretsz és gondolsz rám. — Karácsony előtt semmit sem mehetek te, de akkor ott leszek biztosan. Bár már itt lenne az a nap és pláne kettős ünnepély. Irj ha csak teheted és én azonnal válaszolok rá, ahol parancsod. Csókollak borzasztó sokszor és imádlak örökké. I. 7046—1

„Csak az igazat” levele van a kiadóhivatalban. 7044—1

HÁZASSÁG.

Feleséget keres ismeretség hiányában ez uton egy 34 éves 3000 frt évi jövedelemmel bíró elég csinos vidéki hivatalnok. Pár ezer forint hozományt is megkíván, de különös gondot fordít arra, hogy felesége igen csinos, művelt, intelligens családból és jó gazdasszony legyen. Kizárólag komoly, nem anonim leveleket kér „Diskréció” jellege alatt a lap kiadóhivatalba. 6280—2

ALLÁST KERES.

Raktárnoki vagy szállítási vállalkozásnál egy (kiszolgáló katonai), megbízható ember, alkalmazást keres. Írásbeli ajánlatokat „Szorgalom” jellegére kér a lap kiadóhivatalba. 7032—3

ALLÁST KAPHAT.

Szép kereset alkalma nyílik jó megjelenésű művelt nőknek egy elsőrangú irodalmi műterjesztése által. Ajánlatok „B. C.” alatt a lap kiadóhivatala útján kéretnek. 6952—4

Az emberek ezrei panaszkodnak, hogy nincs munkájuk, nincs keresetük. Intelligens egyének jövedelmüket foglalkozást találnak. Ajánkozó itt helyben naponta személyesen VI., Váci-körut 21. II. em. 7. sz. alatt jelentkezhetnek, vidékről pedig írásbelileg a legkisebb helységekből is „Munka” jellege alatt szintén a fenti címen. 7027—4

Varrógépek és kerékpárok javításához értő mechanikus vidékre azonnal alkalmazást kaphat. Czim a kiadóhivatalba. 2411—4

OKTATÁS.

Zongora-órak adására ajánkozik egy házban mint házon kívül, a bécsi-konzervatóriumot kitűnő sikerrel végzett zongoratanárnő. Elsőrendű referenciák. — Czime a kiadóhivatalban. 6822—5

Correpetitornak ajánkozik gymnásiumi vagy kereskedelmi iskolai tanulóhoz egy kereskedelmi is végzett joghallgató. Czim a kiadóhivatalban. 6416—5

TELEK- ÉS HÁZELADÁS.

300 holdas birtok befásított épületekkel, gazdasági eszközökkel eladó. Vasuti állomás, naponta 3-szori közlekedés Pestre. Czim a kiadóhivatalban. 2403—6

Házfeladás. Csengery-utczában, az Andrassy-ut közvetlen közelében, 305 négyszögölnyi ház, illetve telek eladó. Czim a kiadóhivatalban. 2417—7

ELADÁS.

Egy újragyártott nagyon olcsó áron eladó, minden üzlethez használható. Czim a kiadóhivatalban. 7000—8

Butor jó, szolid kivitelben előnyös részletfizetésre. Háttérben áll a kárpitos- és asztalosbutor egyes. Írásbeli ajánlatokat VIII., Erzsébet-körut 23. sz. Árjegyzékek vidékre ingyen és bérmentve. 7013—8

VÉTEL.

Házi verki olcsó áron kerestetik megvételre. Czim a kiadóhivatalban. 6704—9

Kétkerekű kézikocsi, használt, olcsó áron kerestetik megvételre. Czim a kiadóhivatalban. 6708—9

KIADÓ SZOBÁK.

Utczai butorozott szoba, kétablakos, a dohány-utczában, második emeleten, előszobával, lépcsőházzal különbejárattal, olcsón kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6920—10

A Kerepesi-uton egy kényelmes 2-ablakos utczai szoba kiadó, teljes ellátással együtt havi 45 forintért. Czim a kiadóhivatalban. 6144—10

HITEL—PÉNZ.

Sürgösen kerestetik 200 frt kölcsön egy jóállású hivatalnoknak. Levelet a kiadóba kérek „Pontos” jellege alatt. 6784—14

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, egyetemi helyiségnek, vivóteremnek, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 8662—17

Nagy bolti helyiség a József-körut legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 4706—17

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rokedtségnél vegyen 30 krért Réthy-féle Pemestefü-czukorkát. 1537—18

Hölgyeknek segítyt és tanácsot nyújtok titoktartással, kényelmesen berendezett lakásomon figyelmes ápolás, ellátás, esetleg gondos orvosi segély nyerhető. Sok évi égismet gyakorlattal bírok. Metzger Sarolta, okl. szülésznő, Csömöri-ut 6. II. 21. a központi pályakerttel szemben. 2427—18

Olcsóbb a házivarrónőnél! Kiváló szabónő elegáns ruhákat készít 5 frttól feljebb, vidékre is. Czim a kiadóhivatalban. 2423—18

AZ ORSZÁGOS HIRLAP hölgyközönségéhez!

Megjelent

a legszebb divatújság, a

FRANCZIA DIVATLAP

az „Országos Hirlap” divatlapja.

Szerkeszti: **WOHL JANKA.**

A „Francia Divatlap” úgy szerkesztésében mint kiállításában olyan újítást jelent, mely a divat-irodalom minden eddigi termékét fölülmulja és a hölgyközönségnek minden elképzelhető divatkérdésben olyan tanácsadója, amilyen magyarul eddig még nem jelent meg.

A **Francia Divatlap** havankint kétszer, és pedig minden hó 1-én és 15-én jelenik meg; terjedelme számonként 13 oldal; minden egyes száma egyaránt kiterjed a női divat minden ágára, a **gyermekdivatra** és a **kézimunkákra**; nagy és jelesen szerkesztett szépirodalmi és közhasznú rovatot is tartalmaz, valamint minden számban egy folytatódólagos regényt közöl, mely könyvnyomatokból kiválasztva és képes divatrésszel teljesen Párisban készült; minden számban három lapja, továbbá belső 4. és 5. lapja gyönyörű színnyomatú képekkel lesz díszítve, így tehát minden szám három oldalon tartalmas színyomata képeket; minden második számához ingyen adunk egy életnagyságu kivágott szabásmintát; a „Francia Divatlap” az összes magyar divatlapok közt a **legolcsóbb.**

Előfizetési ára évenként 3 frt 60 kr., félévre 1 frt 80 kr., negyedévre 90 kr.

Kedvezmény az Országos Hirlap előfizetőinek!

A „Francia Divatlap” előfizetési ára az Országos Hirlap előfizetőinek:

Egy évre 3 forint, félévre 1 forint 50 krajczár, negyedévre 75 krajczár.

Az Országos Hirlap és Francia Divatlap együttes előfizetési ára

Egy évre 17 frt, félévre 8 frt 50 kr., negyed évre 4 frt 25 kr., egy hóra 1 frt 45 kr.

Megrendelhető az Országos Hirlap kiadóhivatalában, VIII., József-körut 65.

Azok, akik már most beküldik a Francia Divatlapra az előfizetési díjat, január elsejéig ingyen kapják a megjelenő számokat és előfizetésük január elsejétől számítódik.

Hivatalos határidőjegyzések.

Table with columns: Ára, Határidő, Délitől kezdve, etc. Lists exchange rates for various goods like Buza, Rozs, Tengeri május, Zab, Repce.

Előfordult határidőkötések.

Délelőtt. Buza márczius 9.79—78—83—80—85—82—84 frton, április 9.62—9.64 forinton. Rozs márczius 8.55— frton. Tengeri május 4.93—92—4.95 forinton. Zab márczius 5.98—5.99 forinton. Repce — frton.

Délután. Buza márczius 9.82—9.79 forinton, április 9.64—9.61 forinton. Rozs márczius 8.52—8.48 frton. Tengeri május 4.96—4.94 forinton. Zab márczius 5.99—5.98 frton. Repce augusztus 12.15—12.25 frton.

Gabonaforgalom:

1898. december 6.

Table showing arrival and departure statistics for grain (buzából, rozsból, árpából, zabból, tengeriből) with columns for quantity and value.

Raktárállomány:

Közraktár: Buza 98000 mm. Rozs 7500 mm. Ára 59300 mm. Zab 32500 mm. Tengeri 6900 mm. Liszt 9400 mm.

Raktárház: Buza 64026 mm. Rozs 2019 mm. Zab 3747 mm. Tengeri 202 mm. Liszt 1242 mm.

Silos: Buza 26200 mm.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, december 7.

A mai tőzsde csendes irányzattal vette kezdetét, de utóbb az irányzat szilárdult, mivel a belpolitikai helyzetet kedvezőbben fogták föl. Mindvégig tartotta magát a szilárdabb hangulat és egy nemzetközi értékek, mint helyi papírok emelkedtek. Valuták és ércváltók szilárdultak.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 387.—588.40, Jelzálogbank 244.50, Osztrák hitelrészvény 358.60—359.50, Osztrák-magyar államvasut 359.25—360.10, Leszámítoló bank —, Közúti vaspálya —, Villamos vasut 219.50—220.—, Rimamurányi 276.75—278.10, Salgótarjáni 597.—, Magyar Villamossági 236.—, Weitzer 267 forinton.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Koronajáradék —, Keresked. bank 1431—1433, Salgótarjáni 596—597, Közúti vasut 369.50—Villamos vasut 219.75—220.50, Magy. hitelrészvény 388.25—389.10, Magyar ipar- és kereskedelmi bank 101.—, Magyar jelzálogbank 244.50—Magyar leszámítoló bank —, Rimamurányi 277.50—281.—, Osztrák hitelrészvény 359.40—360.20, Osztr.-magy. államvasut 360.60—361.20, Bankegyesület 101.—, Fiumei hitel 96.—, Aszfalt 219—220.—, Al. közsémbanra 93.—, Weitzer 240—284.—, Czukoripar 156.50, Magy. villamossági 137—139.— frton.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 2—2.50 forint, 8 napra 5.—6. frt, december utóljára 8.—9.— forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table showing closing prices for various securities and commodities like Magyar aranyjáradék, Magyar koronajáradék, Magyar hitelrészvény, etc.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table showing closing prices for exchange rates: Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztr.-magyar államvasut, Leszámítoló bank, Rimamurányi vasut, Közúti vaspálya, Villamos vasut.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, december 7. Z s i r a d é k irányzata állandóan lanya. Elsőrendű városi disznózsír 54.5 forinton köttetett. — Szilva és szilvaiz üzlettel és ára változatlan.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns: Faj, Ar 100 kilogrammra, etc. Lists prices for various types of flour (Bismarck, Szabolcs, Szilva, etc.) and other goods.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, december 7. A vásári forgalom: Husnál forgalom lanya, árak szilárdak. — Baromfi élénk, árak szilárdak. — Halban lanya, árak változatlanok. Tej és tejtermékek nál lanya, árak változatlanok. — Tojásnál élénk, árak szilárdak. Zöldségnél lanya. Gyümölcsnél lanya, árak változatlanok. Fűszereknél csendes. Időjárás borult, hideg. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmiszer- és ipari árucikkek árjegyzése a következő: Hus. Marhabús hátulja I. 52—54 gr. II. 48—52 frt. Birkahús hátulja I. 38—40 frt. II. 34—38 frt. Borjúhús hátulja I. 60—65 frt. II. 55—60 frt. Sertésbús elsőrendű 48—50 frt, vidéki 40—46 frt. (Mindem 100 kilónként.) Kolbász füstölt 50—80 kr (kilónként). Sertészsír hordóval 57.0—57.5 frt (100 kilónként). — Baromfi (élt). Tyúk 1 pár 1.10—1.40 frt. Csirke 1 pár 0.80—1.20 frt. Lud libzott kilónként 48—53 kr. — Különtételek. Tojás 1 láda (1440 db) 40.0—41.5 frt. Sárgarépa 100 kötés 1.60—3.50 frt. Petrezselyem 100 kötés 1.40—4.0 frt. Lencse m. 100 kilo 7—9 frt. Bab nagy 100 kilo 7—9 frt. Paprika I. 100 kilo 30—60 frt. II. 20—30 frt. Vaj I. rendű kilónként 0.85—0.90 frt. Tea-vaj kilónként 0.95—1.10 frt. Burgonya, rózsá, 100 kilo 1.60—1.80 frt. Halak. Harcsa (élt) 0.80—1.00 frt I kilo. Csuka (élt) 0.80—1.00 frt I kilo. Ponty dunai 0.40—0.60 frt.

Szesz.

Budapest, december 7. Finomított szesz nagyban 54.25—54.50. Finomított szesz kicsinyben 54.75—55.—, Eleztszesz nagyban 54.50—54.75, Eleztszesz kicsinyben 55.—55.25, Nyersszesz adózva nagyban 53.25—53.50. Nyersszesz adózva kicsinyben 53.75—54.—, Nyersszesz adózatlan (exkt.) 14.—14.25. Denaturált szesz nagyban 21.—21.25. Denaturált szesz kicsinyben 21.50—21.75. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 17.50 forint. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, december 7. Kontingens nyersszesz azonnali szállításra 18.70 forintig kelt el. Lanya irányzat mellett zárlatjegyzés azonnali szállításra 18.20—18.10 forint. Deczemberre 18.20—18.25 forint.

Prága, december 7. Adózott tripló-szesz 53.75—54 frt, adózatlan szesz 17.75 frton azonnali szállításra kelt el.

Trieszt, december 7. Kivitteli szesz tartályokban szállítva román és magyar áru 12 frt, cseh áru 11—11.25 forint 90% hektoliterenkint nagyban.

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDEK.

Bécs, december 7. Az irányzat kevéssel szilárdult. Köttetett buza tavaszra 9.68—9.68 forinton, zab tavaszra 6.23—6.25 forinton, tengeri május-juniusra 5.28 forinton, rozs tavaszra 8.64—8.66 forinton.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza tavaszra 9.69—9.70, rozs tavaszra 8.62—8.64, tengeri május-juniusra 5.25—5.26, zab tavaszra 6.21—6.23 forinton.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDEK.

Bécs, december 7. Az előtőzsde tartózkodó volt és a spekuláció realizációkat eszközölt. Csak villamossági részvények emelkedtek. A déli tőzsdén javult a hangulat magasabb berlini jegyzésekre.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 358.75—359.25, Anglo-bank 156.50—156.—, Union-bank 294.— Osztrák-magyar államvasut 358.25—360.25, Déli vasut 67.75—68.—, Tramway 546—547, Török dohány 126.50—126.—, Alpesi bánya 191.—192.70, Prágai vasipar 979.—972.—, Osztrák koronajáradék 101.20, Török sorsjegy 58.80—58.60 Német márka 59.06, Májusi járadék 101.20 fo rinton.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 360.12, Anglo-bank 157.—, Bankverein 265.—, Union-bank 294.50, Länderbank 231.50, Osztrák-magyar államvasut 361.50, Déli vasut 68.—, Elbevolgyi vasut 262.25, Északnyugoti vasut 247.—, Török dohányrészvény 128.—, Alpesi bánya 195.90, Májusi járadék 101.15, Török sorsjegy 58.60, Német márka 59.02, Fegyvergyár 201 forinton.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: 4-2%-os papíráradék 101.10, 4-2%-os ezüstjára- dék 101.06, 4%-os osztrák aranyjáradék 120.10, Osztr. koronajáradék 101.30, 1860. sorsjegy 140.25, 1864. sorsjegy 194.—, Osztrák hitelsorsjegy 203.50, Osztrák hitelintézeti részvény 360.75, Angol-osztrák bank 156.75, Union-bankrészvény 294.50, Bécsi Bankverein 264.50, Osztrák Länderbank 231.—, Osztrák-magyar bank 915.—, Osztrák-magyar államvasut 361.38, Déli vasut részvény 68.—, Elbe- volgyi vasut 262.50, Dunagőzhajózási részvény 455.—, Alpesi bányarészvény 197.30, Dohányrész- vény 127.25, 20 frankos 9.56, Császári kir. ver- arany 6.71-5, Londoni váltóár 120.70, Német bank- váltó 59.02, Tramway 546.—. Az irányzat szilárd. —

Bécs, december 7. A déli tőzsde zárata után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 360.87, Anglo-bank 157.—, Bankver. 264.50, Union-bank 294.50, Länderbank 231.—, Osztr.-magyar állam- vasut 361.75, Déli vasut 68.—, Elbevolgyi vasut 262.75, Északnyugoti vasut 247.25, Török dohány- részvény 127.50, Alpesi bánya 198.20, Májusi járadék 101.16, Török sorsjegy 58.70, Német márka 59.06 forint.

Frankfurt, december 7. (Zárlat.) 4-2%-os ezüst-járadék 85.80, 4%-os osztrák aranyjáradék 101.70, 4% magyar aranyjáradék 101.75, magyar koronajáradék 97.85, osztrák hitelintézeti részvény 308.50, osztrák-magyar bank 775.—, osztrák- magyar államvasut 308.87, déli vasut 60.50, bécsi váltóár 169.15, londoni váltóár 204.15, Párisi vál- tóár 807.25, bécsi Bankverein 224.50, Union-bank részvény —, villamos részvény 135.25, 3% magyar arany-kölcsön —, Alpesi bányarész- vény 165.—, 4-2% papíráradék 85.80. Az irány- zat gyengébb.

VIZALLÁS.

— Deczember 7-én. —

Table showing water level measurements (Vízállás) at various locations (Folyó, Vizmérső) with columns for measurement type and date.

Isk magyarizálás: * = Józsefvíz; + = Ófelföld; — = 0 alól < = Áradó; > = Apadó; f = költővíz. Megjegyzések: Helyenkint igen jelentéktelen esz- padék volt; maximum húszton 9 mm. A Duna Pakó és Orsovánál kevéssé árad, a többi helyeken apad. — A Tisza felső szakaszán apadó jellő, Szolnaktól torzó- látkig árad. — A Dráva és Száva apadnak.

MINDENFÉLE

Du Barry grófnő képe. Egy londoni képtárlaton Honoré Fragonardnak, Boncher egyik leghíresebb tanítványának tíz képe van kiállítva, amelyek közül négyet du Barry grófnő rendelt meg ama pavillon számára, amelyben XV. Lajost szokta fogadni. Az első, az „Üldözés”, egy ifjút ábrázol, aki rózsát nyújt át egy leánykának, aki előle társnői közé menekül. A „Légyott” a második kép. Az ifju egy keritéken mászik át kedveséhez, míg ez féltékeny néz körül, hogy nem lát-hatja-e meg őket valaki. A leányka és az ifju képe portráit: du Barry grófnő és XV. Lajos mindkét képen világosan felismerhető. „Emlékezés” a harmadik kép; a szerelmes pár, amely ifjunak van ismét feltüntetve, együtt olvassa a régi, fakó szerelmes leveleket. A negyedik kép címe „Koronázott szerelem”. A férfi tarka virág-füzérekkel övezi a nőt, aki ezalatt rózsákkal koronázza meg kedvesét. — Du Barry grófnő ismeretlen okokból vonakodott Fragonardtól átvenni e képeket, aki erre hozuból egy ötödiket festett, amelynek címe „Elhagyatva”. Az előbbi négy kép hősnője itt magányosan ül, kedvese csak a távolban látszik. A grófnőnek azonban — tudvalevőleg — sokkal tragikusabb sorsa volt: a vérpadon resztette el életét, a híres Samsón mester kezei alatt.

A három gyöngye. Mistress Haider, egy érdekes newyorki tudós asszony, nemrég Marokkóban járt, ahol megengedték neki, hogy a tangeri nagypasa háremét meglátogassa. A háremben, nagy meglepetésére azt a felfedezést tette, hogy a pasa kedvenc háremhölgye neki földije.

— Mindjárt első látogatásom alkalmával egy gyönyörű szép nő állott a szemembe — beszél az utazó hölgy — akinek arca épen séggel nem volt keleti típus. Vezetőm, látván csodálatomat, halkán elmondta nekem, hogy ez a pasa kedvenc neje. Odaléptem a szép nőhöz, aki hanyagul odadólt tarka, arannyal himzett atlasz-vánkosára és francziául megkérdeztem, vajjon nem ért-e valamelyik európai nyelven. Bájos mosollyal azt felelte kérdésemre, ugyancsak francia nyelven, hogy csakis francziául és angolul beszél.

— Ön francia nő? — kérdeztem növekvő érdeklődéssel.

— Nem, én amerikai vagyok, — volt a meglepő felelet.

A társalgást most már természetesen angolul folytattam, és amint látszott, az én bájos földim végtelenül örült, hogy anyanyelvén beszélgethetett valakivel. Csakhamar közlékenyebb lett és elmondta nekem egész élettörténetét. Stellának hívják és egyetlen gyermeke egy brooklyni gazdag kereskedőnek, aki évenként be szokta utazni Európát. Két ízben a leánya is elkísérte útjára. Így került a leány Marokkóba, ahol a pasa meglátta és menten belé szeretett. Hogy a pasa mi módon közeledett hozzá, és miképp tette neki az ajánlatot, hogy — nem tudom, hányadik — felesége legyen, azt elhallgatta. Azonban pirulva bevallotta, hogy a maga szabad elhatározásából választotta a háremélete, hogy ezt nem is fogja megbánni soha. Stella már több mint két év óta a pasa uralkodó kedvence és ezt az „állását” semmiért sem cserélné vissza előbbi helyzetével, amidőn még Brooklyn leggazdagabb kereskedőjének általánosan csodált és irigyelt egyetlen leánya volt. Atyja, aki, midőn egyedül tért vissza hazájába, özvegy ember volt, azóta már bizonyára újra megnősült és vizsgálatot talált leánya elvesztéséért. Közvetlenül ugyan sohasem kap felőle hírt, de nem is érdekli iránta. Leánya így is nagyon boldognak érzi magát, a pasa imádja és Stella reméli, hogy ez még sokáig így marad. Az a mesés pompa, mellyel a nagypasa őt, legdrágább kincsét körülveszi, bőven kárpótolja őt azért a jómódért és fényezésért, amelyben atyja házában része volt és last not least, az a forró szerelem és szinte szolgai alázatosság, mellyel a pasa kedvence irányában viselkedik, kedvesebb neki, mint honfitársainak hideg és talán inkább gazdag hozományának szülő hódolata.

— Be kell vallanom — folytatja az amerikai hölgy — hogy sohasem láttam szebb asszonyt és fel tudom fogni, hogy a forró vérű keleti fejedelem oly hamar rabja lett a yankee-leány nagy, mélytűzű szemének, hullámos aranyzőke hajának és kacses, nyúlók természetének s hogy megtette őt háreme királynőjének, amelyben pedig, mint arról saját szecsemrel meggyőződtem, — asszony van.

SZERELEM NÉLKÜL.

Francia regény.

(20)

Írta: PIERRE DAX.

— Azt hittem, hogy őnt valami bánat nyomja, melyet titkolni akar előlem . . .

Steibel legjobban szeretett volna lábaihoz borulni és mindent elmondani, ez azonban elárulta volna Luciennének titkát.

— Nem vagyok boldogtalan — szökött Steibel — kerülve Lucienne tekintetét — azóta, hogy feltártam ön előtt a szívemet.

Egy pillanatig hallgattak. Az idő gyorsan múlt és Steibel igen nyugtalan lett. A vonatnak, melyen segédei jönnek, mindjárt érkeznie kell. Milyen ürügy alatt távolítsa el Luciennét? Néhány percig beszélgettek még, folytatva sétájukat, maguk sem tudva merre. Steibel megállt s egy virágot tépett le, ürügyül arra, hogy óráját nézhesse. Féltenegy! Szívverése majd elállt. Átgyújtá a virágot Luciennének s idegesen kérdezte:

— Nem megy vissza Párisba ebédre?

— Igen.

— Tizenegyre husz perczkor találkozhatunk a pályaházban, ha elvégzi addig dolgait, mik Maison-Lafittebe hozták őnt.

Steibel biztos volt benne, hogy erre az időre teste nem lesz egyéb, mint egy merev hulla, azonban mindenáron el kellett távolítani Luciennét.

— Ott lesz? — kérdezte az asszony.

— Hol?

— A pályaudvaron?

— Igen.

— Megigéri nekem?

— Megigérem.

Miután Lucienne tájékozódott, megszorította Steibel kezét és elváltak.

A megérkező vonat harsány füttye halatszott. Steibel segédei elé sietett.

Amint Lucienne eltávozott a fiatal embertől, úgy rémlett neki, mintha valami beláthatatlan mélység tátogna előtte. Steibel habozása, felindulása, idegessége és ámulása elárulta, hogy valamit rejtgetett előtte. Hirtelen félbeszakította útját. A fiatal ember nyugalmában volt valami gyászos; homályos szavai-ból erőltetett hidegvér szökött . . . Mi történt? A benső felindulás összeszorította a torkát. Megfordult. Hol van Steibel? Égő pir futotta el a fiatal nő arcát, mialatt kínos féltékenység vett erőt rajta.

— Nem, nem, az nem lehet — szökött bánatosan — az nem lehet! . . . De hát mit is gondoljak, mit is értek mindebből? Világosságot akarok!

Lázasan folytatta útját. Merre is ment? Eltért a fasorból, amelyen jött és egy elhagyott utcába kanyarodott be s elhaladván a villák magas falai mellett, egy kis gyalogjárónak vette útját, mely üres telkeken vezetett át.

Teljesen elhagyott volt az egész táj, sehol egy ember. Merre menjen, kitől kérdezze meg? Ki mondhatná meg, hogy hol van az, akit keres s akinek nevét kétségbeesetten kiáltaná bele az ijesztő csendbe, amely körülveszi s amely csak most, amikor Steibelt nem lel sehol, iszonyu előérzetet kelt benne . . .

Felizgatott képzelete sötét színekben festette ki magának azokat a veszélyeket, miknek Steibel ebben a perczen ki lehet téve. Meghalt!?! Mintha maga előtt látná kihült temét! . . .

Lesújtva a fájdalomtól s hevesen küzdve az iszonyu valóság ellen, mely nyolcz nappal ezelőtt elfojtott ajkain egy vallomást, sajnálta hallgatását.

— Legalább — mondta magában — legalább tudott volna mindent s magával vitte volna titkomat!

Ereje elhagyta. Elsápadt és érezvén elgyengülését, egy utmenti kis sátorba tért be, mely közel volt a patakhoz s mely arra szolgál, hogy viharban menedéket adjon a halászoknak. Becsukta az ajtót és megsemmisülten rogyott a deszkára; mely két fatömbre helyezve padul szolgált.

— Albert . . . Albert . . . kiáltotta ajkaihoz nyomva zsebkendőjét, hogy elfojtsa kiáltását, Albert, mit titkolva álltam?

Igy maradt, teljesen fájdalmának engedte át magát, vagy egy fél óráig.

Aztán elmúlt e kínos állapot s Lucienne a pályaházbeli találkára gondolt. Fel akart állni. Valami láthatatlan hatalom visszatartotta, nem engedte távozni ebből az ág-boggal teli sátorból. Támaszt keresve a sátor oldalába fogódzott, azonban gyenge alkotmány betörött ott, ahol Lucienne hozzányult s ő kinézhetett a kis nyíláson. Közelebb hajolt hozzá, hogy beszívhasssa az üdítő levegőt. Hirtelen megrémülve hajolt vissza. Nem messze innen, egy tisztás szélén, két férfi állt egymással szemben, felfegyverkezve. Körülöttük egy fekete csoport. Lucienne ismét a nyíláshoz hajolt . . . Oh! a keserű bizonyosság, ime megvolt! . . . Azt hitte, hogy elveszti eszméletét. A férfiak egyike, akin ott tapadt megrémült tekintete, felismerve rajta a halállal szembenéző elszántságot, a büszke fő, mely fölött ott lebegett a kegyetlen halál, az ő volt, akit annyira szeretett . . .

Kereste az ajtót, hogy oda rohanjon s az ellenfél fegyvere elé vesse magát, hadd találja őt a golyó, halljon meg ő, csak Steibelt ne érje baj! . . .

Az ajtó belső részén nem volt kilincs, Lucienne nem tudta kinyitni. El volt zárva és téltenségre kárthatva. Tüzes láva futott végig erein. Felindulva ütött nagyobb részt a sátor oldalán, hogy kibujhasson rajta.

De még nem készült elt vele, mikor két lövés durranását hallotta. Kétségbeesetten sikoltott fel és erőltlenül rogyott össze az elhagyott rejtékben, mialatt két újabb lövés dördült el . . . A golyóváltás eredménytelen volt; a segédek kijelentették, hogy az ügy elintéztetett. Steibel nem ellenkezett, hiszen képtelen lett volna tovább védeni magát. A tanuk ugyan nem hallották Lucienne sikolyát, de az ő füléhez, az ő szívéhez elhatott ez a fájdalmas hívás és nyugtalanul nézett maga körül, keresve a helyet, honnan a hang jött. Nem látván senkit, azt hitte, hogy almodott s képzeletének játéka az egész. Azonban nem tudott megnyugodni. Vagy talán más valaki, nem Lucienne kiáltott fel ily kétségbeesetten?

Megköszönte barátainak a fáradságukat s ürügyet találva arra, hogy magukra hagyja őket, elment abba az irányba, ahonnan a sikolyt hallotta, amely folyton a fülében csegett.

Nem látott senkit. Mindenfelé kutatott. Sehol egy zug, sehol egy kerítés, mely rejtékül szolgálhatott volna.

A közeli villa függőyei le voltak bocsátva, ajtóit zárva. Még csak sötény sincs sehol . . . És mégis ő hallotta ezt a sikolyt, mely megremegtette kezét, mikor a fegyvert ellenfelének szegezte.

Hol lehet Lucienne?

Észrevette a sátor, feléje ment, körül járta, de nem képzelhetvén el, hogy ez me nedékül szolgálhatna valakinek, ismét távozott.

(Folytatása következik.)

Zongorák és pianinok

A világ első gyár-bál, valamint saját készítmények, melyek zeneművészek által a zenegyöngyeinek nevezettek el, ez időben legazsolidabban vásárolhatók. 704

Keresztély mintazongora termében
Budapest, Váci-körút 21. sz.

Ócska zongorák becsesítetnek és hangolások valamint javítások lelkiismeretesen eszközöltetnek.
Váci-körút 21. sz. (Ipar udvar).

SZÍNHÁZAK.

Budapest, 1898. csütörtök, december 8-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Havi bélet 214. Havi bélet 8. Himfy dalai.

Vegyük 3 felvonásban, egy előjátékkal. Irtó: Borcsik A. Személyek:

- Kisfaludy Sándor, Kisfaludy Károly, Öregy Szűz, Szegedy Béna, Bay Annuska, Rosty Antal, Bezeredy Kálmán, Molnár János, Csikós József, Szűcsics Imre, Fehér György, pap, Szalóky Péter, Horváth János, Gaál József, Nagy Pál, Nagy Pálné, Janka, leányok, Bograi Lászlóné, Stancsi, leánya, Agó Ferencz.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Havi bélet 237. Havi bélet 5. Bohémek.

Opera 4 felvonásban. Szövegét Magyar nyomán írta és zenéjét szerzőtő Leoncavallo Ruggero. Fordította Radó Antal.

- Márcel, Rudolf, Schumann, Collins, Eschénaucho, A kis gróf, Velestia, Musetta, Mimi, Gufémia, Katalin néni, Elvira, Füzzenkeskedő.

NÉPSZÍNHÁZ

Délután fél 3 órakor délután kívüli, mérsékelt helyekkel: Blaha Lujza asszony mint vendég.

A gyimesi vadvirág. Főszereplő nyert népszínmű 3 felvonásban. Irtó: Géczy István.

- Balánka János, Orsolya felesége, Imre, Mária, Özv. Fehér Julia, Gyurka, Rab-Prezmer Páter, Magdolna, Péter, Tócsa Csaba, Csabáné, Marcsi, Hígyó, Csörgő István.

Lili.

Egyes színmű 3 felvonásban. Irtó Hannequin és Millaud. Fordította Erva Lajos és Fái J. Zenejét szerzőtő Hervé.

- Antoine Pinchard, Grégoire Batellière, Sainte Hypothèse, Rompagnon professzor, René, Bouzincourt, Bouzincourt, Antoinette, Antonine, Victorine, Mme Vienbois, Mme Grandsec, Mme Anderson, Jerome.

KISFALUDY SZÍNHÁZ

Délután fél 3 órakor mérsékelt helyekkel: Nani.

Eredeti népszínmű 3 felvonásban. Este fél 8 órakor rendezés helyekkel a datik.

Mátyás diák, vagy: a czinkotai nagy itca.

Eredeti történelmi népszínmű.

A József-körut és Baross-utca sarkán levő „Commerce” kávéházban naponta hangverseny Oláh Józsi kitűnő solista Londonból visszatértezt híres zenekara. Számos látogatást kér Kiváló tisztelettel Káldor Zsigmond.

VÁRSZÍNHÁZ

Nagy bélet 22. Havi bélet 5. Az áldozat.

Eredeti színműjétek 5 felvonásban. Irtó Vécsmarty Mihály.

- Szabolcs, Csifár, Zsuzsanna, Zsuzsanna, Zsuzsanna, Zsuzsanna, Zsuzsanna, Zsuzsanna, Zsuzsanna, Zsuzsanna, Zsuzsanna, Zsuzsanna, Zsuzsanna.

VIGSZÍNHÁZ

Délután fél 3 órakor rendezés helyekkel: A végrehajtó.

Bohózat 3 felvonásban. Irtók Sylvane és Armand. Fordította dr. Böli Imre.

- Chéradame, Octavie, Brocatel, ugyvél, Antoinette, Lorglette, Pimporet, Kapitány, Cyprienne, Marianne.

A tekenősbéka.

Bohózat 3 felvonásban. Irtó Leon Gandillot. Fordította Fülöp J. Béla.

- Champalfer, Léonie, felesége, Lemarquand, Briget, Jeanard, ugyvél, Adolphe, Gihoulean, Gibouleanne, Juliette, leányok, Angéle.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Délután fél 3 órakor rendezés helyekkel: Aranylakodalom.

1848-1898. Látrányos alkalmi játékok nyolc képből, dalokkal és táncokkal. Irtók: Heffly László és Rákosi Viktor. Zenejét szerzőtő: Fekete J.

- Koltay József, Katalin, Honka, Vidács János, Emerenczia, Bem tábornok, Földi, színmű, Miklós János, Kruszák János, Tancsics, A kormányzó, Károly felesége, Pista, vőlegény, Boriska, Nikélejevics Irán, Szergejevics.

B. A. L. E. K.

(Cabinet Piperin.) Operett 3 felvonásban. Irtók H. Raymond és P. Burani. Zenejét szerzőtő Hervé. Ford. Rákosi Viktor és Mátai Emil.

- Pepardin, Merlingard, Hardinel, testő, Vedéves, Rezsényi, Leó, festőművész, Columbe, Zene, Céline, Anita, Egy ur, Cecina, Léla.

Színházi műsorok.

Table with 7 columns: Műsor, Név, M. kir. Operaház, Vigaszínház, Népszínház, Magyar Színház, Vár Színház. Rows include Péntek, Szombat, Vasárnap d. u., and Este.

Sabária-kávéház Dohány- és Nyár-utca sarkán. Ma és mindennap hangverseny. FLORENCA kisasszony és Kaltenecker Gusztáv karmester vezetése alatt álló kedvelt női zenekar. Kötűnő italok és ételek legmérsékeltbb áron. Számos látogatást kér SPITZ SAMU, kávé.

TÉLI KIÁLLÍTÁS az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat városligeti Műcsarnokában 1898. december 1-től 1899. január 15-ig. Nyitva reggel 9-től délután 4-ig. Buffé. Belépti díj egy korona. Vasárnap déli 12 órától délután 4 óráig ingyen. Képes tárgymutató ára 30 kr.

PROPELLER-szálloda. Budapest, VI., Sziv-utca 52. Andrassy-ut és Podmaniczky-utca között. Van szerencsém a n. é. közönségnek b. tudomására hozni, miszerint fent nevezett cím alatt szállodát nyitottam. Az izélesen berendezett szobák 80 krtól feljebb állnak a t. közönség rendelkezésére. Kötűnő konyha. Pontos kiszolgálás Kötűnő tisztelettel a szálloda-tulajdonos.

Kőbányai Király-Sörfőző-részvénytársaság. Aiptéke: 4,200.000 korona. Telefon: 61-50. „Góliát-Maláta-sör.” Bajor módra készült ezen legjobb sörgyártmányunk arra van hivatva, hogy az enemi külföldi árukat kiszorítsa. Kellemes zamata miatt kedvelt üdítő ital és gyógyhatásánál fogva a legelső orvosi szakemberek melegen ajánlják: különösen dr. Körönyi Frigyes és dr. Kéti Károly egyetemi tanár urak tanusítják, hogy ezen sör sikeresen használható bizonyult ideggyógyban, vérértékesítésnél, emésztési zavaroknál, gyengeségnél maláta-sörünk valószínűs gyógyyszer. Árak vidékre: Nagy láda: 60 kis palack 6 frt, betét 4 frt, összesen 10 frt. — Kis láda: 30 kis palack 3 frt, betét 2 frt, összesen 5 frt budapesti vasúti állomásra szállítva utánvétellel. Hónapokig eltartható. A ládákért és palackokért adandó 4 frt, illetve 2 frt betétet — azoknak bérmentes visszaszolgáltatjuk. Megrendeléseket elfogadjuk: Gyári irodánk Kőbányán. Városi irodánk: VII., Kortész-u. 40. és vidéki raktárosaink. Budapestben kapható minden nagyobb fűszerkereskedésben és poharunkint a Quisisana buffetben Váci-körut 12. Kőbányai Király-Sörfőző-részvénytársaság.

Császárfürdő BUDAPESTEN, Elsőrangú kénes lévvizü gyógyfürdő páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdővel, pompás ásványvíz uszodákkal, kő- és kád-fürdővel, 200 kényelmes lakosztállyal. Legszolidabb kezelt. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve. 6875.

LIGETI BÉLA CSEMEGE, BOR, TEA, RUM, MAGYAR ÉS FRANCOZIA PEZSGÖK, COGNAC és DÉLIGYÜMÖLÖS KERESKEDÉSE MINDENNEMÜ FELVÁGOTTAK, SAJTOK ÉS TEA-VAJ. BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 74. SZ.

Ujonan megjelent! Faludi Zsigmond legújabb nagy képes árjegyzéke 100 oldalon, kb. 200 ábrával és 5000 árjegyzéssel, levélbélyegek, levélbélyeg-sorozatok, levélborítékok és levelezőlapok, albumok, képes levelezőlapok stb.-ről, ára 15 kr.

Faludi Zsigmond bel- és külföldi levélbélyegkereskedő Budapest, Erzsébet-körut 28a. sz.

Jelenleg következő árak adatkak el. PFEIFER VILMOS partia-ruházta, Budapest, Váci-körut 5. 1 vég 30 rőtös rumburgi vászon 5.60 1 vég 50 rőtös rumburgi vászon 9.50 1 vég 30 rőtös rumburgi kanavász 4.75 1 vég 30 rőt chiffon jó minőségű 4.75 1 vég 30 rőt cécinnavaszon 4.50 1 hat személyre fehér damaszt teríték . . . 2.50 Jó minőségért a régi jó hírben fennálló cég kezkeskedik.

Amateur fényképezés részere, egy külön felvételi műtermet és laboratóriumot gépekkel és összes szükséglettel ellátva berendeztem, ahol felvételeket zavartalanul ki is dolgozhatják, vagy olesó árak mellett kidolgozás végett átveszem. Felvételek este magnézium világításnál is történhetnek. KURZVEIL FRIGYES fényképész IV. ker., Dorottya-utca II. sz.

Finom női fehérneműket és menyasszonyi kelengyéket jutányos árban, legnagyobb választékban ajánl Kanitz Ferencz és Tsa szepességi vászonraktára Budapest, IV., Kossuth J. Lajos-utca II.

Cselédek biztonítását fotográfia esetére csak 1 frt 50 kp. — évi díjért — elvállalja minden melléklet nélkül a „ZIF” jótékonyági egyesület VII. kerület, Erzsébet-körut 20. szám. (Telefon 50-49.)

SZABADALMAK

gyors és lelkiismeretes kieszközölését végzi a Szabadalmakat Értékesítő Vállalat Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 17. sz.

Találványok finanszírozása és értékesítése. Védjegyek be-tajstromozása. Felvilágosítás díjtan. Megkereséseknél tessék a lapra hivatkozni.

Legalkalmasabb karácsonyi ajándékok. BÁRÁNY DEZSŐ

mű-hangszerkészítő Budapest, VIII., Kerepesi-ut 57.

Spezialista régi mesterhangszerek javításában. A legújabb hegedűgerendák feltalálója. Különlegességek a legfinomabb blasz és német hurokban. Mindennemű hangszerek nagy raktára, u. m. önműködő és hajtó családi zeneművek, használt és ócska hangszerek ujjakkal becserélhetnek.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

A nagy krach!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyták kiméltetlenül és így egy nagy ezüsttáru-gyár kényserrelve 100 egész készletét a munkásoknak nagyon csekély megértés ellenében eladta. Eni vagyok felhívom magva ezen megbízás keresztülvételére. Ezenfelől mindenkinél megkötődő a következő tárgyakat csupán **ft 6.60** megvásárolás ellenében és pedig: 6 db legfinomabb asztali kés, valódi angol pengével, 6 db amerikai szabadalmazott ezüst-évkönyvet, 6 db amerikai szabadalmazott ezüst-kávékanalat, 12 db amerikai szabadalmazott ezüst-levesmerőt, 1 db amerikai szabadalmazott ezüst-tojásfogót, 2 db amerikai szabadalmazott ezüst-tojás-kohelyt, 6 db angol Victoria-alsótűzűt, 2 db feltűnést keltő asztali gyertyatartót, 1 fészerűt, 1 db legfinomabb cirkonhiót.

44 db összesen csak **ft 6.60**. A fenti összes 44 tárgy ezelőtt 40 forintba került és most ezek **ft 6.60** minimális áron kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst teljesen féhérre; mely az ezüst-szini 25 évig megtartja, amiért jóllégg vállalták. A legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés nem szédeltésen alapul, mely szerint ezemmel nyilvánosan kötelezem magamat mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, azösszeget minden akadály nélkül visszatéríteni; és senki se mulassza el ezen kedvező alkalmat, hogy ezen **diszganitúrát** meg-néze, mely

karácsonyi, ujévi, menyegző és alkalmi

ajándéknál minden jobb háztartás részére kiválóan alkalmas. Kapható csupán **A. HIRSCHBERG'S** Hauptagentur d. vereinigten am. Patent-Silber-waarenfabriquer. Wien, II., Rembrandtstrasse 19/0 Telephon Nr. 7114. Szétszűrés a vidékre utánvétel vagy az összeg előleges be-küldésével. Tízlettő por borra 10 krajczár. Csak a mellékelt vágjegygyel valódi (egyszézi 872.) Kivonat az elismert írátköböl. Küldeményt megkaptam s meg vagyok elégedve. Kérek még egy küldeményt 6 ft 60 krent. Kolozsvár. **Bárd Bányfő.** A küldeményt megkaptam s azzal meg vagyok elégedve. Laid, 1898. szept. 1. **C. Chotek-Gudenus** gróf. A készlet leguagjobb megelégséppel kaptam; kérek még egy nagyobb küldeményt. Budapest, II., Fő-utca 7. **Dr. Paikori Alajos**, cs. és kir. katonavörös

Czélyszerű és finom karácsonyi ajándék!

Képes levelezőlap-albumok

Gyönyörű emlé- és poesie-könyvek, iró-mappák, iróasztal-tárgyak, gyermek-játékok, festék-dobozok stb. nagy választékban.

KANITZ C. és FIAI

Budapest, Dorottya-utca 12. szám alatt.

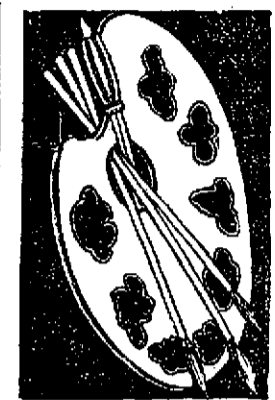
Alapított 1875-ben.

Zongorák,

pianinók és harmonikumok legolcsóbban és leg-jobb minőségben

DEUTSCH GÁBORNÁL

Budapest Erzsébet-tér 7. (Bécsi-utca sarkán) Olcsó bérlet. Hangolások és javítások.

A legszebb, legillóbb és legelmesebb

karácsonyi ajándék

egy valódi szabadkézzel festett

Ola festmény.

Tájképek

dusan díszített aranykeretben, nem olajnyomatok. Nagyság 74x87 cm. Darabja 7 ft. párfával 13 ft. A szabadkézzel festett képekért, az k művészi kivitelű és kor-látlan tartósságúat jótállás vál-laltak. Nem tetsző kép kicserél-tetik vagy visszatérítik. Besze-rezhető utánvétellel a

Kunst-Neuheiten - Exporthaus

Wien, VIII., Lerchenfelderstrasse 48.

utján. Néhány a sok elismerő-levélből: Malatkov (Galicia), 1898. okt. 15. A képeket most vettem s a küldeményt igazán el vagyok ragadtatva. Mindenütt ajánlani fogom.

Matkowska Matild főbürtokosnő.

Frank (Stájerország), 1898. apr. 15. A képeket megkaptam s őszin-tén bevaltam, hogy meg vagyok velük elégedve. További rendelést fogok tenni.

Terntik Károly cs. kir. törvényszéki tanácsos.

Wizni (Morvaország). A szállított képekkel teljesen meg vagyok elégedve.

Athou János cs. k. p. II. főbiztos.

Kocsanicza (Magyarország). Nagyon meg vagyok elégedve. Újabb megrendetés következik.

Erayer Árpád állományfőnök.

Attamkátalainokk tisz-tek, tanítók stb. heul 3 frtas részletekre, 4 forint joglató mellett.

Mi a legszebb ajándék karácsonyra?

A fényesen berendezett főrakárunknak karácsonyi kiállítására

felhívjuk a t. közönség figyelmét. A ezeres ezer féle szebbnél-szebb zenélő dísz tárgyak közül a helyszűke miatt csak néhányat említünk fel u. m.

nők számára:

Zenélő varrókészlet, peluche-dobozban 6 ft 50 kr. 8, 10, 12 és 15. — ft árban és fel-jebb. Bombonierek zené-vel 8, 10, 12, 14 frttól feljebb, továbbá zenélő ékszer tartó 6, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100. — ft és feljebb.

zenélő-albumok gyönyörű kivitelben 7, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100. — ft és feljebb.

Urak részére: zenélő dohánykészlet 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100. — ft és feljebb. Zenélő dohánykészlet 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100. — ft és feljebb. Zenélő dohánykészlet 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100. — ft és feljebb. Zenélő dohánykészlet 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100. — ft és feljebb.

A fent ábrázolt s nickelből készült karácsonyi-fény-állvány ünnepeles zenekíséret mellett lassu ütemben forgatja a karácsonyfát és a szent ünnep fényét nagyban emeli. Ára 20-25 forint.

Ariston, Phönix, Manopan, Ariosa, Sonora, Herophon a legjutányosabb áron kaphatók

STERNBERG ÁRMİN és TESTVÉRE cs. és kir. udv. szállítók

hangszergyár Budapest, VII. ker., Kerepesi-ut 36. Zongoratermek: Kossuth Lajos-utca 22. Zenepalota.

Képes árjegyzék: a) harmonikáról b) mechanikai zenélő művekről és zenélő dísz tárgyakról, c) az ócska egyéb hangszerekről, mint a) orgonák, furókák, cimbalmok, citerák, harmonikumok, Zongorák stb. ingyen és bérmentve küldünk. Árjegyzék kérésre küldjük megnevezni, hogy mitől hangszerekről kívánunk. ár jegyzék.

Én Csillag Anna,

akinek 185 cm. hosszú óriási Loreley-haja saját találmányu kenőcsöm 14 havi használatától nőtt meg. Ezt a kenőcsöt a legelőkelőbb orvosok mint egyetlen szert ajánlják hajkihullás ellen, a hajnövés elősegítésére és a hajbőr-erősítésére, uraknál elősegíti a szép erős szakállnövést és már rövid használat után egy a haj, valamint a szakáll természetes fényt és tömörséget kap és megóvja ezeket a korai öszüléstől a legmagasabb korig.

Tégelye 1 frt, 2 frt, 3 frt és 5 forint.

Postal széljékküldés naponként a pénz előzetes megküldése, vagy postautánvétellel a világ minden tájékára a gyárból:

CSILLAG ANNA

Wien, I., Seilergasse 7.

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSZKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF,
GOLDZIHNER IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti

MARCZALI HENRIK

2500 szöveggéppel, 500 műmelléklettel, 60 színes műlappal, 50 térképpel, 8500 szövegoldallal.

Megjelenik tizenkét kötetben fementes papíron.

Egy-egy kötet ára rendkívül díszes félbörkötésben, bőrháttal és vászontáblával 8 forint.

A Nagy Képes Világtörténet az első nagy világtörténeti mű magyar nyelven. Tervében, czéljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás. A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése. Ez a tizenkét kötet a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy minden műveltnek tanácsadója, minden háznak ékessége legyen.

A Nagy Képes Világtörténet kizárólag egykorú korhó ábrázolatokat közöl. Képes mellékletei, térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásmásolatokkal egy olyan kicsinyített históriai museumot nyújtanak az előfizetőnek, aminőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műremekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értéket adnak.

A „Nagy Képes Világtörténet“-et

havi 1 forint 50 kros
részletek mellett

szállítják mindazoknak, kiknek nálunk részlet-szám-lékuk van, vagy akikkel ily irányban megállapodunk.

Megszerezhető tehát:

- a) Kötetenként 8 forintnyi utánvétellel,
- b) Havi 1 forint 50 krajczár részletfizetésre,
- c) Előfizetés útján 10 füzetre 3 forinttal.

A részletek befizetése postafutarképzészi cheque-lapok útján történik.

Tájékoztató prospektust ingyen és bérmentve küld a mű kiadóhivatala, Budapest, VIII., József-ut 65. sz.

Előfizető - gyűjtőknek 12 rendelés után szívesen szolgálunk a teljes munka egy tiszteletpéldányával.

Gyűjtői nyilatkozat.

Az „ORSZÁGOS HIRLAP“ KIADÓHIVATALÁNAK
Budapest, VIII., József-körút 65.

Kézemmel értesítem, hogy hajlandó vagyok a

Nagy Képes Világtörténet

terjesztése érdekében rendeléseket gyűjteni, és kérem e czélból mintakötetet, aláírási ivateket és egyéb nyomtatványokat, valamint a jutaléokra vonatkozó értesítéseit hozzám beküldeni.

Hely és kelet: _____

Név és állás: _____

Kérjük levelező-lapra rogasztani és hozzánk beküldeni.

Rendelő lap.

Az „ORSZÁGOS HIRLAP“ KIADÓHIVATALÁNAK
Budapest, VIII., József-körút 65.

A megküldött előrajz alapján megrendelem a t. Társaságtól a

Nagy Képes Világtörténet

czímű művet 96 frtért

- a) és kérem az egyes köteteknek megjelenésük után 8 frt utánvétellel való bérmentes megküldését;
- b) a megrendeléstől kezdve havonként fizetendő 1 frt 50 kros részlet fizetés mellett.

A részletek be nem tartása esetén a folytatódó kötetek a részletek pótlásáig visszatartatnak. Ezen mulasztás esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a mű vételára esedékessé válik.

Hely és kelet: _____

Név és állás: _____

A nem készült részletek visszatartatnak.